

SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA **HEDEFLERİ**

**TÜRKİYE HARİTALANDIRMASI
PİLOT PROJESİ**

SONUÇ RAPORU

Nisan 2020

Supported by the

European
Commission

**SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ
TÜRKİYE HARİTALANDIRMASI
PİLOT PROJESİ
SONUÇ RAPORU**

2020

Supported by the

European
Commission

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Türkiye Haritalandırması Pilot Projesi

Sonuç Raporu

© Copyright 2020, UCLG-MEWA

UCLG-MEWA Adına İmtiyaz Sahibi
Mehmet Duman

Teknik Rapor

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Örsün

Editör

Salim Korkmaz

Raportör

Melis Şahin

Grafik Tasarım

Sedrettin Konuk

ISBN: 978-605-80101-3-0

Baskı ve Cilt:

Aryan Basım Yüzyıl Mah. Mas-Sit Matbaacılar Sitesi 5. Cad. No: 57 34550

Bağcılar/Istanbul - Tel: 0212 544 99 06

Matbaa Sertifika No: 40073

Bu yayının hakları UCLG-MEWA'ya aittir. Bu kitabın herhangi bir bölümünü, kaynak olarak atıfta bulunmadan alıntılar yapmak yasaktır. Bu kitabın hiçbir bölümü, UCLG-MEWA'nın yazılı izni olmadan fotokopi ve diğer yöntemler ile çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya aktarılamaz.

İstanbul, Nisan 2020

İÇİNDEKİLER

1.PROJE TANIMI.....	6
1.1. Projenin Amacı ve Hedefi	6
1.2. Projenin Önemi ve Kapsamı	7
2.PROJE SÜRECİ	7
2.1. Gerçekleşen Proje Süreci	7
2.2. Projede Yaşanan Değişimler	9
2.3. Süreçten Öğrenilenler	10
3.TÜRKİYE YEREL YÖNETİM SİSTEMİNİN YASAL ARKA PLANI.....	11
3.1. Mevzuat	11
3.2. Belediyelerin Görev ve Sorumlulukları	13
3.3. Merkezi Yönetim ile İlişkiler	17
4.ÇALIŞTAY SONUÇLARI	18
4.1. İstatistiki Veriler	18
4.1.1. Metodoloji	18
4.1.2 Sorun Tanımı ve İstatistik Modeli	25
4.2. Belediye Hizalama Sonuçları	30
4.2.1. Çanakkale Belediyesi.....	30
4.2.2. Eyyübiye Belediyesi	34
4.2.3. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	37
4.2.4. Gebze Belediyesi.....	41
4.2.5. Karesi Belediyesi.....	45
4.2.6. Mersin Büyükşehir Belediyesi.....	49
4.2.7. Mezitli Belediyesi.....	52
4.2.8. Nilüfer Belediyesi.....	55
4.2.9. Ordu Büyükşehir Belediyesi	58
4.2.10. Pendik Belediyesi	61
4.2.11. Sancaktepe Belediyesi	64
4.2.12. Seferihisar Belediyesi	67
4.2.13. Selçuklu Belediyesi	70
4.2.14. Şişli Belediyesi	73
4.2.15. Zeytinburnu Belediyesi.....	76
5.GENEL DEĞERLENDİRME.....	79

SUNUŞ

BM 2030 Gündemi'nin yerelde uygulanması için UCLG-MEWA olarak Türkiye'de başlattığımız pilot projemizin sonuç raporu ile sizlerle. Binyıl Kalkınma Hedefleri'nde olduğu gibi Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH'ler) uygulanması sürecinde de bölgemizdeki yerel yönetimlerin süreç konusundaki farkındalığının artırılması, yerel politikalarının küresel sistematige uygun şekilde planlanması konusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu minvalde, yürüttüğümüz bu proje ile hem SKH'lere yönelik yerelde bir farkındalık oluşturmayı hem de küresel hedefler bağlamında belediye çalışmalarının genel bir tablosunu sunmaya çalıştık.

Teşkilat olarak hemen her ortamda, bahse konu hedeflerin arka planını, belirlenme sürecini paylaşmaya gayret ediyoruz. Çünkü Binyıl Kalkınma Hedefleri'nden bu yana gelen süreç aynı zamanda yerel yönetimlerin sesinin küresel çapta yankı bulduğu bir başarının da hikayesi. Bu doğrultuda, dönemin BM Genel Sekreteri tarafından oluşturulan Seçkin Kişiler Üst Düzey Paneli'nde yer alan dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve aynı zamanda yine dönemin UCLG Başkanı Mimar Dr. Kadir Topbaş'a da, yerel yönetimlerin bu küresel gündem içinde önemli bir yere sahip olmasındaki katkısından dolayı tebrik ve teşekkür etmeyi borç bilirim. Tabii ki Panelin 27 kişiden oluşan üyelerinin tamamı, bu sürecin ayrı ayrı önemli aktörleri. Dünyanın birçok farklı kentinde gerçekleştirilen yoğun çalışmaların her biri ciddi bir emeğin ve çabanın göstergesi. Bu nedenle şüphesiz ki en büyük teşekkürün adresi, küresel bir eylem çağrısını kaleme alan bu değerli ekip. "Kimseyi geride bırakma" motto-suyla yola çıkılan bu sürecin her bir aktörüne teşekkür ediyor, bölgemizde ve dünyada sürdürülebilir geleceğin inşasında tüm aktörleri ortak bir sorumluluk altında bir araya gelmeye davet ediyorum.

Genel Sekreterliğimizin Türkiye'de yer alması dolayısıyla projede yer alan 15 belediyeye bizzat gerçekleştirilen ziyaretler ile önemli bir mesai harcayarak gerçekleştirdiğimiz bu proje sürecinde, Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı (WALD) en önemli destekçimiz oldu. Bu vesile ile projemizin finansörlüğünü üstlenen WALD'ın yönetimine ve tüm üyelerine şükranlarımı sunarım. Ayrıca, projemizin hazırlanmasında ve yürütülmesinde emeği geçen başta UCLG-MEWA Genel Koordinatörü Salim Korkmaz, Komiteler ve Projeler Koordinatörü Melis Şahin, Uluslararası Teşkilatlarla İlişkiler Koordinatörü Barış Timur ve Bilgi İşlem Sorumlusu Sedrettin Konuk olmak üzere tüm UCLG-MEWA ekibine, ayrıca çalışmalarımıza katkı sağlayan tüm belediye çalışanlarına teşekkür eder, aynı çatı altında daha nice başarılı çalışmalara hep birlikte imza atmayı temenni ederim.

Mehmet Duman

UCLG-MEWA Genel Sekreteri

1. PROJE TANIMI

1.1. Projenin Amacı ve Hedefi

BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH'ler) temel olarak; iklim değişikliği ile mücadele, aşırı yoksulluğu sona erdirmeye, eşitsizlik ve adaletsizlik ile mücadele konularında tüm ülkelere çözüm önerileri sunan bir rehber niteliğindedir. Bu doğrultuda tüm ülkelerde her düzeydeki kamu kurumunun ve yerel yönetimlerin, hizmet planlamasında ve sunumunda yeni bir yaklaşım benimsemeleri gereği açıktır. Yerleşmenin uygulama yaklaşımı olarak belirlendiği SKH'lere ilişkin olarak periyodik şekilde Gönüllü Ulusal Değerlendirme Raporları (VNRs) sunulmakta ve bahse konu raporlara gerek ulusal gerekse yerel ölçekte yapılan tüm proje ve faaliyetler yansıtılmaya gayret edilmektedir. Halihazırda BM'nin bu gündemine ilişkin sınırlı bir farkındalık ile Türkiye'de belediyeler, merkezi yönetim, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler başta olmak üzere farklı kademelerde pek çok çalışma yürütülmektedir. Özellikle sosyal belediyeçilik bağlamında önemli çalışmalara imza atan belediyeler farklı temalar altında, küresel hedeflere işaret eden pek çok faaliyet gerçekleştirmektedir. Fakat halen çoğu belediyede bu çalışmalar, ilişkili olmasına rağmen küresel hedefler referans alınarak yürütülmemektedir. Bu noktada "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Türkiye Haritalandırması Pilot Projesi" ile Türkiye'deki belediyelerin BM 2030 Gündemi'ne ilişkin farkındalığının artırılması ve bu sayede MEWA Bölgesi'nde yer alan Türkiye'de küresel gündemlerin yerelde uygulanmasının teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Proje aynı zamanda Türkiye'de ulusal düzeyde SKH'lere ilişkin yürütülen raporlama çalışmasında yereldeki faaliyetlerin yer almasını sağlayabilecek bir veri kaynağı da olabilecektir. Bu amaç doğrultusunda proje kapsamında belirlenen hedefler ise şu şekildedir:

- Projede yer alan belediyelerde çalışanların SKH'lere ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılması,
- Türkiye'de yerelde yürütülen çalışmaların BM 2030 Gündemi doğrultusunda hangi hedefler altında toplandığına ilişkin genel bir sonuca ulaşılması,
- Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Türkiye'nin Gönüllü Ulusal Değerlendirme Raporu'nda yereldeki verilerin yansıtılması ve ülkenin uluslararası platformlarda BM 2030 Gündemi'ne dair güçlü temsilinin sağlanması,
- Belediyelerdeki planlama ve raporlamaların SKH'ler ile uyumlu olarak yapılmasının sağlanması,
- Sürdürülebilir kalkınma literatürünün belediyelerde yaygınlaşmasının sağlanması ve bu sayede uluslararası proje fonlarından daha fazla yararlanılmasının teşvik edilmesi.

1.2. Projenin Önemi ve Kapsamı

Periyodik şekilde her yıl düzenlenen Üst Düzey Siyasi Forum (HLPF) kapsamında ülkeler tarafından sunulan Gönüllü Ulusal Değerlendirme Raporları (VNRs), SKH'lerin takip ve inceleme mekanizması niteliğindedir. Bahse konu raporlar, SKH'lerin uygulanmasına ilişkin iyi örneklerin, deneyimlerin, başarıların ve zorlukların yanı sıra öğrenilen derslerin paylaşılmasını amaçlamaktadır. Ancak ulusal koordinasyon mekanizmaları marifeti ile hazırlanan raporlarda halen yereldeki çalışmalar, yeterince yer almamaktadır. Bunun yerine, belediyelerin kendi inisiyatifleri doğrultusunda oluşturmaya başladıkları Gönüllü Yerel Değerlendirme Raporları (Voluntary Local Reviews- VLRs), SKH'lere yönelik çalışmaları yerel perspektif ile sunmayı amaçlamaktadır.

Türkiye'de SKH'lere ilişkin izleme mekanizması ulusal düzeyde kurulmuş durumdadır. Daha evvel T.C. Kalkınma Bakanlığı tarafından koordine edilen çalışmalar, mevcut durumda T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından takip edilmekte ve raporlanmaktadır. Türkiye'de katılımcı süreçlerle yürütülen raporlama çalışmasında yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve üniversiteler yer almaktadır. Ancak doğrudan yerele ilişkin oluşturulan bir raporlama sistemi henüz oluşturulmuş değildir.

Bu kapsamda, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Türkiye Haritalandırması Pilot Projesi, BM 2030 Gündemi doğrultusunda yerelde belediyeler tarafından yürütülen çalışmalara dair genel bir tablo sunmaktadır. Bu manada Pilot Proje, merkezi yönetim tarafından yürütülen raporlama çalışmasında, yerele ilişkin veri eksikliğinin giderilmesine de katkı sağlayabilecektir.

Pilot Proje, UCLG-MEWA'nın Türkiye'deki üyeleri arasında yer alan 15 belediyede uygulanmıştır. Proje kapsamında yapılan çalıştaylarda SKH'ler ile hizalaması yapılan çalışmalar, belediyenin son 5 yıla ait proje ve faaliyetlerini içermektedir. Çalıştaylara, belediye çalışanları ile belediye tarafından davetli olan kurum ve kuruluşların temsilcileri ve yine belediye tarafından davetli olan akademisyenler katılmıştır.

2. PROJE SÜRECİ

2.1. Gerçekleşen Proje Süreci

Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı'nın (WALD) finansörlüğünde yürütülmüş olan Pilot Proje; Türkiye'nin Marmara, Ege, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri'nde yer alan 11 ilçe, 1 il ve 3 büyükşehir belediyesinde gerçekleştirilmiştir. Projenin hedef kitlesi olarak UCLG-MEWA'nın Yerel Yönetişim Komitesi üyeleri, Başkanlık Divanı ve Mali Yönetim Komitesi üyeleri belirlenmiş ve ilgili üyeler ile yapılan görüşme sonucu projeye katılma yönünde olumlu irade beyanında bulunan belediyelerle Temmuz 2018- Şubat 2019 dönemi arasında proje uygulanmıştır.

Temmuz 2018’de projenin hedef kitlesinde yer alan belediyelerin davetli olduğu bir açılış toplantısı düzenlenmiştir. UCLG-MEWA Genel Sekreterliği’nde düzenlenen toplantıda, projenin gerçekleştirilme amacı, süreci ve beklenen sonucu hakkında katılımcılar kısaca bilgilendirilmiştir. Ardından, projeye katılım bağlamında olumlu geri dönüş yapan belediyeler ile süreç başlatılmıştır.

Her belediyede, belediye çalışanları ve belediye tarafından davet edilen ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin aktif katılımları ile 2 gün süren çalıştay programları düzenlenmiştir. Çalıştaylar öncesinde her belediyenin son 5 yıla ait proje ve faaliyetleri, belediyenin kurum içi mekanizmaları aracılığı ile temin edilmiştir. Çalıştay programları; “farkındalık oluşturma” ve “proje ve faaliyetlerin sınıflandırılması” olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Farkındalık oluşturma bölümünde katılımcılar, Habitat Süreci ve Yeni Kentsel Gündem hakkında bilgilendirilmiş, ardından SKH’lerin yerel yönetimler tarafından uygulama alanı bulacağı konular, 17 Hedef bazında katılımcılara aktarılmıştır.

Çalıştayların ikinci aşamasında, belediyelerden temin edilen son 5 yıla ait proje ve faaliyet listesinde yer alan her bir çalışma üzerinde katılımcılarla interaktif değerlendirmeler yapılmıştır. İlk olarak çalışmanın yürütüldüğü ilgili birim temsilcisinden çalışma detayları hakkında bilgi alınmıştır. Ardından ilk etapta ilgili birime, yürütülmüş olan çalışmanın birincil amacı ve varsa ikincil amacı sorulmuştur. Belirtilen amaç doğrultusunda ilgili SKH’nin belirtilmesi istenmiştir. Benzer şekilde, eğer varsa ikincil amaç ile uygun düşen SKH’nin de paylaşılması istenmiştir. Yapılan değerlendirmeler, belediyelerin tüm birimlerinden katılan temsilcilerin ve diğer katılımcıların görüşlerine sunulmuştur. Farklı fikir beyanlarının olması durumunda ilgili proje ya da faaliyet tekrar değerlendirilmiş ve katılımcıların çoğunluğu tarafından belirtilen SKH ile hizalama yapılmıştır. Çalıştay sonucunda, çalışmaların yoğunlaştığı SKH’lerin yansıtıldığı taslak sonuç grafiğı katılımcılarla paylaşılmıştır. Çalıştayların tamamlanmasının ardından Şubat 2019’da projenin kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir. Kapanış toplantısı, projede yer alan 15 belediyenin temsilcileri, merkezi yönetim temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve akademi temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylarda katılımcıların değerlendirmeleri doğrultusunda belirlenen birincil ve ikincil hedeflerin, belirli bir metodoloji ile ağırlıklandırılması ile elde edilen sonuçlar, proje kapsamında uzmanlık desteğı sağlayan İstanbul Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Örsün tarafından sunulmuştur.

Gerçekleştirilen sunumda aynı zamanda, projede yer alan belediyelerin sorumlu oldukları ilçelerin ya da bağlı bulundukları illerin insani gelişme endeksleri de paylaşılmıştır. Buradaki amaç, sonuç grafiğinde yer alan SKH oranlarının belediyelerin bulunduğu ilçelerin ya da illerin dinamiğı üzerinden okunmasının sağlanması ve SKH’lerin, kentlerdeki karşılığının ortaya konabilmesidir. Bu bölüm için İnsani Gelişme Vakfı (İNGEV) tarafından 2017 yılında yayınlanan İnsani Gelişme Endeksi-İlçeler Raporu’ndan yararlanılmıştır. İstanbul

Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Murat Şeker tarafından sunulan rapor, açık veri kullanılarak kentteki farklı aktörlerin çalışmalarından elde edilen bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur. Dolayısıyla proje özet raporu, SKH'lere ilişkin belediye çalışmalarını içerirken, İGE-İ Raporu ilçelere yönelik bilgiler içermektedir.

Kapanış toplantısı kapsamında projede yer alan belediyeler tarafından iyi uygulama örnekleri sunumu gerçekleştirilmiştir. Sunulan iyi uygulama örnekleri ve ilgili olduğu SKH'ler şu şekildedir:

- Çanakkale Belediyesi'ne ait Güneş Enerjisi Santrali Projesi, Hedef 7
- Eyyübiye Belediyesi'ne ait Balıklıgöl-Hz. Eyyub Peygamber Makamı Kültür Turizm Yolu Projesi, Hedef 11
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'ne ait Biyogaz Tesisi Projesi, Hedef 7
- Gebze Belediyesi'ne ait Aile Sağlığı ve Halk Sağlığı Merkezleri Projesi, Hedef 3
- Karesi Belediyesi'ne ait Göç ile Gelen Fırsat Projesi, Hedef 10
- Mezitli Belediyesi'ne ait Kadın Üretici Pazarı Projesi, Hedef 8
- Nilüfer Belediyesi'ne ait Dernekler Yerleşkesi & Mahalle Komiteleri Projesi, Hedef 16
- Ordu Büyükşehir Belediyesi'ne ait İçmesuyu ve Kanalizasyon Hatları Yenileme Projesi, Hedef 6
- Pendik Belediyesi'ne ait Ambalaj Atığı Ayrıştırma Merkezi Projesi, Hedef 12
- Sancaktepe Belediyesi'ne ait Bilgi Evleri Projesi, Hedef 4
- Seferihisar Belediyesi'ne ait Sürdürülebilirlik Ofisi Projesi, Hedef 16
- Selçuklu Belediyesi'ne ait Konya Tropikal Kelebek Bahçesi ve Böcek Müzesi Projesi, Hedef 11
- Zeytinburnu Belediyesi'ne ait Kar Serçesi Projesi, Hedef 5

2.2. Projede Yaşanan Değişimler

Temmuz 2018'de gerçekleştirilen Proje Açılış Toplantısı'nda yapılan bilgilendirmenin ardından, projenin hedef kitlesinde yer alan 22 belediye içinden, 15 belediyeden projeye katılım yönünde olumlu geri bildirim alınmıştır. Dolayısıyla projede yer alması beklenen belediye sayısında bir düşüş yaşanmıştır. Bu durumun yaşanmasında, 31 Mart 2019 tarihinde Türkiye'de gerçekleştirilen Mahalli İdareler Genel Seçimleri'nin kampanya süreci etkili olmuştur.

Proje başlangıcında hedeflenen 22 belediye, aynı zamanda Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinin projedeki temsiliyeti gözetilerek belirlenmiştir. Ancak projeye katılım yönünde olumlu dönüş sağlayan belediyeler arasında Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir belediye yer almamıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin tüm

coğrafi bölgelerinin yer almasının hedeflendiği proje, 6 bölge üzerinden yürütülmüştür.

Çalıştayların farkındalık oluşturma kısmında planlanan sunum içeriği; Binyıl Kalkınma Hedefleri, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Habitat Süreci ve Yeni Kentsel Gündem olarak belirlenmiştir. Ancak küresel gündemlere ilişkin her belediyenin farkındalık düzeyinin aynı olmamasından dolayı, sürdürülebilirlik kavramının arka planının da dahil edilmesi ile sunum kapsamı genişletilmiştir.

Yapılan hizalama çalışmasına ilişkin çalıştay sonucunda katılımcılarla paylaşılan sonuç grafiğinin yanı sıra, bazı belediyelerde belediyenin stratejik planının ilgili SKH'ler bazında yapılmış hizalaması da paylaşılmıştır. Bu sayede planlanan ve gerçekleşen çalışmalar arasındaki örtüşme belirlenmeye çalışılmıştır. Ancak her belediyenin stratejik plan çalışmasının benzer kapsamda hazırlanmamış olması, planın birkaç hedef ile sınırlı kalmasına sebep olmuş ve sağlıklı bir analiz için gereken veriyi sağlayamamıştır. Bu nedenle stratejik planlar, çalıştay kapsamından çıkartılmıştır.

2.3. Süreçten Öğrenilenler

Projede yer alan belediyelere ait sonuç grafiği, tamamıyla belediyeler tarafından çalıştay hazırlık sürecinde oluşturulan proje ve faaliyet listeleri üzerinden ve yine çalıştaya katılan temsilcilerden alınan bilgiler ve yapılan değerlendirmeye göre oluşturulmuştur. Gerçekleştirilen çalışmalara yönelik merkezi veri toplama sistemi olan belediyelerde proje ve faaliyet listeleri daha kısa sürede ve daha sağlıklı şekilde temin edilebilmiştir. Bu sistemin olmadığı belediyelerde ise listeler, belirlenen bir irtibat kişisi üzerinden müdürlüklerle yapılan iç yazışma doğrultusunda oluşturulmuştur. Ancak veri güvenilirliği açısından merkezi veri toplama sisteminin varlığı, artı bir faktör olarak öne çıkmıştır.

Küresel gündemlere yönelik düzenlenen bilgilendirme çalışmaları, her belediyenin farkındalık düzeyi baz alınarak yapıldığında hizalama çalışması daha sağlıklı şekilde yürütülmüştür. Tek bir modül üzerinden geliştirilen sunum tekniği, her belediyede beklenen sonucu vermemektedir. Bu nedenle özellikle SKH'lere ilişkin yapılan bilgilendirmelerde, farklı farkındalık düzeyleri için farklı modüller geliştirilmelidir.

Küresel gündemlere ilişkin farkındalık oluşturma ve SKH hizalama çalışmaları, her belediyede iki gün süren çalıştay programları süresi içinde tamamlanmıştır. Çalıştay öncesinde, belediye çalışanları arasında SKH'lere ilişkin hazırlık çalışmalarının yapılması, hem çalıştayın zaman yönetimi hem de çalıştaydan beklenen verim açısından fayda sağlamıştır.

3. TÜRKİYE YEREL YÖNETİM SİSTEMİNİN YASAL ARKA PLANI

3.1. Mevzuat

Türkiye’de yerel yönetimlere ilişkin yasal arka plan, 1982 T.C. Anayasası, 5393 Sayılı Belediye Kanunu, 6360 Sayılı Kanun ile oluşturulmuş durumdadır. Bunların haricinde, Türkiye’de yerel düzeyde aktif rol oynayabilen kent konseyleri de belediyelerin çalışmalarına katkı sağlayabilmektedir. Projede yer alan belediyelerin proje ve faaliyetlerinde kent konseylerinin de katkısının olmasından dolayı, bahse konu yerel yönetim ağılarına yönelik yasal düzenleme de bu bölümde verilmiştir.

T.C. Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası’nın 123. Maddesi’ne göre idarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanmaktadır. Yine Anayasa’nın 127. Madde’sinde yerel yönetimler; “...il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.” şeklinde tanımlanmış; yerel yönetimlerin belediyeler, köyler ve il özel idarelerinden meydana geldiği vurgulanmıştır.

Yine T.C. Anayasası’nın 127. Maddesi’ne göre, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirilebilmektedir. Bu düzenleme ile Türkiye’deki büyükşehir belediyelerinin kurulmasına yasal zemin hazırlanmıştır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu

2005 yılında kabul edilen 5393 Sayılı Belediye Kanunu, 1. Maddesi’nde de belirtildiği gibi; belediyenin kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esaslarını düzenlemektedir. Kanun’a göre belediyeler; “belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi” olarak tanımlanmıştır.

5393 Sayılı Kanun’a göre nüfusu 5000 ve üzeri yerleşim birimlerinde belediye kurulabilmektedir. İl ve ilçe merkezlerinde ise belediye kurulması zorunludur. Köyler veya muhtelif köy kısımları birleşerek belediye kurabilmektedir. Bunun için, meskûn sahalarının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5000 metre uzaklıkta olması ve nüfusları toplamının 5000 ve üzerinde olması gerekmektedir. Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmektedir. 2018 yılında çıkartılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye göre bu karar Cumhurbaşkanı’na verilmiştir.

Kent Konseyleri

Yerel Gündem 21 sürecinin bir sonucu olan kent konseylerinin yasal çerçevesi, Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde düzenlenmektedir. Anılan maddede Kent Konseyleri, hemşehrilik bilinci zeminine dayandırılmaktadır. Buna göre kent konseyleri yerinden yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesinde etkili bir mekanizma olarak tasarlanmıştır. Bu yapıda alınan kararlar, görüşülmek üzere belediye meclisine sunulmaktadır.

Kent konseylerinin görevleri ve çalışma ilkelerine ilişkin yapılan bir diğer yasal düzenleme, T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından 2006 yılında hazırlanan Kent Konseyleri Yönetmeliği'dir. Bahse konu Yönetmeliğin bazı maddelerinde, 2009 yılında çıkartılan Kent Konseyi Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile değişikliğe gidilmiştir.¹ Son yasal düzenlemede kent konseylerinin; farklı yönetsel birimlerin ortaklık anlayışına dayalı olarak kent yönetiminin sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde ortak akıl ve uzlaşma yolu ile sağlandığı demokratik yerel yönetim yapıları olduğuna dikkat çekilmektedir. 2006 tarihli Yönetmelik uyarınca kent konseyleri tarafından oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirilmekte ve ardından kent konseyine bildirilmektedir.

5216 Sayılı Büyükşehir Kanunu

Büyükşehir belediye yönetiminin hukukî statüsü 2004 tarihli Büyükşehir Kanunu tarafından düzenlenmektedir. 5216 Sayılı Kanun büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeleri kapsamaktadır.

Kanun'a göre toplam nüfusu 750.000 üzeri yerleşim yerlerinde büyükşehir belediyesi kurulabilmektedir. Büyükşehir belediyesinin sınırları, il mülki sınırları iken ilçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin mülkî sınırlarıdır.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2012 yılında kabul edilen 6360 Sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri, bucaklar, beldeler, köyler ve mahalleler ile ilgili bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler özetle aşağıda sıralanmaktadır:

¹ Belediye Kanunu Madde 76'ya göre kent konseyinin çalışma usul ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenmektedir (2018 yılında çıkartılan 7153 sayılı Kanun ile daha evvel Kent Konseyi Yönetmeliği'ni hazırlayan T.C. İçişleri Bakanlığı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak düzenlenmiştir).

- Yeni kurulan belediyeler ile birlikte Türkiye'deki büyükşehir belediyesi sayısı 30'a ulaşmıştır.
- Büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülkî sınırı olarak genişletilmiştir.
- Büyükşehir sınırları içindeki belde belediyeleri ile köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak ilgili ilçe belediyesine mahalle olarak bağlanmaktadır.
- Nüfusu 2000'in altında olan belde belediyeleri kapatılarak köye dönüştürülmektedir.
- Büyükşehirlerde il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.
- Belediye sınırları içinde nüfusu 500'ün altında mahalle kurulamayacaktır.

3.2. Belediyelerin Görev ve Sorumlulukları

Projede yer alan belediyelere ait sonuç grafiğinin sağlıklı yorumlanabilmesi için, belediyelerin yasalarla kendilerine tanınan görev alanlarının bilinmesi gerekmektedir. Bir ilçe belediyesinde görece düşük oranda seyreden bir hedef, ilgili ilçe belediyesinin bağlı bulunduğu büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda olabilmektedir. Dolayısıyla grafiklerde düşük oranda gözlemlenen bazı hedeflerin bu yönü ile de alınması gerekebilir.

Bu kapsamda sırasıyla 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası, 5393 Sayılı Belediye Yasası ve 6360 Sayılı Yasa'da yer alan bilgiler aşağıda özetlenmiştir.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

10 Temmuz 2004 tarihinde kabul edilen 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu'na göre, büyükşehir belediyesi ve büyükşehir sınırları içindeki belediyelerin görevleri, özetle şu şekilde sıralanmaktadır:

- İlçe belediyelerinin görüşlerini alarak büyükşehir belediyesinin stratejik plânını, yıllık hedeflerini, yatırım programlarını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak.
- Büyükşehir belediye sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak,
- Kanunlarla büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği proje, yapım, bakım ve onarım işleriyle ilgili her ölçekteki imar plânlarını, parselasyon plânlarını ve her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak,
- Büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek,
- Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak, ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak,
- Kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek,

- Coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak,
- Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak;
- Büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak,
- Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek,
- Büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu veya işlettiği alanlarda zabıta hizmetlerini yerine getirmek,
- Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işletmek veya ruhsat vermek,
- Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak,
- Gerekğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak,
- Gerekğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak,
- Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlamak, bu amaçla bakım ve onarımını yapmak, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa etmek.
- Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek,
- Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak ve derelerin ıslahını yapmak,
- Mezarlık alanlarını tespit etmek ve işletmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak,
- Doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak, itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek,
- Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak,
- Merkezî ısıtma sistemleri kurmak,

- Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları tahliye etme ve yıkım konusunda ilçe belediyelerinin talepleri hâlinde her türlü desteği sağlamak,

Otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak,

Mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak,

5393 Sayılı Belediye Kanunu

3 Temmuz 2005 tarihinde kabul edilen 5393 Sayılı Belediye Kanunu'na göre belediyenin görev, yetki ve sorumlulukları şu şekilde özetlenebilmektedir:

- İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı, coğrafi ve kent bilgi sistemleri, çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık, zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans, şehir içi trafik, defin ve mezarlıklar, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları, sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır,
- Nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler,
- Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir,
- Sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir,
- Mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir,
- Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir, bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir,
- Gerekğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar,
- İçme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek,

- Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tüneller, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek,
- Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak,

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2012 yılında çıkartılan 6360 Sayılı Kanun ile mahallî idarelere ilişkin kanunlar başta olmak üzere birçok kanunda değişiklik yapılmıştır. Bunlar şu şekilde özetlenebilmektedir:

- Toplam nüfusu 750.000 ve üzeri olan illerin il belediyeleri, yeni yasa ile büyükşehir belediyelerine dönüştürülmüştür,
- 14 ilde yeni büyükşehir belediyesi kurulmuştur. Toplam büyükşehir sayısı 30 olmuştur,
- Bütün büyükşehir belediye sınırları il mülki sınırı olmuştur,
- 30 ilde il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır,
- Yeni ilçeler kurulmuştur,
- Büyükşehirlerdeki bütün ilçe belediyelerinin sınırı ilçe mülki sınırı olmuştur,
- Belde belediyeleri mahalleleriyle birlikte bağlı bulundukları ilçenin belediyesine katılmıştır,
- Bu illerdeki bütün köy yönetimleri kaldırılmış ve bunlar mahalle yapılmıştır,
- Büyükşehirlere bağlı ilçelerin idari bağlılık durumları da değişmiştir,
- Belediye sınırları içinde nüfusu 500'ün altında yeni mahalle kurulamayacaktır,
- Büyükşehir belediyeleri dışındaki illerde nüfusu 2.000'den az olan belde belediyeleri köye dönüştürülmüştür,
- Büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyelerinin görev ve yetki bölüşümünde kısmi değişiklik yapılmıştır,
- Mülki idareye bağlı olarak 30 ilde, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur,
- Merkezi yönetim payları yeniden düzenlenmiştir,
- İl özel idarelerinin işleri, ilgisine göre bakanlık ve bağlı kuruluşlarının taşra teşkilâtlarına devredilmektedir.

3.3 Merkezi Yönetim ile İlişkiler

T.C. Anayasası'nın 127. Maddesi'ne göre merkezi yönetim; toplum yararını gözeterek, yerel hizmetlerin ihtiyaca uygun şekilde karşılanması ve kamusal hizmetlerde birliğin sağlanması amacıyla kanunda belirtilen esas ve usul çerçevesinde yerel yönetimler üzerinde idari vesayet yetkisine sahiptir. Bu yetkinin temel dayanağı da, yine Anayasa'nın 123. Maddesi'nde idarenin kuruluş ve görevleri ile bir bütün olduğu ve kanunla düzenlendiği ifadesine dayanmaktadır. İlgili maddeye göre idarenin kuruluş ve görevleri merkezi yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanmaktadır. Merkezi yönetimin Anayasal güvence altına alınan idari vesayet yetkisi, aynı zamanda hizmet yerinden yönetim kuruluşları (üniversiteler, TRT, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, Ticaret ve Sanayi Odaları vb.) için de geçerlidir.

Vesayet denetimi, yerel yönetimler üzerinde uygulanan sınırlı bir işlemdir. Çünkü merkezi yönetim, yerel yönetimlerin iş ve işlemlerini hukuka uygunluk yönünden sadece kanunla açıkça düzenlenen durumlarda denetleyebilir. Dolayısıyla Türkiye'de merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkinin Anayasa'nın "idarenin bütünlüğü" ilkesi altında düzenlendiğini ve yine Anayasa'da yerel yönetimler olarak kendisine yer bulan belediyeler, köyler ve il özel idarelerinin bu denetime tabi olduklarını belirtmek gerekir.

4. ÇALIŞTAY SONUÇLARI

4.1. İstatistiki Veriler

4.1.1. Metodoloji

Pilot Proje kapsamında 15 belediyeden toplam 2223 proje ve faaliyetin SKH'ler ile hizalaması yapılmıştır. Bu 2223 proje ve faaliyetin istatistiki sonucu için iki farklı metodolojinin kullanılması mümkündür. Birincisi, '0'dan 100'e kadar, X hedefinin bu proje için önemi nedir?' şeklinde sorular sorarak uzmanlardan her proje için her bir hedefi 0 ile 100 arasında puanlamaları şeklindedir. Bu metodoloji çerçevesinde, ankete katılanlar 0 ile 100 arasında mutlak değerlendirmeler yapmaktadır. Ancak, mevcut araştırmalar insanların bu tip durumlarda mutlak yargılarının farklılık gösterdiğini belirtmektedir (Friedman ve Amoo, 1999). Öncelikle, 70 puan farklı bireyler için farklı anlamlar ifade etmektedir. İkinci olarak, bu durum bireylerin aşırı uçları seçme eğilimleri sebebiyle sistematik ölçme hatasına ve farklı zamanlarda tutarsız puanlama eğilimleri sebebiyle sistematik olmayan ölçme hatasına sebep olmaktadır (Van Herk, Poortinga ve Verhallen, 2004). Bilindiği üzere, tanımlayıcı çıkarsamada sistematik ölçme hatası yanlılığa (bias) ve sistematik olmayan ölçme hatası etkinsizliğe (inefficiency) sebep olmaktadır. Eşleştirilmiş karşılaştırma (pair comparison) metodu bu yanlılık ve etkinsizliğe sebep olan sorunları ortadan kaldırmaktadır ve bu metod ile katılımcıların her bir hedefi ayrı ayrı değerlendirmeleri yerine, onlardan göreceli yargılarda bulunmaları istenir: Örneğin, herhangi bir projenin birincil hedefini bulmak için 'Bu 17 hedefi göz önüne alarak, bu projeyi en iyi tanımlayan hedef nedir?' sorusu ve ikincil hedefini bulmak için 'Kalan 16 hedefi göz önüne alarak, bu projeyi en iyi tanımlayan hedef nedir?' sorusu sorulmaktadır. Sonuç olarak bu çalışmada, geçerliliği ve güvenilirliği yüksek olan eşleştirilmiş karşılaştırmalar yaklaşımının kullanılması uygun bulunmuştur.

Veri

Pilot proje, 15 belediyeden 2223 projeyi birincil hedef ve ikincil hedef bağlamında kodlamaktadır. Kodlama kararları, her bir belediyenin çalışanları ve çalıştaya katılan temsilcilerle yapılan görüşmelerin yanı sıra, projelerin amaç açıklamalarına dayanarak verilmektedir. Bu projelerden 1192 tanesi sadece bir SKH'ye odaklanmaktadır. Birincil hedefe ek olarak, 1031 projenin ikincil bir hedefinin olduğu da belirtilmiştir. Tablo 1'de görülebileceği gibi, ilk üç ana hedefi ağırlıklı olarak SKH 11 (Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları), SKH 3 (Sağlık ve Kaliteli Yaşam) ve SKH 4 (Nitelikli Eğitim) alanları oluşturmaktadır. Tablo 2'de görüleceği gibi, tüm projelere bir arada bakıldığında benzer eğilimler görülmektedir: Projelerin %30,4'ü (676 proje) SKH 11'i, %11,3'ü (251 proje) SKH 3'ü, %10,6'sı (236 proje) SKH 4'ü, ve %10,1'i (226 proje) SKH 16'yı birincil hedef olarak kodlanmıştır.

Tablo 1: Belediyelere Göre Projelerin Hedefleri

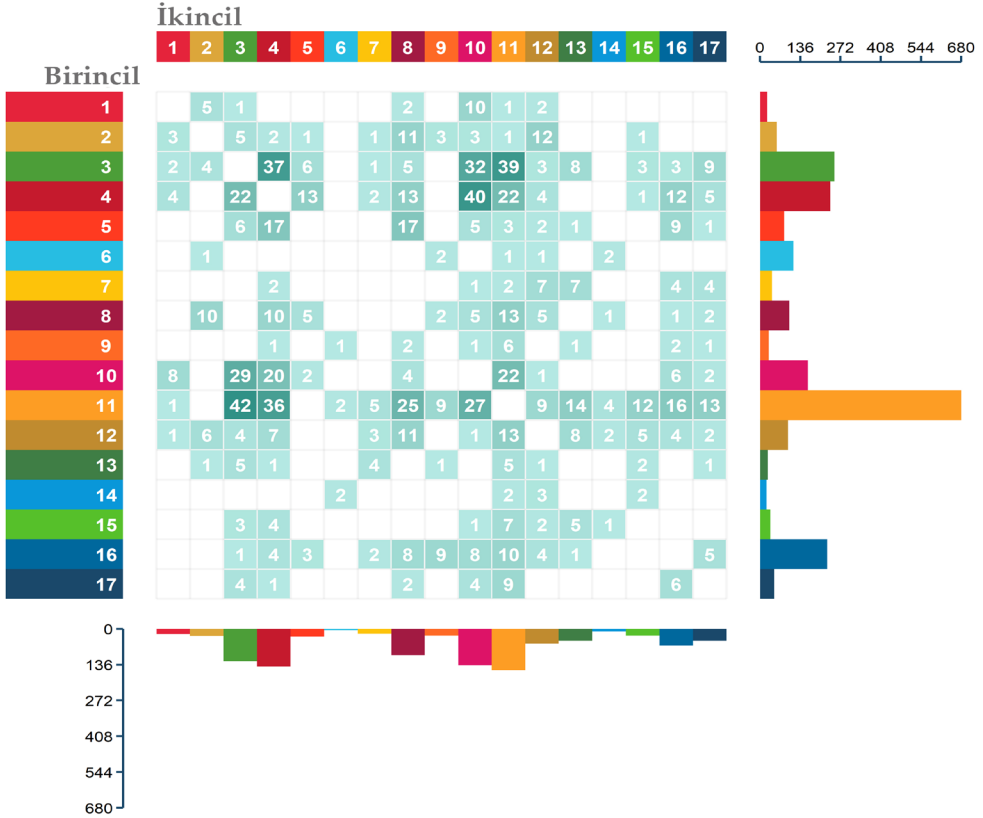
Belediye	Proje	%	Birinci	İkinci	Üçüncü
Eyyübiye	50	2.20%	11(17)	4(10)	3(8)
Gaziantep	216	9.70%	11(102)	4(34)	3(32)
Gebze	73	3.30%	11(24)	3(20)	10(19)
Karesi	193	8.70%	11(74)	10(47)	3(34)
Mersin	240	10.80%	6(91)	11(57)	8(30)
Mezitli	98	4.40%	4(27)	11(25)	10(21)
Nilüfer	233	10.50%	11(104)	4(52)	10(38)
Ordu	189	8.50%	11(109)	16(21)	4(20)
Pendik	153	6.90%	4(40)	3(39)	11(35)
Sancaktepe	149	6.70%	11(54)	4(32)	3(22)
Seferihisar	57	2.60%	11(22)	12(11)	16(9)
Selçuklu	138	6.20%	16(44)	11(43)	3(28)
Zeytinburnu	146	6.60%	3(47)	11(36)	4(33)
Çanakkale	157	7.10%	11(65)	3(21)	16(20)
Şişli	131	5.90%	11(67)	3(26)	16(21)

Notlar: Birinci, İkinci, Üçüncü altındaki sayılar SKH alanını ve parantez içindeki sayılar adı geçen hedefin birincil veya ikincil hedef olarak belirtildiği projelerin sayısını göstermektedir. Toplam proje sayısı 2223'tür.

Tablo 2: Birincil Hedeflere göre Projelerdeki SKH'lerin Sayısı

Birincil SKH	Sayı	%
1	25	1.13%
2	57	2.57%
3	251	11.31%
4	236	10.63%
5	81	3.65%
6	113	5.09%
7	41	1.85%
8	98	4.41%
9	29	1.31%
10	161	7.25%
11	676	30.45%
12	95	4.28%

13	26	1.17%
14	22	0.99%
15	35	1.58%
16	226	10.18%
17	48	2.16%

Şekil 1: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Birincil hedeflere ek olarak, tüm projelerin yaklaşık %47'sinin (1031 proje) ek bir hedefinin olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle, ikincil hedefin belirtildiği bu projeler birincil ve ikincil hedefin karışımlarıdır. Şekil 1, birincil ve ikincil hedeflerin kesişimlerinin sıklığını ısı haritası üzerinde (mavinin farklı tonları olan merkezi alan) ve birincil ve ikincil hedeflerin ayrı ayrı sıklıklarını sırasıyla, yatay ve dikey çubuk grafikleri üzerinde göstermektedir. Örneğin; bu grafik üzerinde SKH 11'in birincil hedef olduğu ve SKH 3'ün ikincil hedef olduğu toplam 42 proje olduğu görülmektedir. Yatay turuncu çubuk ikincil hedeften bağımsız olmak üzere, SKH 11'in birincil hedef olduğu 676 proje olduğu gös-

termekte ve dikey yeşil çubuk ise birincil hedeften bağımsız olmak üzere, SKH 4'ün ikincil hedef olarak yer aldığı 142 projenin olduğunu göstermektedir.

Şekil 1'den iki hedefli projeler için çıkarabileceğimiz ilginç birkaç gözlem şu şekildedir: Projeler, vatandaşların refahını iyileştirmek için genellikle en sık aşağıdaki karışımları içermektedir:

- 37 projede SKH 3 birincil ve SKH 4 ikincildir.
- 32 projede SKH 3 birincil ve SKH 10 ikincildir.
- 39 projede SKH 3 birincil ve SKH 11 ikincildir.

Bu genel bulgular, belediyelerin toplumdaki sağlık ve refahı iyileştirmeyi amaçladıklarında, aynı proje kapsamında eğitimin kalitesini (SKH 4) iyileştirmeyi, toplumdaki eşitsizlikleri azaltmayı (SKH 10) ve sürdürülebilir şehirler ve topluluklar (SKH 11) hedefine yönelik yatırımlar yapma eğiliminde olduklarını göstermektedir.

Eğitim kalitesinin birincil olduğu projelere bakıldığında, en sık görülen ikincil alanlar şu şekildedir:

- 22 projede SKH 4 birincil ve SKH 3 ikincildir.
- 40 projede SKH 4 birincil ve SKH 10 ikincildir.
- 22 projede SKH 4 birincil ve SKH 11 ikincildir.

SKH 3'tekine benzer ikincil hedefler gözlemlenmektedir: Belediyeler genel olarak eğitim kalitesine ilişkin projelerini (SKH 4) sağlık ile (SKH 3), toplum içindeki eşitsizliklerle (SKH 10), veya sürdürülebilir yaşam alanları ile (SKH 11) ilişkilendirmektedir.

Ayrıca, çok sık görülen karışımlar arasında şunlar da gözlemlenmektedir:

- 29 projede SKH 10 birincil ve SKH 3 ikincildir.
- 20 projede SKH 10 birincil ve SKH 4 ikincildir.
- 42 projede SKH 11 birincil ve SKH 3 ikincildir.
- 36 projede SKH 11 birincil ve SKH 4 ikincildir.

Yukarıda belirtildiği gibi, kodlama kararları, her bir belediyeyi temsil eden uzmanlarla yapılan görüşmelerin yanı sıra, projelerin amaç ifadelerine dayanılarak verilmiştir. Şekil 2 ve Tablo 3'te bahsi geçen proje amaç ifadelerini metin verisi olarak kullanmakta ve 17 hedefin her birine karşılık gelen en yaygın kelimeleri görselleştirmektedir.

Tablo 3: Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Amaç İfadelerinde Sık Kullanılan Kelimeler

SKH	Sık Kullanılan Kelimeler
1	sosyal, yardım harcaması, gıda, asker, afet, dul
2	domates, tarım, üretim geliştirme, pazar, antepfıstığı, organik
3	sağlık, spor, tarama, diş, trafik, obezite, hijyen
4	eğitim, okul, kitap, satranç, gençlik, sanat, gelecek

5 kadın, cinsiyet, kreş, psikolojik, kurs, dezavantajlı, iş
6 İçme suyu, şebeke hattı
7 enerji, güneş, santral, verimlilik, elektrik, biyogaz, otobüs
8 turizm, sosyal, kurs, geliştirme, istihdam, girişimcilik
9 toplu taşıma, yolculuk, araç, seyahat, ücret, optimizasyon, teknoloji
10 engelli, dezavantajlı, yaşlı, otizm, sünnet, temizlik, çocuklar
11 kültür, şiir, ilim, cami, çevre düzenlemesi, piknik, restorasyon
12 geri dönüşüm, atık, çevre, ekolojik, arıcılık, ambalaj, pil
13 iklim, karbon, bisiklet, emisyon, farkındalık, fidan, yaya
14 deniz, arıtma, tesis, atıksu, balık, mavi, biyoçeşitlilik
15 fidan, yeşil, sulak, ağaçlandırma, doğa, orman, rekreasyon
16 erişim, iletişim, şeffaf, memnuniyet, wifi, dijital, data
17 kardeş, kent, ulusal, arasında, yurt, bilgi, yerel

Sekil 2: Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Kelime Bulutu

Eşleştirilmiş karşılaştırma yönteminin önemli niteliklerine rağmen, yaklaşım birincil ve ikinci hedeflerin doğrudan nicel olarak karşılaştırılmasına izin vermemektedir. Çünkü aynı kodlama kararları farklı gözlemlenemeyen (latent) ağırlıklardan kaynaklanabilir. Tablo 4 uzmanların kodlama kararlarını gösterir; burada w_i verilen bir projedeki i hedefinin ağırlığını göstermektedir. Tüm projelerde birincil hedef SKH 11 ve ikinci hedef SKH 4 olarak belirtilmiştir. Bu hedeflerin ağırlıkları dört projede geniş ölçüde farklılık gösterse de, birincil hedeflerin ağırlıkları 40, 60, 70 ve hatta 90 olabilmekte ve ikinci hedef bu örnekte 10, 16, 20, 30 değerlerini alabilmektedir. Bu nedenle ana hedef, eşleştirilmiş karşılaştırmalardan elde edilen sıralanmış verileri bir aralık ölçeğine dönüştürmek; böylece birincil ve ikinci kodlamalar arasındaki farkları anlamlı hale getirmek ve birincil ve ikinci alanların ortalama ağırlığını çıkarsamaktır. Bu ağırlıkları ortaya çıkarmakta kullanılan istatistiksel prosedür şu şekildedir:

Tablo 4: Farklı Gözlenemeyen Ağırlıklar Sonucu Ortaya Çıkan Benzer Gözlenebilir Sıralamalar

	SKH	w_{11}	w_4	w_6	w_1	w_3	Kodlama Kararı
Proje 1	11,4,6,1,3	70	30	0	0	0	B:11 İ:4
Proje 2	11,4,6,1,3	60	20	19	1	0	B:11 İ:4
Proje 3	11,4,6,1,3	40	16	15	15	14	B:11 İ:4
Proje 4	11,4,6,1,3	90	10	0	0	0	B:11 İ:4

Matematiksel olarak, hedef i 'nin ağırlığı (w_i) hedef j 'nin ağırlığından daha yüksekse (w_j), hedef i , hedef j 'den gözlemlenebilir bir şekilde daha yukarıda sıralanmıştır. Gözlemlenemeyen ağırlığı w_p ile, p 'nin en üstte sıralanan birincil hedef olduğunu ve gözlemlenemeyen ağırlığı w_s ile, s 'nin en üstten ikinci olarak sıralanan ikinci hedef olduğunu ve aynı zamanda y^* 'nin bu iki hedef arasındaki ağırlık farkı olduğunu varsayalım:

$$y^* = w_p - w_s$$

Denklem, $y^* \geq 0$ olması durumunda birincil ve $y^* < 0$ olması durumunda ikincil hedef kodlama kararının oluştuğunu ifade etmektedir.

$$y = \begin{cases} p & \text{if } y^* \geq 0 \\ s & \text{if } y^* < 0 \end{cases}$$

Bu sorun en basit ifade ile eşleştirilmiş karşılaştırmalar ile oluşturulmuş sıralamaların arkasında yatan y^* gözlemlenemeyen fark ile w_p ve w_s olan birincil ve ikincil hedef ağırlıkları üzerine veri olmamasıdır.

Bir hedefin ağırlığının Gaussian bir rassal değişken olduğunu varsayarak, farklı sıralama kararlarının ağırlıklar için farklı değerlere sahip olabileceği, yani farklı sıralama kararlarının arkasında w_p ve w_s değerlerinin farklı olabileceğini varsayarak Thurstonian Madde Tepki Kuramı modeli (Thurstone, 1927) aracılığıyla bu ağırlıkların ortalamalarını ve keskinliğini ($w_p \sim N(\mu_{wp}, \sigma_{wp})$ and $w_s \sim N(\mu_{ws}, \sigma_{ws})$) hesaplamaktayız. Uzman bir projenin birincil olduğuna şu durumda karar verir:

$$P(w_p > w_s) = P(w_p - w_s > 0)$$

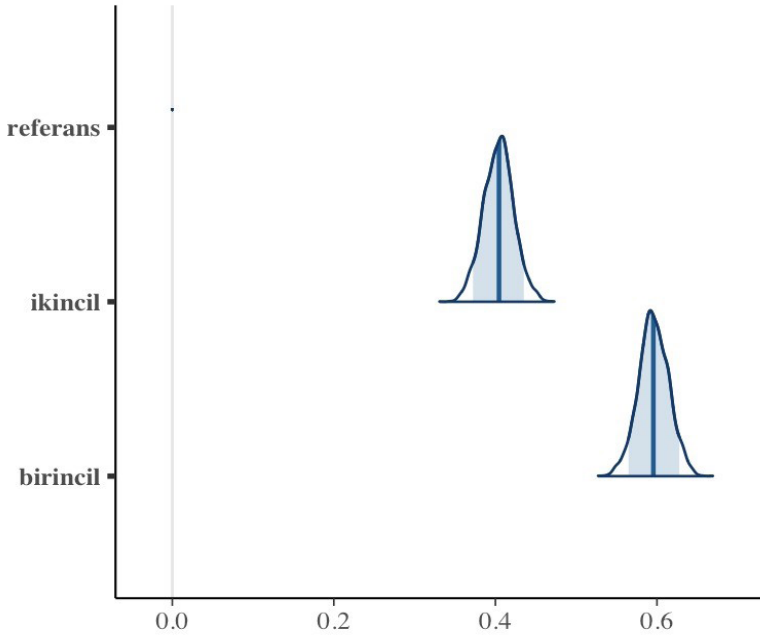
Burada $w_p - w_s$ normal dağılmakta $w_p - w_s \sim N(\mu_{wps}, \sigma_{wps})$ ve $\mu_{wps} = \mu_{wp} - \mu_{ws}$ ortalama ağırlık farkını göstermektedir. Bunlara ek olarak, $\sigma_{wps} = \sqrt{\sigma_{wp}^2 + \sigma_{ws}^2 - 2\rho_{ps}\sigma_{wp}\sigma_{ws}}$ rassal ağırlık farkının ($w_p - w_s$) standart sapmasıdır. Ortalama ve standart sapmayı hesaplamak için bilgilendirici olmayan öncüller olan $\mu_{wp} \sim N(0,1)$, $\mu_{ws} \sim N(0,1)$, $\sigma_{wp} \sim U[0,20]$, $\sigma_{ws} \sim U[0,20]$ kullanılmıştır. Sonuç olarak, bir projede bir SKH hedefinin birincil hedef olarak seçilme olasılığı şu şekildedir:

$$P(w_p > w_s) = P(w_p - w_s > 0)$$

$$P(w_p > w_s) = \int_0^\infty \frac{1}{\sqrt{2\pi\sigma_{ps}^2}} \exp\left(-\frac{(x - \mu_{ps})^2}{2\sigma_{ps}^2}\right) dx$$

Nihai olarak, μ_p , μ_s , σ_p , and σ_s parametre değerlerini bulmak için JAGs kullanarak grafiksel model uygulanmıştır (Johnson ve Kuhn, 2013).

4.1.2 Sorun Tanımı ve İstatistik Modeli

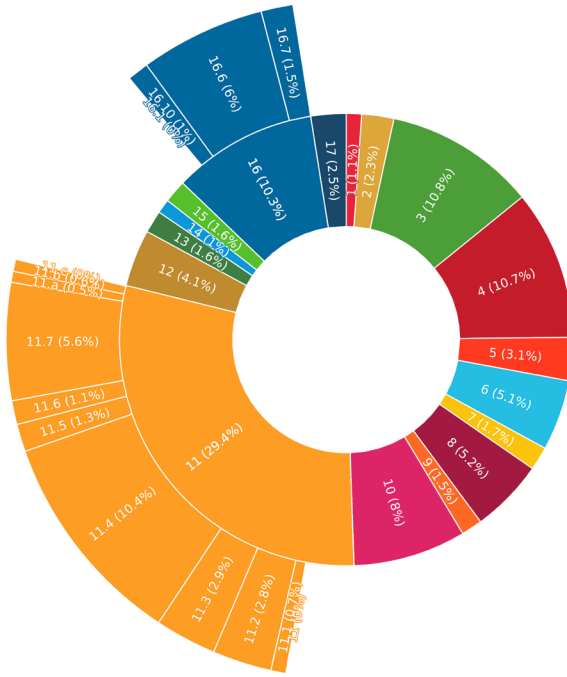

Şekil 3: Ağırlıkların Posterior Dağılımı

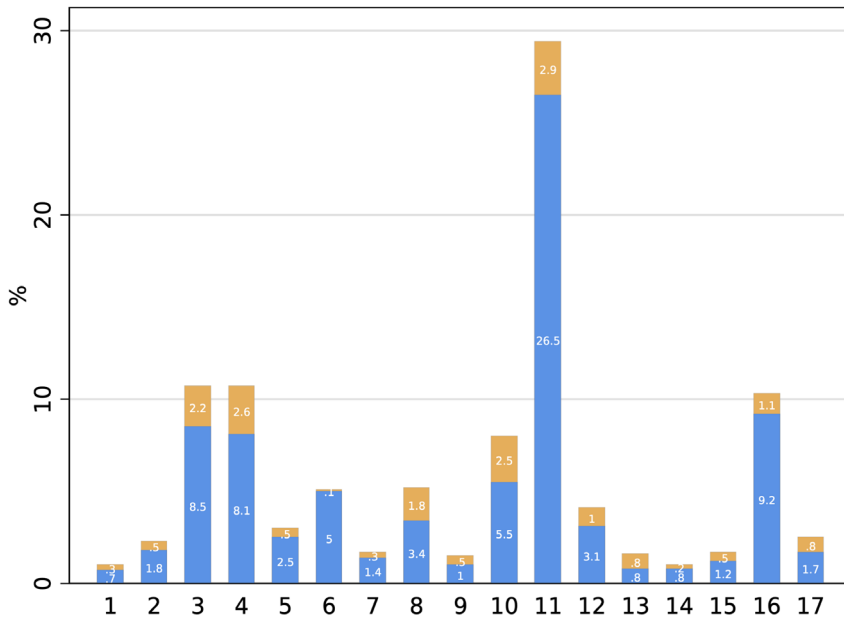
Sonuç

Thurstonian Madde Tepki Kuramı modeli çerçevesinde birincil ve ikincil hedeflerin ağırlıklarına ilişkin sonuçları Şekil 3'te gösterilmektedir. Sonuçlar, birincil hedefin ortalama öneminin 0.597 ve %95'lik güven aralıklarının 0.559 ve 0.63 olduğunu göstermektedir. İkincil hedefin ortalama önemi 0.403'tür ve bu ortalama 0.367 ve 0.440 %95 güven aralığındadır.

Bu ağırlıkları kullanarak, Şekil 4, SKH'lerin tüm projeler kapsamındaki dağılımını göstermekte ve Tablo 5, SKH'lerin belediyeler özelindeki dağılımını güven aralıklarını da belirterek sunmaktadır. Bu hesaplamalar şu şekilde yapılmaktadır: İkincil bir hedef belirtilmezse, birincil hedefin bahsi geçen projedeki ağırlığı %100 kabul edilmektedir. Eğer ikincil bir hedef mevcutsa, birincil hedefin bahsi geçen projenin %59,7'sine katkıda bulunduğu varsayılır (%55.9 ve 63 olan %95'lik güvenilir aralıklarıyla) ve ikincil hedefin kalan 40,3'e katkıda bulunduğu kabul edilir (%36.7 ve 44 olan güvenilir aralıklarıyla). Şekil 4, değerlendirilen toplam 2223 projenin yaklaşık %29.4'ünün SKH 11 ile, %10.8'inin SKH 3 ile, %10.7'sinin SKH 4 ile, %10.3'ünün SKH 16 ile ve %8'inin SKH 10 ile uyumlu olduğunu göstermektedir. Belediye seviyesindeki sonuçlara ekte yer verilmektedir.

Şekil 4: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 5: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

Notlar: Şekil her bir hedefin birincil (mavi) ve ikincil (sarı) hedeflerden gelen ağırlıklarını göstermektedir. Toplamda % 1'in altında kalan hedefler gösterilmemiştir. Ayrıca, % 2'nin altında kalan hedeflerde birincil ve ikincil hedefin ağırlığı gösterilmemiştir.

Referanslar

Friedman, Hershey H. and Taiwo Amoo. 1999. "Rating the rating scales."Friedman, Her-shey H. and Amoo, Taiwo (1999)." Rating the Rating Scales." Journal of Marketing Man-agement, Winter pp. 114–123.

Johnson, Timothy R. and Kristine M. Kuhn. 2013. "Bayesian Thurstonian models for ranking data using JAGS."Behavior research methods 45(3):857–872.

Thurstone, Louis L. 1927. "A law of comparative judgment" Psychological review 34(4):273.

Van Herk, Hester, Ype H. Poortinga and Theo MM Verhallen. 2004. "Response styles in rating scales: Evidence of method bias in data from six EU countries."Journal of Cross-Cultural Psychology 35(3):346–360.

Tablo 5: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Belediyeler Özelinde Dağılımı

SKH	Eyyübiye	Gaziantep	Gebze	Karesi	Mersin	Mezitli	Nilüfer
1			0.6 (.5,.6)	1.3 (1.2,1.4)	1.9 (1.8,1.9)	1.8 (1.7,1.9)	1 (1,1.1)
2		6 (5.9,6.1)	1.4 (1.4,1.4)		5.8 (5.6,6)	2.9 (2.8,2.9)	2.7 (2.6,2.7)
3	14 (14,14)	9.3 (9.2,9.4)	14.8 (14.5,15.2)	11 (10.9,11)	6.5 (6.4,6.7)	7.8 (7.7,7.8)	9.4 (9.2,9.6)
4	16.8 (16.7,16.9)	9.5 (9.4,9.6)	15.3 (15,15.6)	9.2 (9.2,9.3)	3.9 (3.8,3.9)	15.1 (15,15.2)	13.1 (13.1,13.1)
5	11.2 (11.1,11.3)	0.9 (.9,.9)	1.4 (1.4,1.4)	2.2 (2.1,2.2)	2.8 (2.7,2.8)	10.4 (10.3,10.5)	3.7 (3.6,3.8)
6	2 (2,2)	0.3 (.3,.3)		0.5 (.5,.5)	38.2 (38.2,38.2)		0.4 (.4,.4)
7		7.9 (7.8,7.9)	1.6 (1.5,1.7)	0.5 (.5,.5)	0.8 (.8,.8)	1.2 (1.1,1.3)	0.7 (.7,.7)
8	2.4 (2.2,2.6)	6.8 (6.6,6.9)	4.4 (4.3,4.5)	5.6 (5.6,5.6)	6.4 (6.2,6.6)	5.7 (5.6,5.9)	6 (5.9,6.1)
9	4 (4,4)	0.7 (.7,.8)		3.2 (3.2,3.2)	3.4 (3.3,3.4)	1.2 (1.1,1.3)	0.3 (.2,.3)

10	9.2 (9.1,9.3)	4.7 (4.6,4.9)	15.6 (15.4,15.9)	15.4 (15.3,15.6)	4.9 (4.8,4.9)	13.5 (13.4,13.6)	8.8 (8.6,8.9)
11	32 (32,32)	35.9 (35.6,36.1)	24.4 (24.2,24.5)	31 (30.9,31)	16.3 (16.2,16.3)	14.7 (14.5,14.8)	33 (32.9,33)
12	2 (2,2)	3.9 (3.8,4)	3.6 (3.5,3.6)	4.3 (4.3,4.4)	2.2 (2.1,2.2)	6.1 (6,6.3)	2.9 (2.9,3)
13		3.2 (3.2,3.3)	0.6 (.5,.6)		0.8 (.7,.8)	1.8 (1.8,1.9)	1.2 (1.2,1.2)
14					2.6 (2.6,2.6)	2 (2,2)	0.2 (.2,.2)
15		3.1 (3,3.1)	1.6 (1.5,1.7)	2.5 (2.5,2.5)	0.5 (.5,.6)	4.7 (4.7,4.7)	2.5 (2.5,2.5)
16	3.2 (3.1,3.3)	5.8 (5.7,5.9)	11.5 (11.3,11.7)	10.3 (10.2,10.3)	1.1 (1,1.2)	6.7 (6.7,6.8)	11.2 (11.1,11.2)
17	3.2 (3.1,3.3)	1.9 (1.9,2)	3.3 (3.2,3.3)	3 (3,3)	2.1 (2.2,2)	4.3 (4.2,4.3)	3 (3,3)

Notlar: Veriler, belediyelere göre sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin yüzdesini göstermektedir. %95 güven aralığının alt ve üst sınırları parantez içinde verilmiştir. Boş hücreler %0 anlamına gelmektedir. Sonuçlar, Thursonian Madde Tepki Kuramı Modelinden çıkarılan ağırlıklardan hesaplanmıştır.

SKH	Ordu	Pendik	Sancaktepe	Seferihisar	Selçuklu	Zeytinburnu	Çanakkale	Şişli
1		2.6 (2.5,2.7)	1.9 (1.8,1.9)	1.8 (1.8,1.8)	0.7 (.7,.7)	0.4 (.4,.4)	1.4 (1.4,1.4)	0.9 (.9,1)
2	2.7 (2.7,2.8)	0.7 (.7,.7)	0.4 (.4,.4)	6 (5.9,6)		0.4 (.4,.4)	1.3 (1.3,1.3)	1.1 (1,1.1)
3	5.1 (5,5.2)	16.1 (16,16.2)	10.5 (10.4,10.5)	4.9 (4.8,5.1)	13.8 (13.6,13.9)	22 (21.9,22.2)	9.9 (9.8,10.1)	11.6 (11.5,11.7)
4	8.5 (8.4,8.5)	16.4 (16.2,16.5)	15.3 (15.3,15.4)	7 (7,7)	11.5 (11.4,11.5)	14.5 (14.5,14.6)	6.9 (6.8,6.9)	7.2 (6.9,7.5)
5	3.6 (3.5,3.6)	1.2 (1.1,1.2)	2 (2,2)	2.8 (2.7,2.9)	1.6 (1.5,1.6)	4.9 (4.7,5.1)	1.7 (1.6,1.8)	4 (3.9,4)
6				2.5 (2.4,2.5)	0.7 (.7,.7)		8.7 (8.6,8.7)	1.2 (1.2,1.2)
7	0.5 (.5,.5)	1 (1,1.1)		1.8 (1.8,1.8)	2.6 (2.6,2.6)	1.6 (1.6,1.7)	1.5 (1.5,1.6)	1.1 (1,1.1)

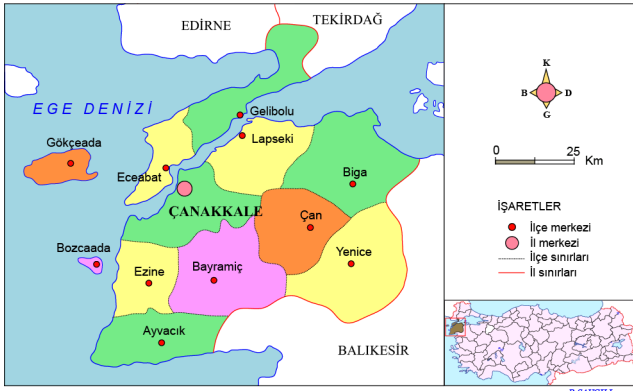
8	4.3 (4.3,4.4)	5.4 (5.3,5.4)	9.7 (9.6,9.7)	8.1 (8,8.1)	2.6 (2.6,2.6)	1.5 (1.4,1.6)	3.4 (3.4,3.5)	4 (3.9,4)
9	0.6 (.6,.7)	0.5 (.5,.6)	1.9 (1.8,1.9)			1 (.9,1)	4.3 (4.2,4.5)	0.6 (.6,.7)
10	3.6 (3.6,3.6)	8.1 (7.9,8.4)	10.3 (10.2,10.4)	5.6 (5.5,5.7)	3.3 (3.3,3.4)	10.4 (10.2,10.6)	4.7 (4.7,4.7)	9.5 (9.3,9.6)
11	51.7 (51.7,51.8)	17.2 (16.9,17.5)	28.9 (28.8,29)	25.3 (24.9,25.7)	25.7 (25.6,25.7)	21.2 (21.2,21.2)	33.4 (33.3,33.5)	39.3 (38.7,39.9)
12	3.6 (3.6,3.6)	5.3 (5.2,5.5)	2.5 (2.5,2.6)	10.9 (10.7,11)	3.6 (3.6,3.6)	9.2 (8.9,9.4)	3.2 (3.2,3.2)	2.9 (2.9,3)
13	2.1 (2,2.2)	2.1 (2,2.2)	0.9 (.9,1)	2.8 (2.7,2.9)	2.5 (2.3,2.6)	1.5 (1.4,1.6)	3.2 (3.2,3.2)	0.8 (.8,.8)
14	3.5 (3.5,3.5)	0.3 (.2,.3)		4.6 (4.5,4.6)			2.4 (2.4,2.5)	0.3 (.3,.3)
15		2.5 (2.4,2.5)	1.1 (1,1.1)	2.1 (2,2.2)	1.4 (1.4,1.4)		1.1 (1.1,1.2)	1.2 (1.2,1.2)
16	9.7 (9.7,9.8)	15.9 (15.8,16)	13.3 (13.2,13.3)	9.5 (9.4,9.5)	28.4 (28.3,28.4)	9.6 (9.5,9.7)	11 (10.9,11)	10.2 (10.2,10.3)
17	0.3 (.3,.3)	4.7 (4.6,4.8)	1.3 (1.3,1.3)	4.6 (4.5,4.6)	1.6 (1.5,1.7)	1.7 (1.5,1.8)	1.9 (1.9,1.9)	4.1 (4.1,4.2)

4.2. Belediye Hizalama Sonuçları

4.2.1. Çanakkale Belediyesi

Nüfus	540662
Yüzölçümü (km ²)	9817
Bağlı Olduğu İl	NA
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	NA
Kademe	İl
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	NA

Belediye çalışmaları %33,4 oranında Hedef 11 üzerinde yoğunlaşırken, %11 oranında Hedef 16 ve %9,9 oranında Hedef 3 üzerinde ağırlık kazanmaktadır.

Çanakkale Belediyesi tarafından yapılan çalışmalar Şekil 1.a'da görüleceği üzere Hedef 11 altında 11.3 ve 11.4 numaralı alt hedefler üzerinde yoğunlaşmıştır. 11.3 alt hedefi kapsamında; kentsel yenileme çalışmaları, kamulaştırma programı, sahil bandı yenileme çalışmaları, kent meydanı düzenlemeleri, dış cephe

yenileme çalışmaları yürütülürken, 11.4 alt hedefi kapsamında yazılı ve görsel tarih yayınları, sanat günleri, geleneksel ve modern dans eğitimleri ağırlık kazanmıştır.

“Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması”na vurgu yapan 11.4’ün Çanakkale genelinde yoğunluk kazanmasının sebeplerinden biri; ilin, Asya ile Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumunda olması ve buna bağlı olarak pek çok farklı medeniyete ve önemli tarihsel olaylara ev sahipliği yapan kimliği ile zengin bir kültürel yapıya sahip olmasıdır. Özellikle düzenlenen bienaller, bu anlamda Çanakkale’nin kültürel iklimini korumak için önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Çanakkale Belediyesi Türkiye’deki il belediyelerinden biridir. Ayrıca projede yer alan tek il belediyesidir. Yoğun olarak altyapı ve üst yapı çalışmalarının gözlemlendiği Hedef 11’in Çanakkale özelinde ağırlık kazanması, belediyenin il belediyesi olma özelliği sebebi ile sorumlu olduğu görev alanları ve kültürel mirasını korumaya ilişkin yürüttüğü çalışmalardır.

Belediye çalışmalarının SKH’ler ile hizalanması sonucunda Hedef 16, ikinci

sırada yer almaktadır. . 16.6 ile 16.7, öne çıkan iki alt hedeftir. Belediye meclisi bilgilendirme programları, iç kontrol sistemi ve süreç yönetim sistemleri, belediye çalışanlarına yönelik kişisel gelişim programları, iletişim masaları, elektronik belge yönetimi, belediye teknik hizmetler kampüsü gibi uygulamalar, belediyenin bu alanlardaki çalışmalarını 16.6 (Her düzeyde etkili, hesap verebilir şeffaf kurumlar kurulması) üzerinde yoğunlaştırmıştır. Katılımcı bütçe uygulamaları, kent konseyi ve STK iş birlikleri ile yürütülen çalışmalar, aylık esnaf odaları toplantıları ve mahalle muhtarlarının dâhil edildiği çalışmalar, Çanakkale Belediyesi’ni 16.7 numaralı alt hedef (Her düzeyde duyarlı, kapsayıcı, katılımcı ve temsil edici karar verme mekanizmalarının oluşturulması) bağlamında öne çıkaran konular arasında yer almaktadır. Belediyenin 2015-2019 Stratejik Planı incelendiğinde de belediyenin kurumsal işleyişinin güçlendirilmesi için atılması gereken adımlara yönelik geniş bir yer ayrıldığı görülmektedir.

“Sağlık ve Kaliteli Yaşam” konulu Hedef 3, %9,9 ile çalışmaların yoğunlaştığı üçüncü alan olarak öne çıkmaktadır. Bisiklet ve koşu yolları, sağlıklı yaşam ve spor merkezi, halı saha tesisleri, amatör spor kulüpleri destekleri, halk sağlığı farkındalık çalışmaları ve sağlık okulu gibi çalışmalar Çanakkale Belediyesi’nin Hedef 3 kapsamına giren faaliyetleri arasındadır. Sağlık çalışmalarının daha çok spor faaliyetleri üzerinden yürütüldüğü gözlemlenmektedir. Bu doğrultuda vatandaş spor ile buluşturan kamusal alanların tasarlanması bağlamında Hedef 11, sağlık çalışmalarının tamamlayıcı bir unsuru olmuştur.

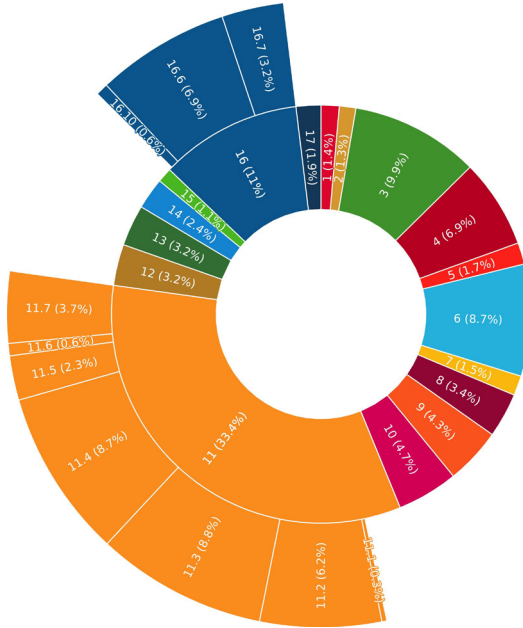
Hizalama çalışması sonucuna göre Hedef 1, en düşük ağırlığa sahip hedef olarak belirlenmiştir. “Yoksulluğa Son” başlıklı Hedef 1 kapsamında Halk Kart uygulaması, gıda bankacılığı ve sosyal market ve asker ailesi yardımları gibi uygulamalar bulunmaktadır. Kentteki yoksullukla mücadeleye yönelik çalışmalar Hedef 1 üzerinde grafikteki en az payı teşkil etse de, “Eşitsizliklerin Azaltılması” konulu Hedef 10 ile Hedef 1 arasındaki bağlamsal ilişki göz önünde bulundurulduğunda, Hedef 10 ile hizalanan engelli ailesi destek faaliyetleri ile yaşlı ve engelli vatandaşlara yönelik yapılan bazı çalışmalar, hanelerin giderlerinin azaltılmasına destek olmaktadır.

Birincil hedefler ile ikincil hedeflerin kesişimine yönelik Şekil 1.b incelendiğinde en yoğun kesişimin “Sağlıklı Bireyler” konulu Hedef 3 ile “Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar” konulu Hedef 11 arasında olduğu görülmektedir. Hedef 3’ün birincil sırada yer aldığı çalışmalarda çoğunlukla Hedef 11 ikincil sırada yer almaktadır. Halı saha tesisleri, sağlıklı yaşam parkı, bisiklet yollarının yaygınlaştırma çalışmaları ve çocuk oyun parklarına ilişkin faaliyetler bir yandan çocukların ve yetişkinlerin sağlığına odaklanırken, diğer yandan da toplumun her kesiminin rahat erişebileceği kamusal alanların oluşumunu ve yaşam kalitelerinin iyileştirilmesini hedeflemektedir.

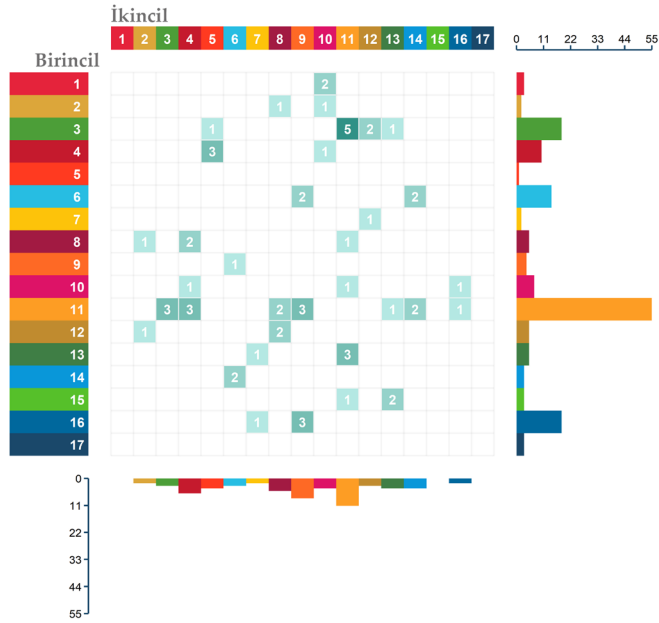
Şekil 1.b’de görüldüğü üzere Hedef 11’in birincil sırada belirtildiği çalışmalar-

da, “Sağlıklı Bireyler” konulu Hedef 3, “Nitelikli Eğitim” konulu Hedef 4 ve “Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı” konulu Hedef 9, en çok kesişme sağlanan hedeflerdir. Halk bahçesi ile yürüyüş ve koşu parkurları düzenlemeleri ilk etapta bireylerin erişebileceği kamusal ve yeşil alanların oluşturulması (11.7 numaralı alt hedef) ile kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşmenin geliştirilmesine (11.2 numaralı alt hedef) hizmet ederken diğer taraftan da bireylerin sağlıklı bir yaşama sahip olabilmelerine elverişli ortamların tesis edilmesi hedeflemektedir. Kent içi akıllı trafik düzenlemeleri ile bir yandan yol güvenliğinin geliştirilmesi (11.2 numaralı alt hedef) hedeflenirken, diğer yandan da trafik kazalarından kaynaklanan yaralanma ve ölümlerin engellenmesi (3.6 numaralı alt hedef) hedeflenmektedir.

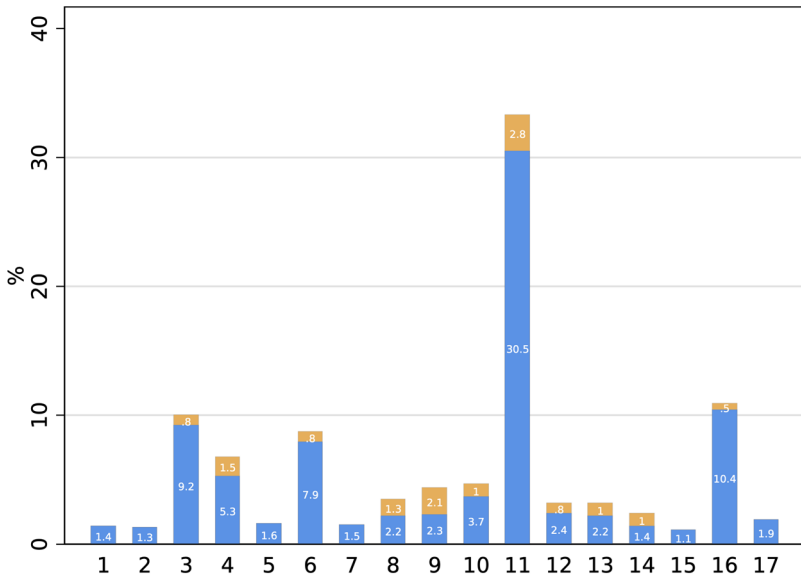
Hedef 16 kapsamında daha çok kurumsal kapasite gelişimi üzerinde yoğunlaşan çalışmalar, daha çok teknoloji alt yapısı ile sağlanmakta ve bu da Hedef 9’u Hedef 16 ile bir araya getirmektedir.

Şekil 1.a:Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 1.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

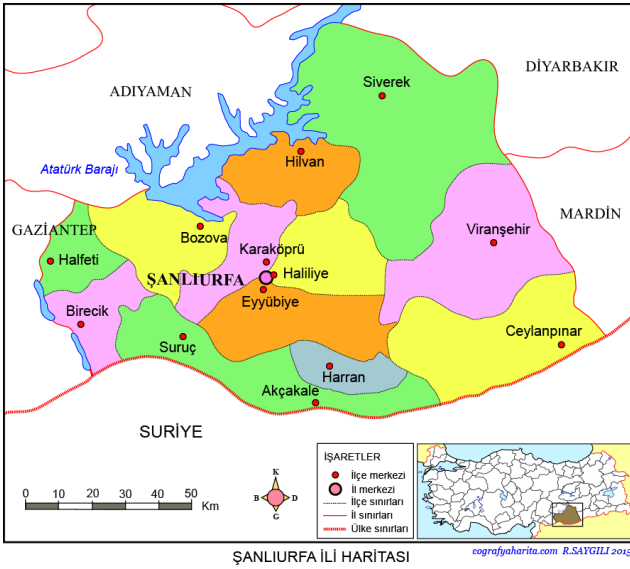

Şekil 1.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.2. Eyyübiye Belediyesi

Nüfus	379123
Yüzölçümü (km ²)	1626
Bağlı Olduğu İl	Şanlıurfa
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	2,035,809
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Güneydoğu Anadolu
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Düşük

Belediye çalışmaları % 32 oranında Hedef 11, %16,8 oranında Hedef 4 ve %14 oranında Hedef 3 üzerinde yoğunlaşmaktadır.

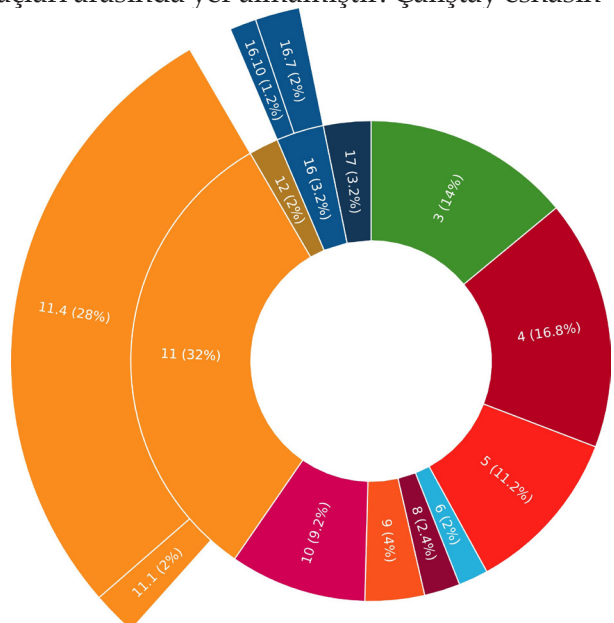

Şekil 2.a'da görüldüğü gibi, Eyyübiye Belediyesi'nin çalışmalarında öne çıkan Hedef 11, %28 gibi önemli bir oranda kültürel çalışmalar üzerinden ağırlık kazanmıştır. Tiyatro gösterileri, kitap tanıtım ve dağıtım faaliyetleri, kültür geceleri, yemek kültürünün yaşatılmasına ilişkin yarışma faaliyetleri; Şanlıurfa'nın sahip olduğu kültürel değerleri korumak ve gelecek nesillere aktarmak için çalışmaların yürütüldüğü alanlardır.

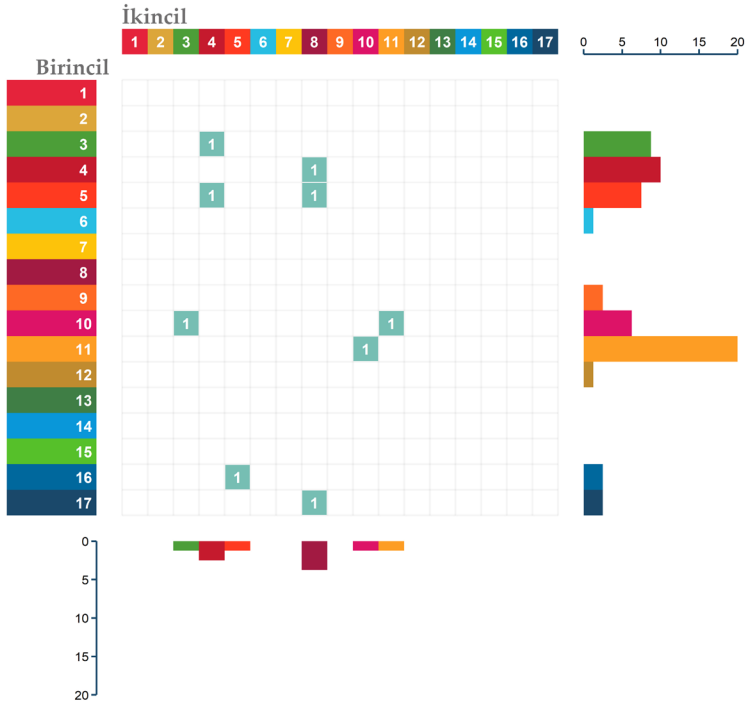
Eğitim faaliyetleri, Eyyübiye Belediyesi çalışmaları kapsamında %16,8 oranında bir ağırlık ile ikinci sırada gelmektedir. Özellikle örgün öğretimin desteklenmesi kapsamında, lise öğrencilerine yönelik düzenlenen üniversite ziyaret programları, içerisinde kütüphane ve kitap okuma alanları ile özellikle ilkökul çağındaki çocukların eğitim hayatını destekleyen projeler, açık öğretim lisesi destek faaliyetleri, kitap ve test dağıtımları, bu alanda öne çıkan çalışmalar arasında yer almaktadır.

Sağlık çalışmaları, Eyyübiye Belediyesi'nin üzerinde yoğunlaştığı bir diğer alandır. Bu çalışmalar kapsamında; önlenabilir hastalıklara karşı yürütülen farkındalık çalışmaları, kan bağışlarının teşvik edilmesi, öğrencilere yönelik düzenlenen spor etkinlikleri öne çıkmaktadır. Sağlık ile ilgili bir başka önemli konu olan bağımlılıkla mücadele kapsamında yapılan farkındalık çalışmaları, yetişkin eğitimi üzerinden yürütülmüştür. Bu kapsamda aile içinde özellikle kadınların eğitimi söz konusu olmasından dolayı Hedef 5 ağırlık kazanmıştır

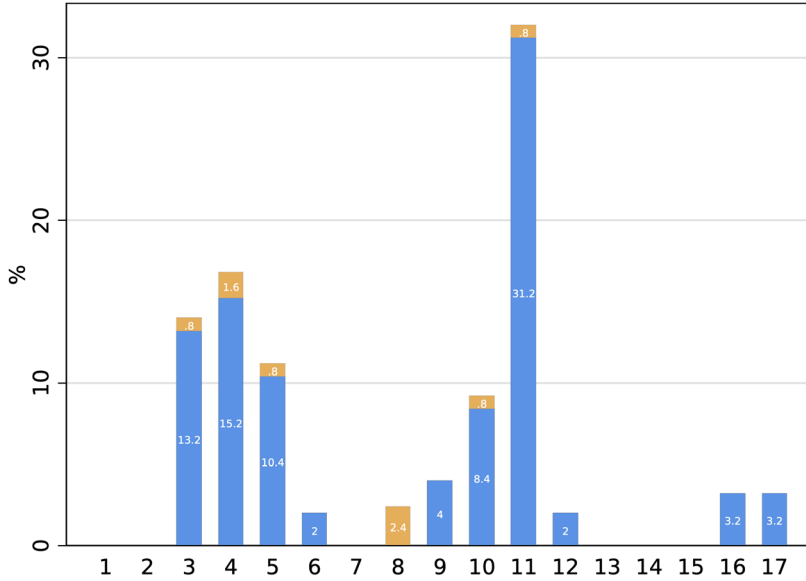
T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü verilerine göre Şanlıurfa, İstanbul ve Gaziantep'ten sonra, geçici koruma altındaki Suriyelilere ev sahipliği yapan 3. ildir. Dolayısıyla ilde yaşanan yoğun mülteci hareketliliği, Eyyübiye Belediyesi'nin çalışmalarını toplumsal eşitlik üzerinde yoğunlaştırmıştır. "Eşitsizliklerin Azaltılması" konulu Hedef 10, bu bağlamda mültecilere yönelik çalışmalar üzerinden ağırlık kazanırken, diğer yandan da ilgili hedef kapsamında engelli vatandaşların toplumsal entegrasyon çalışmaları öne çıkmıştır. Türkiye'deki belediyeler tarafından Ramazan aylarında düzenlenen iftar etkinlikleri, Eyyübiye Belediyesi'nde toplumsal birlikteliği ve kaynaşmayı sağlayıcı bir araç olarak Hedef 10 kapsamında değerlendirilmiştir.

Şekil 2.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

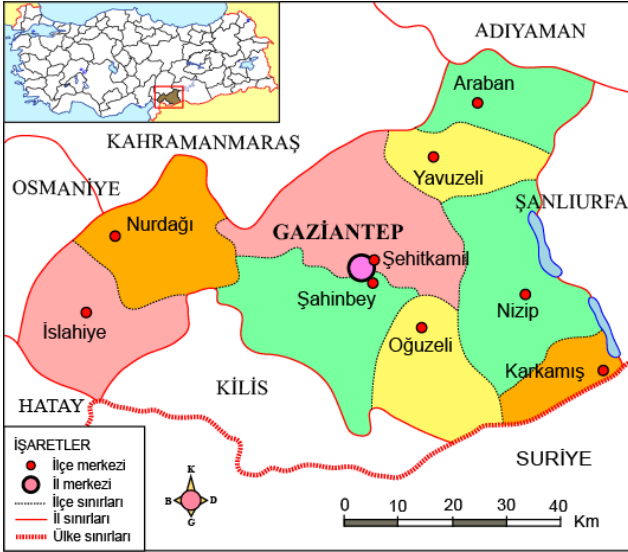
Şekil 2.b: Projelerin Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 2.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.3. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi

Nüfus	2.028.563
Yüzölçümü (km ²)	6803
Bağlı Olduğu İl	NA
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	NA
Kademe	Büyükşehir
Coğrafi Bölge	Güneydoğu Anadolu
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	NA

GAZİANTEP İLİ HARİTASI

R.SAYGILI 2015

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin çalışmaları %35.9 oranında Hedef 11, %9.5 oranında Hedef 4 ve %9.3 oranında Hedef 3 üzerinde yoğunlaşmıştır.

Projede yer alan 3 büyükşehir belediyesinden biri olan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde, Hedef 11 içerisinde yürütülen çalışmalar Şekil 3.a üzerinden incelendiğinde; 11.4 ve 11.7 numaralı alt hedeflerin öne çıktığı görülmektedir. Geleneksel Türk Sporları Merkezi, Milli Mücadele Parkı, Arkeoloji Enstitüsü Projesi, tarihi yer-

lerin restorasyonu, mutfak sanatları, kent arşivi, ibadethane restorasyonu gibi faaliyetler 11.4 numaralı alt hedef kapsamında yürütülen ve kültür odaklı yapılan çalışmalar arasında yer almaktadır. Park yapımı, ibadethane yapımı, çevre düzenleme faaliyetleri, piknik alanı projeleri, botanik bahçe yapımı, çocuk köyü, doğa sporları ormanı ve ekopark projesi gibi çalışmalar ise 11.7 alt hedefi kapsamında, çoğunlukla kamusal alan oluşturmaya yönelik yürütülen çalışmalardan bazılarıdır. Türkiye'de çoğunlukla büyükşehir belediyelerinin görev alanına giren faaliyetlerin yer aldığı Hedef 11, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde hem yasadan kaynaklı görev tanımları hem de Gaziantep'in kültürel iklimine yönelik yürütülen çalışmalar nedeni ile ağırlık kazanmaktadır.

Hedef 4, belediye çalışmalarında öne çıkan ikinci ağırlığa sahip hedeftir. Kreş yapımı, eğitim ve sanat merkezi yapımı, çevre bilincini oluşturmak için yapılan web sayfası, bilgisayar oyunu ve animasyonlar, mültecilere ve ev sahibi topluluklara yönelik yürütülen eğitim çalışmaları, afetlere karşı verilen eğitim

programları Hedef 4 altında öne çıkan faaliyetler arasında yer almaktadır. Gaziantep genelinde eğitime yönelik yürütülen çalışmalar makro düzeyde olup, bu faaliyetler yoluyla sürdürülebilir kalkınmanın tesis edilmesi için gerekli donanımın elde edilmesi amaçlanmıştır.

Belediye çalışmalarının yoğunlaştığı üçüncü alan Hedef 3'tür. Glutensiz yiyeceklerin tüketilmesine yönelik çalışmalar, spor salonu yapımı, semt sahası yapımı, madde bağımlılığı ile mücadele, genetik tanı merkezi, kanser erken teşhis ve tarama merkezi, gebe okulu, mobil mamografi aracının yanı sıra trafik kazalarının önlenmesine yönelik kavşaklardaki haberleşme altyapısının geliştirilmesi ve elektronik denetleme sistemleri Hedef 3 kapsamında yürütülen çalışmalar arasındadır.

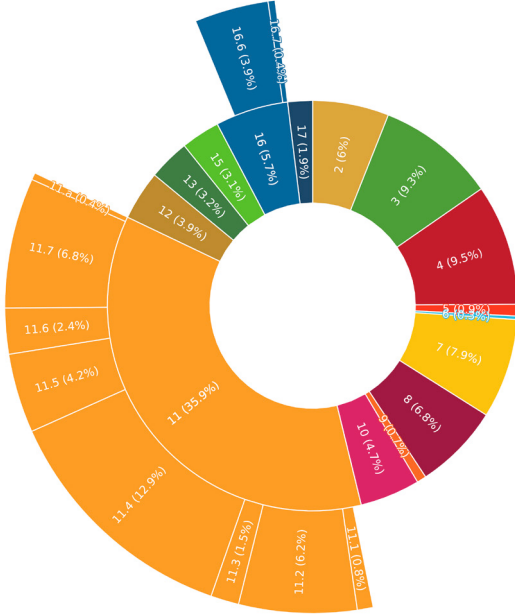
Suriye'nin sınır illerinden bir diğeri olan Gaziantep, T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2019 verilerine göre nüfusunun %22,4 oranında geçici koruma altındaki Suriyeliye ev sahipliği yapmaktadır. Bu sayı ile Gaziantep, Türkiye'de İstanbul'un ardından ikinci sırada gelmektedir. Mültecilere yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, birkaç hedef üzerinde dağılım olduğu görülmektedir. Örneğin; yerel halk ile mülteciler arasında sosyal uyumun sağlanmasına yönelik eğitim çalışmaları (Hedef 4) düzenlenmiş, özellikle mülteci kadınların istihdamına yönelik çalışmalar (Hedef 5) yürütülmüş, karasal yaşamın desteklenmesi için fidan dikimine yönelik yürütülen projede (Hedef 15) Suriyeli mülteciler yer almış ve bu sayede mülteciler ile yerel halk arasındaki eşitsizliklerin azaltılması (Hedef 10) amaçlanmıştır. Dolayısıyla Gaziantep'in gerçekliği olan göç, mülteci ve sosyal uyum konusu, belediyenin farklı departmanları arasında yürütülen projelere entegre şekilde takip edilmiştir.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde göç ve mülteci çalışmaları kadar enerji çalışmalarına da ağırlık verilmiş durumdadır. Şekil 3.a'da da görüleceği gibi Hedef 7, %7,9'luk bir orana sahiptir. Güneş enerjisi santrali, çevre dostu kamu binalarının yapılması, yapılan bina çalışmalarında Enerji Kimlik Belgesi'nin alımı, enerji izleme sisteminin kurulması, enerji parkı ve güneş enerjili sulama sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır.

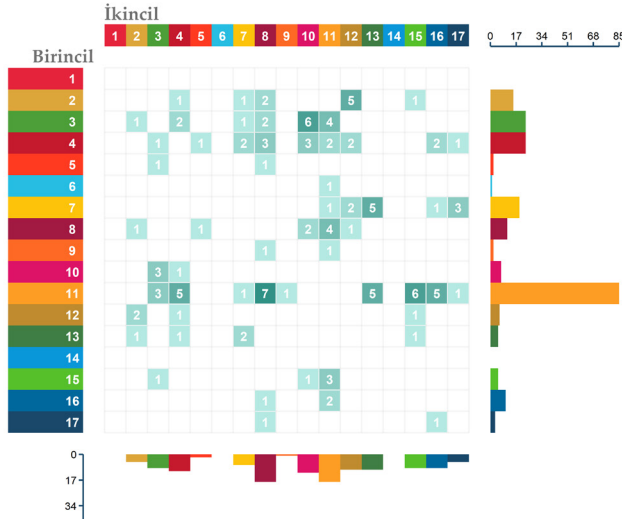
Eşitsizliklerin azaltılması (Hedef 10) kapsamında Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen faaliyetler, ihtiyaç sahiplerine medikal malzeme yardımları, yaşlı bakımı, yardıma muhtaç kişilere yönelik destek çalışmaları üzerinde yoğunlaşmıştır. Faaliyet örneklerinden de görüleceği üzere Hedef 10 kapsamına giren çalışmalar daha çok, dezavantajlı grupların sağlık ihtiyaçlarına yönelik yürütülmüştür. Dolayısıyla Şekil 3.b'de görüleceği gibi Hedef 10'un birincil amaç olarak belirtildiği proje ve faaliyetlerde yoğun olarak Hedef 3 ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Benzer şekilde sağlık alanında yürütülen çalışmalar da dezavantajlı kesimlerin erişilebilirliğine uygun şekilde planlanmış ve bu sayede hizmetlere erişim yönünden toplumdaki eşitsizlik giderilmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla Hedef 3'ün birincil amaç olarak belirtildiği çalışmalar-

da en fazla Hedef 10, ikincil amaç olarak yer almıştır.

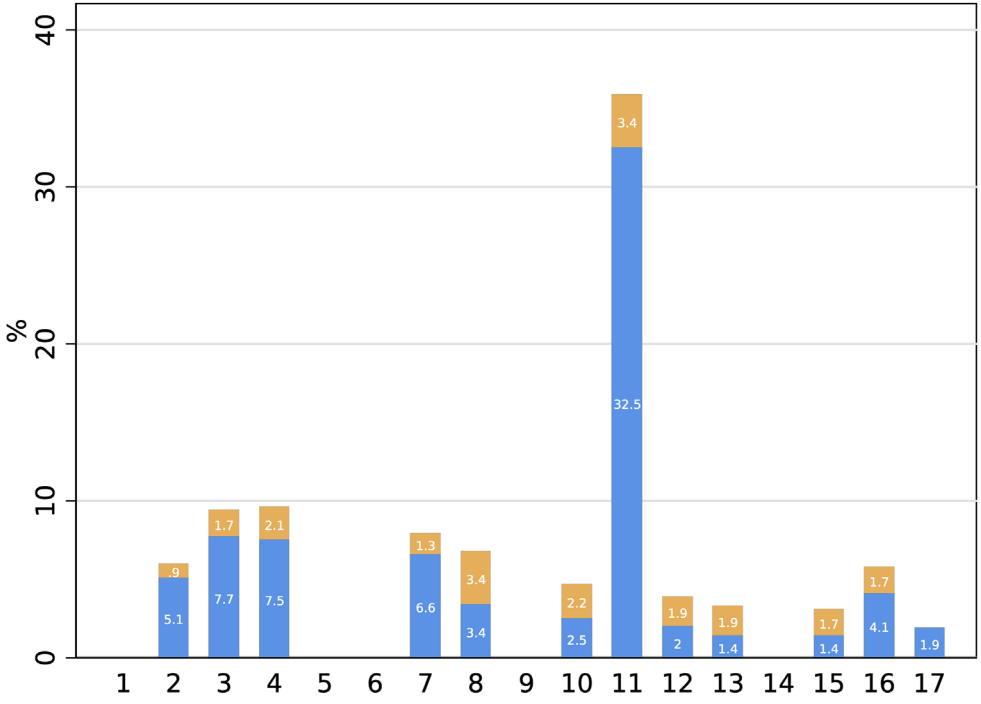
Türkiye’deki 30 büyükşehir belediyesinden biri olan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin “Temiz Su ve Sanitasyon” başlıklı Hedef 6’ya yönelik çalışmaları %0,3 oranında belirlenmiştir. Düşük görünen bu oran, Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi (GASKİ) bünyesindeki çalışmaların, proje ve faaliyet listesinde yer almamasından kaynaklanmaktadır.

Şekil 3.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

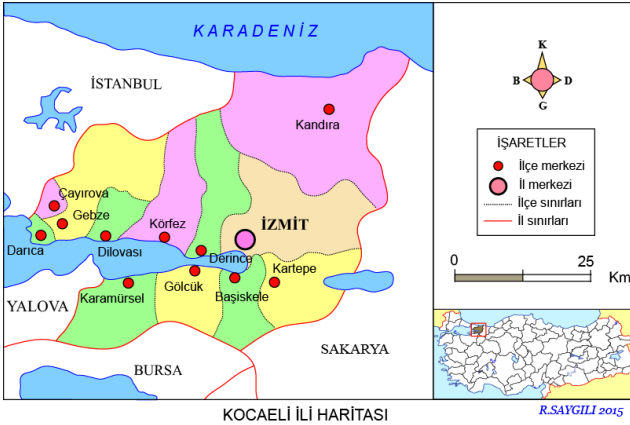
Şekil 3.b: Projelerin Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 3.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Uzerinde Dağılım

4.2.4. Gebze Belediyesi

Nüfus	371000
Yüzölçümü (km ²)	418
Bağlı Olduğu İl	Kocaeli
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	1906391
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Yüksek

Gebze Belediyesi'nin çalışmaları %24,4 oranında Hedef 11, %15,6 oranında Hedef 10 ve %15,3 oranında Hedef 4 üzerinde yoğunlaşmıştır.

Şekil 4.a'da görüldüğü gibi Hedef 11 kapsamında; hamam yapımı, müze restorasyonları ve kent aidiyeti ve bilinci oluşturmaya yönelik çalışmalar Gebze'yi % 8,2 oranında kültürel faali-

yetler (11.4 numaralı alt hedef) üzerinden öne çıkarırken, yeşil alan çalışmaları, mesire alanı yapımı ve meydan düzenlemeleri, kamusal alan oluşumunu esas alan 11.7 numaralı alt hedef bağlamında değerlendirilmiştir.

Faaliyetlerin yoğunlaştığı ikinci alan olan Hedef 10, dezavantajlı gruplara yönelik psikolojik destek çalışmaları, amatör spor kulüplerine sağlanan destekler, okulların kültürel çalışmalarına yönelik verilen destek faaliyetleri ile öne çıkmaktadır. Belediye çalışmalarında %15,6 oranında ölçülen Hedef 10, %10,1 oranında proje ve faaliyetlerin birincil amacı olurken, %5,5 oranında da ikincil amaç olarak yer almıştır. Özellikle sağlık (Hedef 3) ve eğitim (Hedef 4) çalışmalarının birincil amaç olduğu örneklerde Hedef 10 ikincil amaç olarak yer almıştır. Özetle sağlık ve eğitim faaliyetleri büyük oranda hizmetlere eşit erişim amacı gözetilerek yürütülmüştür.

Eğitime yönelik çalışmalar kapsamında Hedef 4, Gebze Belediyesi'nin çalışmalarında üçüncü sırada yer almaktadır. Öğrencilere yönelik düzenlenen fuar ziyaretleri, kütüphane çalışmaları, okur-yazar buluşmaları, bilim sanat merkezi yapımı, anaokulu üniversitesi ve okul destek eğitimi Gebze Belediyesi'nin Hedef 4 kapsamında öne çıkan faaliyetleri arasındadır. Şekil 4.b'den görüleceği üzere eğitimin birincil amaç olarak belirtildiği proje ve faaliyetlerde yoğun şekilde Hedef 10 ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Bu durum, eğitim faaliyetle-

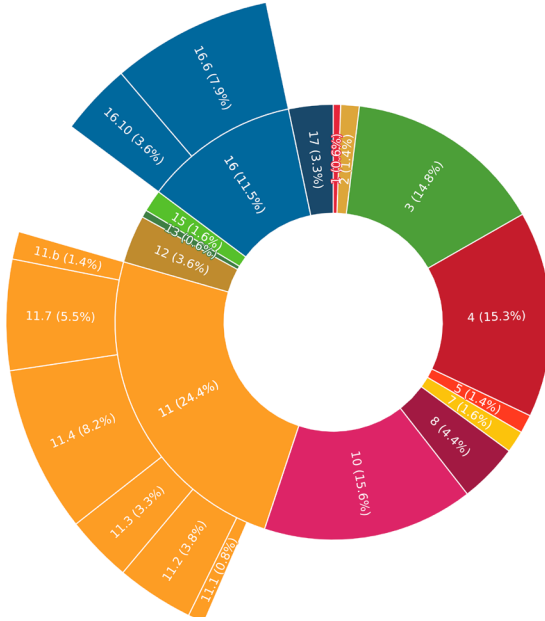
rinin daha çok toplumdaki farklı sosyo-ekonomik düzeydeki grupların eğitim fırsatlarından eşit ölçüde yararlanmasına yönelik düzenlendiğinin bir göstergesi durumundadır.

Şekil 4.a'dan görüldüğü gibi, sağlığa yönelik faaliyetler (Hedef 3) belediye çalışmalarında eğitim faaliyetlerine (Hedef 4) yakın bir oranda (% 14.8) gerçekleştirilmiştir. Semt polikliniği ve spor tesisi yapımı, trafik kazalarından kaynaklı ölümlerin ve yaralanmaların önlenmesine yönelik trafik eğitim alanının yapımı, Hedef 3 kapsamına giren çalışmalar arasında yer almaktadır. %14.8 oranında ölçülen Hedef 3'e yönelik çalışmalar, Şekil 4.c'den görüleceği gibi %8.2 oranında birincil olarak belirtilirken, %6.6 oranında ikincil olarak hazırlanmıştır. Dolayısıyla birincil amacı farklı olan çalışmalarda sağlık konusu, tamamlayıcı bir unsur olarak yer almıştır. Bu manada Hedef 11'in birincil olarak ifade edildiği çalışmalarda en çok sağlık konusu ikincil amaç olarak yer almıştır. Çalışmalarda araç ve yaya trafiğinin düzenlenmesi yolu ile yol güvenliğinin geliştirilmesi ve bu sayede trafik kazalarından kaynaklanan ölümlerin ve yaralanmaların azaltılmasının amaçlanması (3.6 numaralı alt hedef) Hedef 11 ile Hedef 3'ü bir araya getirmektedir.

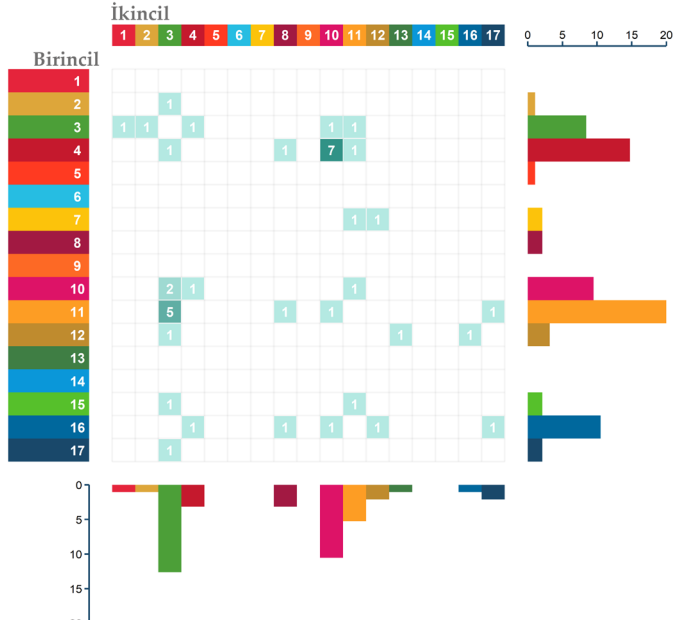
Etkili, hesap verebilir ve güçlü kurumların tesis edilmesi ile halkın bilgiye erişimi olmak üzere iki ana unsuru olan Hedef 16, Gebze Belediyesi'nin çalışmalarında toplamda %11.5 oranında bir ağırlığa sahiptir. Kurumsal kapasite gelişimini ile daha etkili hizmet sunumunun sağlanmasına yönelik yürütülen çalışmalar (16.6 numaralı alt hedef) %7.9 oranında bir ağırlığa sahip iken, halkın bilgiye erişimini sağlayan hizmetler (16.10 numaralı alt hedef) %3.6 oranında ölçülmüştür.

Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarının oluşturulmasını amaçlayan Hedef 12 kapsamında Gebze Belediyesi tarafından özellikle doğal kaynakların sürdürülebilir ve etkin kullanımına (12.2 numaralı alt hedef) yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Çevre bilincinin oluşturulması için verilen eğitim programları, atık yönetimine ilişkin yürütülen çalışmalar, kurum içinde belediye dokümanlarının dijital ortamda paylaşılması ve bu sayede kağıt kullanımının azaltılması, belediyenin Hedef 12 kapsamında öne çıkan çalışmalarıdır.

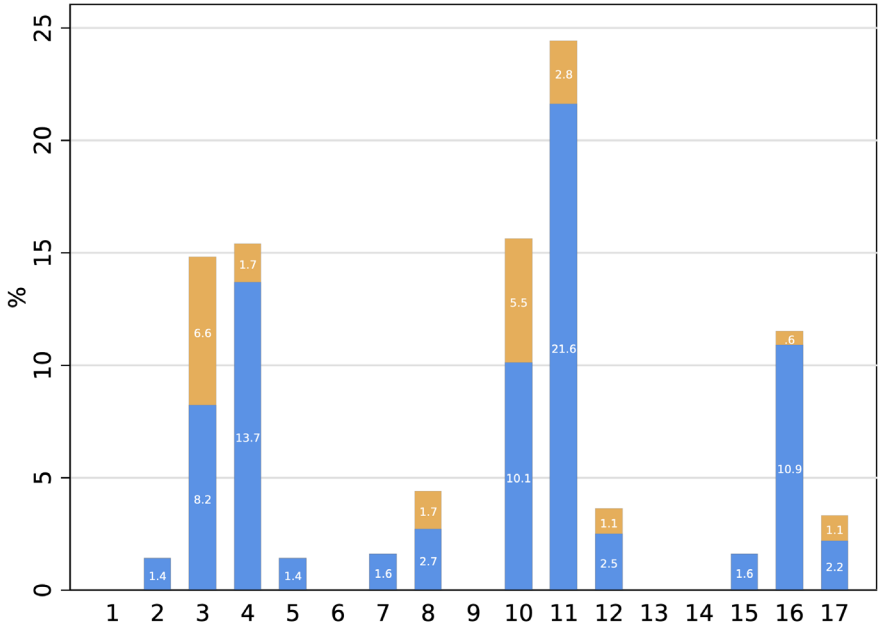
Türkiye sanayisinin önemli bir kısmına ev sahipliği yapan Gebze'de belediye çalışmalarında "Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı" başlıklı Hedef 9, Şekil 4.b ve 4.c'de görüleceği üzere proje ve faaliyetlerin birincil ya da ikincil amaçları arasında belirtilmemiştir. Türkiye'de organize sanayi bölgeleri 2000 yılında çıkarılan Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile düzenlenmektedir. Bu kapsamda Gebze Organize Sanayi Bölgesi'ndeki hizmetler T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu hizmetler arasında atık su, itfaiye, ruhsatlandırma, anaokulu ve ilkokul faaliyetleri de yer almaktadır.

Şekil 4.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 4.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 4.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.5. Karesi Belediyesi

Nüfus	181.013
Yüzölçümü (km ²)	695
Bağlı Olduğu İl	Balıkesir
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	1.226.575
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Yüksek

Karesi Belediyesi'nin çalışmaları kapsamında %31 oranında Hedef 11, %15.4 oranında Hedef 10 ve %11 oranında Hedef 3 ağırlık kazanmıştır.

Şekil 5.a'da görüleceği gibi Hedef 11 kapsamında değerlendirilen çalışmalar %14.9 gibi önemli bir oranda 11.4 numaralı alt hedef üzerinde yoğunlaşmaktadır. Türk kültürü ve medeniyeti ile ilgili çalışmalar yapan bilim insanlarının bir araya getirildiği ve Balıkesir'in kültürel öğelerinin

uluslararası görünürlüğünü artırmayı hedefleyen faaliyetler, kültür sanat faaliyetleri, el sanatları yarışmaları, vatandaşlar arasında komşuluk kültürünün muhafaza edilmesini teşvik eden çalışmalar, fotoğraf yarışmaları, kültür söyleşileri, panayırılar ve el sanatları sergileri, kültürel alanda yoğunlaşan belediye çalışmaları arasında yer almaktadır.

Belediye faaliyetlerinin yoğunlaştığı ikinci alan, %15.4 oranı ile Hedef 10'dur. Engelli vatandaşlara yönelik yürütülen hizmetler, ihtiyaç sahiplerine yapılan nakdi ve aynî yardımlar, sosyal market projesi, Balıkesir dışındaki illere düzenlenen kültürel ziyaretler ve köy okullarındaki çocuklara yönelik düzenlenen çalışmalar özellikle sosyo-ekonomik anlamda toplum içinde farklılık taşıyan kesimleri bir araya getirmeyi ve bu sayede eşitsizlikleri azaltmayı amaçlamıştır.

Hedef 10'a yönelik katılımcılarla yapılan değerlendirmeler doğrultusunda çoğunlukla; engelli, yaşlı ve hasta vatandaşlara yönelik sağlık hizmetlerinin sunulduğu söylenebilir. Bu sebeple Şekil 5.b'nin de gösterdiği gibi Hedef 10'un

birincil amaç olarak belirtildiği çalışmaların çoğunda Hedef 3 ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Hedef 10'un birincil amaç olarak yer aldığı çalışmalarda öne çıkan bir diğer ikincil alan da Hedef 1'dir. Yoksul vatandaşların uzun vadede harcamalarını azaltmaya ve sosyal yaşama daha entegre şekilde yaşamlarını devam ettirebilmelerini sağlamaya yönelik yapılan çalışmalarda yoksulluğun azaltılması (Hedef 1) ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Bu çerçevede belediye çalışmalarında özellikle kırsal alanda ve kentte yaşayan vatandaşlar arasında eşitliğin sağlanması konusu öne çıkmaktadır.

Belediye çalışmalarının yoğunlaştığı üçüncü alan, Hedef 3 olarak belirlenmiştir. Bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması, yaşlılık bilinci ve yaşlı bakımı, spor tesisleri, halk sağlığı günleri, hastalıklara yönelik seminer ve atölye çalışmaları, madde bağımlılığı ile mücadele çalışmaları, evde bakım hizmetleri, sağlıklı beslenme için farkındalık çalışmaları ve sağlığa ilişkin yayınların basılarak halka ulaştırılması, bu alanda yürütülen çalışmalar arasındadır. Hedef 3'ün birincil olarak belirtildiği çalışmalarda ağırlıklı olarak Hedef 4, ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Buradan hareketle sağlığa yönelik çalışmaların tamamlayıcı unsurunun eğitim olduğu söylenebilir. Yine Şekil 5.b'den görüleceği üzere Hedef 3'ün yer aldığı çalışmalarda ikincil olarak belirtilen bir diğer alan Hedef 10'dur. Özellikle evde bakım hizmetleri ve ekonomik anlamda dezavantajlı durumda olan ailelerin çocuklarının da erişimine uygun şekilde tasarlanan spor faaliyetleri, bir yandan sağlığa ilişkin bir amaç taşıırken (Hedef 3) diğer yandan da toplumun farklı kesimlerinin hizmetlere eşit erişimini (Hedef 10) amaçlamaktadır. Sağlığa ilişkin yürütülen çalışmalarda en yoğun ikincil amaç eşitsizliklerin azaltılması olurken, aynı şekilde eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik yürütülen faaliyetlerde de sağlık konusu tamamlayıcı bir unsur olmakta ve sağlık çalışmaları üzerinden topluma eşit şekilde hizmet sunulması amaçlanmaktadır. Özetle Hedef 3, en fazla Hedef 10 ile kesişirken, Hedef 10'a bakıldığında da benzer şekilde en yoğun kesişmenin Hedef 3 ile olduğu gözlemlenmektedir.

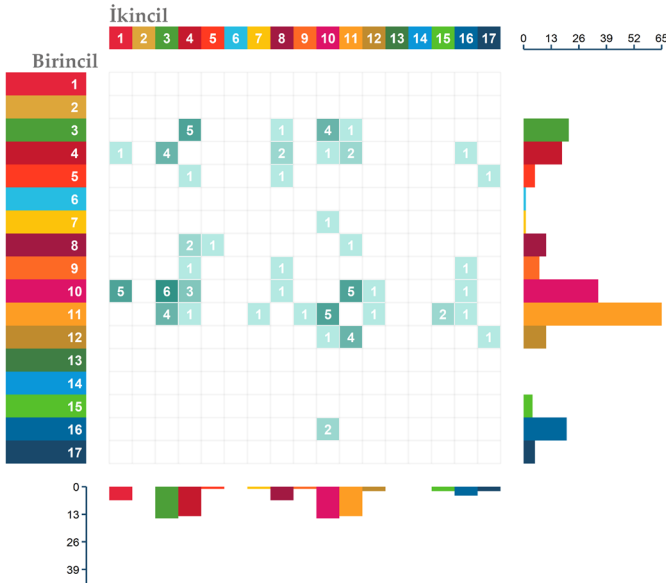
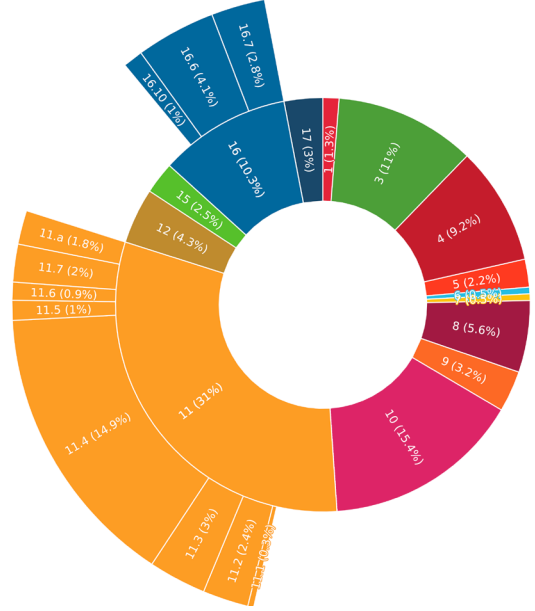
Hedef 3'e yakın bir oranla (%10.3) Hedef 16, çalışmaların yoğunlaştığı bir diğer alandır. Özellikle % 4.1 oranında öne çıkan 16.6 numaralı alt hedef, çalıştayda yapılan değerlendirmelere göre, belediyenin hizmetlerinde verimin artırılması amacıyla yürütülen kapasite geliştirme eğitimleri üzerinden yoğunluk kazanmaktadır. 2012 yılında çıkartılan 6360 sayılı kanun ile ilçe ve aynı isimle belediye olarak kurulan Karesi Belediyesi'nin, kurumsal kapasite gelişimine ağırlık verdiği gözlemlenmektedir. Bunun yanı sıra yine Hedef 16 kapsamında, özellikle kent konseyi kanalıyla katılımcılık mekanizmasına yönelik yürütülen çalışmalar da, genel tabloda ağırlık kazanmıştır.

İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme konulu Hedef 8, belediye çalışmalarının %5.6'lık kısmını kapsamaktadır. İstihdamın artırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, Hedef 8 kapsamında öne çıkan çalışmalar arasında yer almıştır. İstihdam olanakları konusunda farkındalık oluşturmaya yönelik düzenlenen eğitim çalışmaları (Hedef 4), Hedef 8'in tamamlayıcı un-

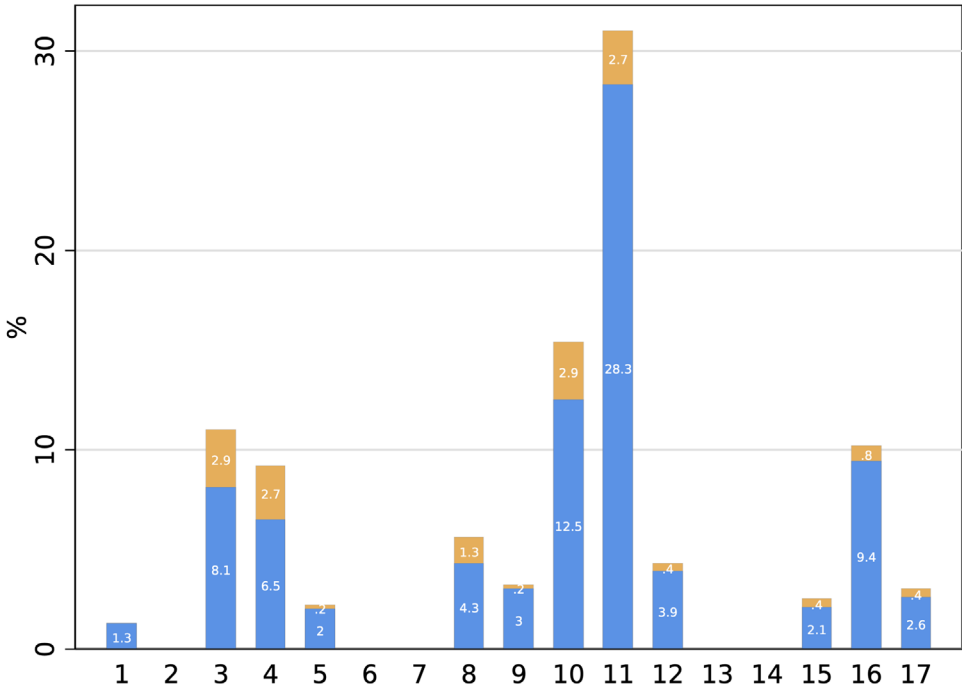
suru olmuştur.

Şekil 5.b ve 5.c'den görüleceği gibi İklim değişikliği ile mücadele (Hedef 13), çalışmalarda birincil ya da ikincil hedefler arasında belirtilmemiş, bu çalışmalar daha çok karasal yaşama yönelik faaliyetler (Hedef 15) ile bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması gibi sağlığa dönük faaliyetler (Hedef 3) altında değerlendirilmiştir.

Şekil 5.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

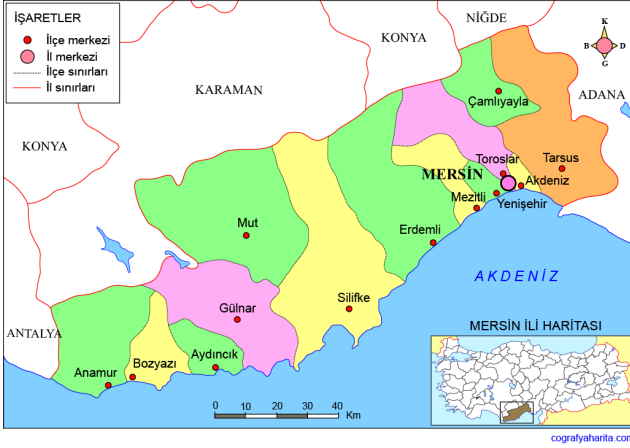
Şekil 5.b: Projelerin Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 5.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.6. Mersin Büyükşehir Belediyesi

Nüfus	1.814.468
Yüzölçümü (km ²)	16010
Bağlı Olduğu İl	NA
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	NA
Kademe	Büyükşehir
Coğrafi Bölge	Akdeniz
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	NA

Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen çalışmalar; %38.2 oranında Hedef 6, %16.3 oranında Hedef 11 ve %6.5 oranında Hedef 3 üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Projedeki 3 büyükşehir belediyesinden biri olan Mersin Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan hizalama çalışmasında Hedef 6, Şekil 6.a'da görüleceği üzere %38.2'ye tekabül eden bir

oranla ilk sırada yer almaktadır. Bu oranda yoğun olarak, Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MESKİ) tarafından yürütülen çalışmalar yer almıştır. Kanunla verilen görev, yetki ve sorumluluk gereği il mülki sınırının tamamına su ve kanalizasyon hizmeti sunan Mersin Büyükşehir Belediyesi, bu hizmetleri 1995'te kurulan MESKİ marifeti ile yürütmektedir. Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin idaresinde olan yerlerde faaliyet gösteren MESKİ aynı zamanda, sınır dışında kalan ancak kentin faydalandığı su kaynaklarının korunmasına ilişkin de faaliyet göstermektedir. Dolayısıyla MESKİ faaliyetleri grafik üzerinde bir sapmaya neden olmuştur.

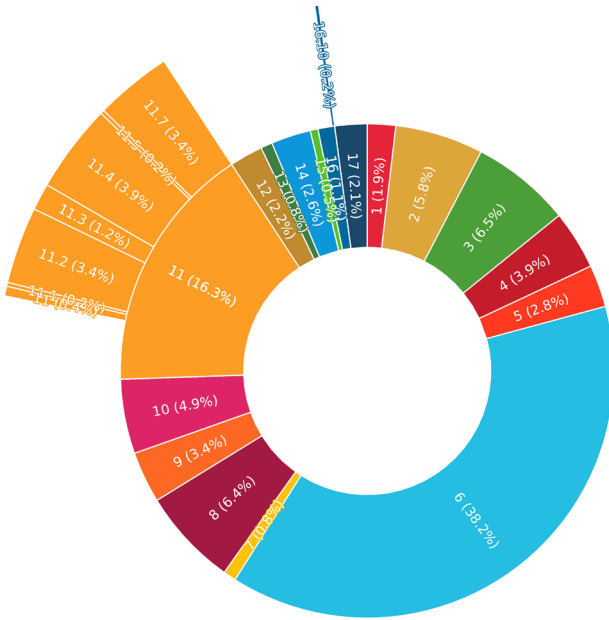
Çalışmaların yoğunlaştığı ikinci alan % 16.3 oranıyla Hedef 11 olmuştur. Hedef 11 içinde belirtilen alt hedefler arasında büyük ölçüde dengeli bir dağılım olduğu görülmektedir. Yol güvenliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar (11.2 numaralı alt hedef), erişilebilir kamusal alanların oluşturulması (11.7) ve kültürel çalışmalar (11.4 numaralı alt hedef) bu bağlamda öne çıkan alt hedeflerdir.

Belediye faaliyetlerinde en yoğun üçüncü alanı teşkil eden Hedef 3, çalışmada yapılan değerlendirmelere göre daha çok köprü projesi ve kavşak düzenlemeleri üzerinden ağırlık kazanmaktadır. Trafik kazalarından kaynaklanan ölüm-

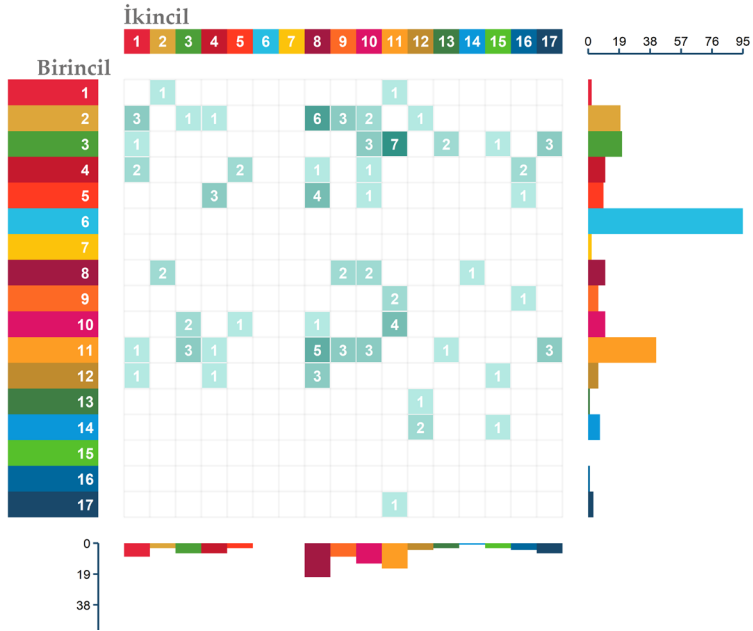
lerin ve yaralanmaların azaltılmasına yönelik yapılan faaliyetler(3.6 numaralı alt hedef), üst yapı çalışmaları ile (Hedef 11) büyük ölçüde örtüşmüştür.Bu nedenle Şekil 6.b'den de görüleceği gibi birincil amaç olarak Hedef 3'ün yer aldığı çalışmalarda ikincil amaç olarak Hedef 11 en yoğun olarak belirtilen hedef olmuştur.

Hedef 3'e çok yakın bir oranla (%6.4) Hedef 8, belediye çalışmalarında öne çıkan bir diğer alan olmuştur. Yoğun olarak ikincil amaçlar üzerinden ağırlık kazanan Hedef 8, en fazla Hedef 11 kapsamında yapılan çalışmaların ikincil amacı olarak belirtilmiştir. Özellikle belediye çalışanlarının çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik yapılan fiziki çalışmalarda Hedef 8, Hedef 11'in ikincil amacı olarak yoğunluk kazanmıştır. Hedef 8'in birincil amaç olarak belirtildiği çalışmalarda ise Mersin'deki turizm sektörünün iyileştirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar ağırlık kazanmıştır.

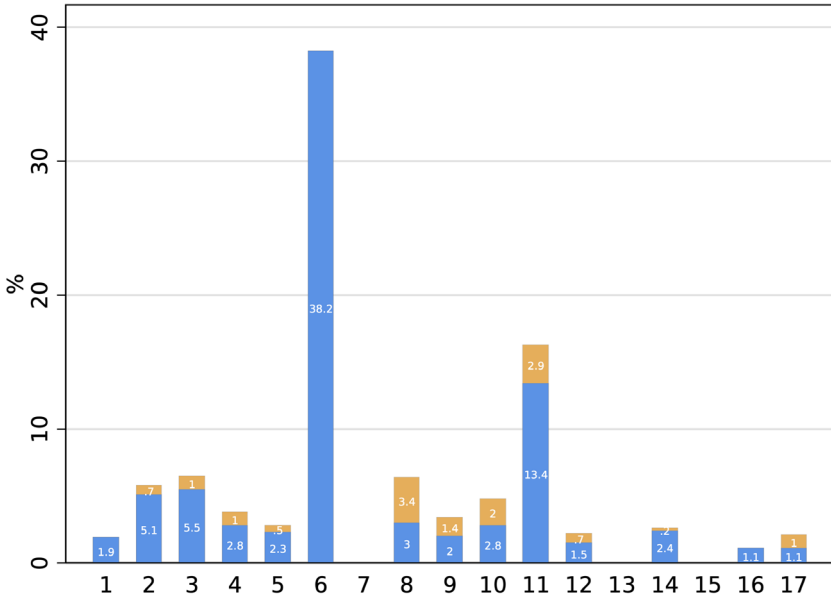
Hedef 5'e yönelik yürütülen faaliyetler yoğun olarak kadın istihdamı ve girişimciliği (Hedef 8) üzerinden ağırlık kazanırken, ikinci sırada kadınlara yönelik düzenlenen eğitim faaliyetleri (Hedef 4) yer almaktadır.

Şekil 6.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 6.b: Projelerin Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

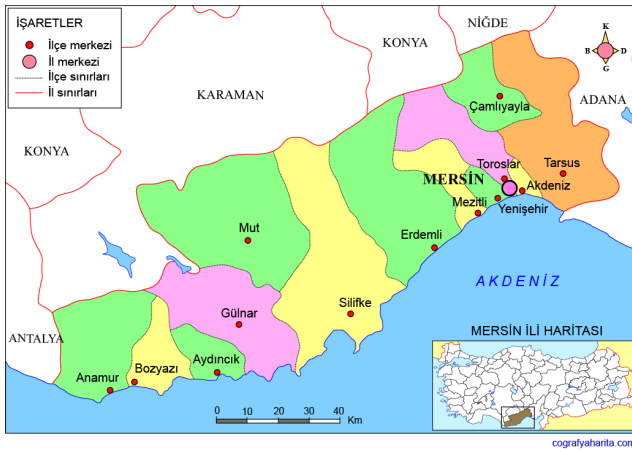
Şekil 6.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.7. Mezitli Belediyesi

Nüfus	194.019
Yüzölçümü (km ²)	371
Bağlı Olduğu İl	Mersin
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	1.814.468
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Akdeniz
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Orta

Mersin'in ilçeleri arasında yer alan Mezitli'de belediye çalışmaları %15.1 oranında Hedef 4, %14.7 oranında Hedef 11 ve %13.5 oranında Hedef 10 üzerinde yoğunlaşmıştır.

Projede yer alan diğer ilçe belediyelerinden farklı olarak Mezitli Belediyesi'nde çalışmalar Şekil 7.a'dan da görüleceği gibi eğitim (Hedef 4) üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Üniversite okuyan öğrencilere maddi destek, ihtiyaç sahiplerine kırtasiye ve eğitim yardımı, çocuk bakım evi (kreş), gençlik merkezi, trafik eğitim parkı ve sanat akademisi gibi çalışmalar, belediyenin Hedef 4 kapsamında yürüttüğü faaliyetler arasındadır.

Yine Şekil 7.a'ya göre hizalama çalışmasında % 14.7 oranıyla ikinci sırada yer

alan Hedef 11, Mezitli Belediyesi'nde 11.7 numaralı alt hedef üzerinde yoğunlaşmaktadır. Erişilebilir kamusal alanların oluşturulmasını amaçlayan 11.7 numaralı alt hedefin ardından ikinci olarak Mezitli Belediyesi kültürel faaliyetler (11.4 numaralı alt hedef) üzerinden Hedef 11'e yönelik çalışmaları ile ön plana çıkmıştır. Bu bakımdan Mezitli Belediyesi'nde diğer ilçelerden farklı olarak Hedef 11 içinde erişilebilir kamusal alanlara yönelik çalışmalar, kültürel çalışmalardan önce gelmiştir.

Hedef 10, belediye çalışmalarında ağırlık kazanan üçüncü alandır. Halk kart uygulaması, ramazan aylarında düzenlenen iftar programları, kitap festivalleri, dezavantajlı grupların toplumsal entegrasyonuna yönelik yapılan çalışmalar, erişilebilir kütüphane uygulaması, fiziki ortamların engelli erişimine uygun olarak düzenlenmesi vb. çalışmalar, çalıştayda yapılan değerlendirmelere göre Mezitli Belediyesi'nin Hedef 10 kapsamına giren faaliyetleri arasındadır.

Şekil 7.b'ye göre Hedef 10'un birincil amaç olarak belirtildiği proje ve faaliyetlerde yoğun olarak Hedef 4, ikincil amaç olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla, eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik Mezitli Belediyesi tarafından yapılan faaliyetlerin daha çok eğitim üzerinden yürütüldüğü söylenebilir. Aynı şekilde eğitim çalışmalarında da ikincil olarak belirtilen amaç en fazla, eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik olmuştur.

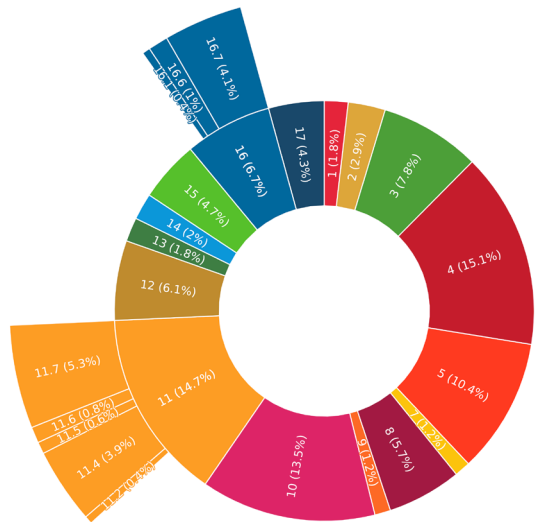
Şekil 7.b ve 7.c'den görüleceği üzere Mezitli Belediyesi'ne ait proje ve faaliyetlerde Hedef 6, birincil veya ikincil amaç olarak belirtilmemiştir. Büyükşehir belediyelerinin sorumluluğunda olan su ve kanalizasyon çalışmaları, Mezitli'nin ilçesi olduğu Mersin'in büyükşehir yönetimi tarafından yürütülmektedir. Mersin Büyükşehir Belediyesi'ne ait sonuç grafiğine dahil edilen MESKİ çalışmalarının, Mezitli'deki Hedef 6'ya yönelik verileri de yansıttığı varsayılmaktadır.

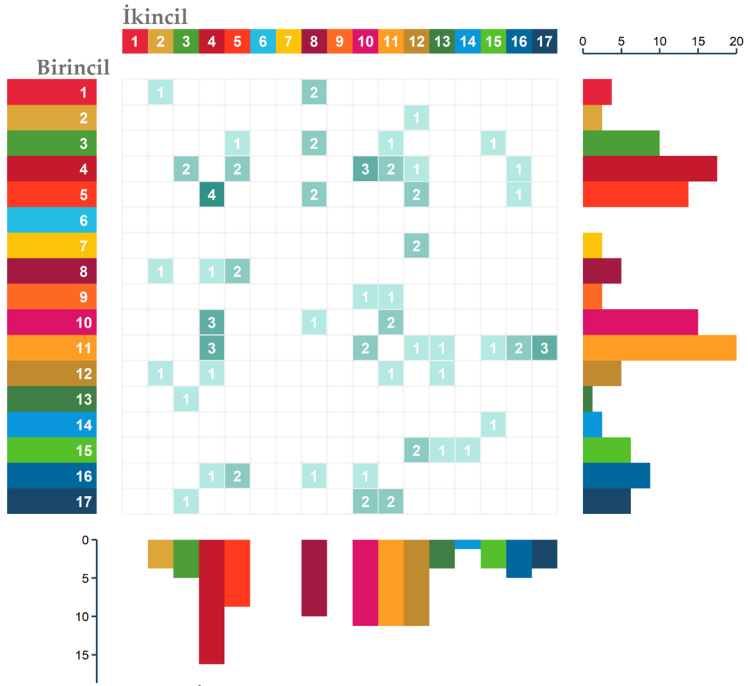
Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik yürütülen çalışmalar (Hedef 5), hedefler arasında görece birbirine yakın oranlar dikkate alındığında %10.4 oranı ile önemli bir yer tutmaktadır. Kadınların iş haklarının savunulması, kadın sağlığına yönelik yapılan çalışmalar, kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini destekleyen faaliyetler, kadınların haklarını öğrenmeleri için oluşturulan kadın danışma merkezleri ve mülteci kadınların sosyal uyumunu sağlamaya yönelik yürütülen çalışmalar, Hedef 5'e yönelik yürütülen faaliyetler arasında yer almaktadır.

Üretim ve tüketim kalıplarının değişimini esas alan Hedef 12 faaliyetleri Mezitli'de, geri kazanım projeleri, enerji tasarrufu, doğal tohum üretimi ve organik tarım üretimi çalışmaları ile hayata geçmektedir. Hedef 12, Mezitli özelinde yoğun olarak sürdürülebilir tarım, iklim ve enerji çalışmalarının tamamlayıcı unsuru olarak ağırlık kazanmıştır.

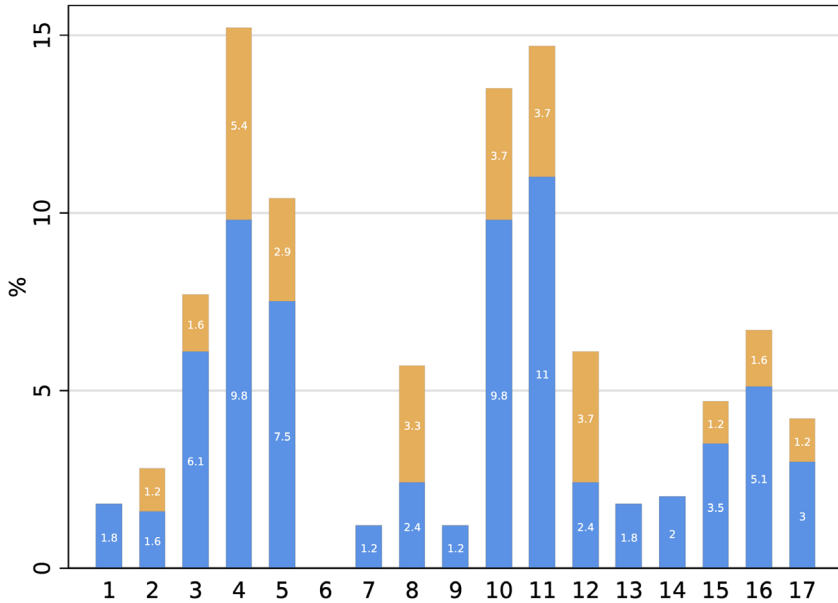
Yine Şekil 7.a'da görüleceği gibi "İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme" başlıklı Hedef 8, Mezitli Belediyesi'nin çalışmalarında %5.7 oranında bir ağırlığa sahiptir. Özellikle vatandaşın girişimcilik kapasitesinin artırılması ve bu sayede kişilerin istihdam olanaklarından yararlanmasının sağlanması, bu hedef altında yürütülen çalışmaların odağında yer almaktadır.

Şekil 7.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 7.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

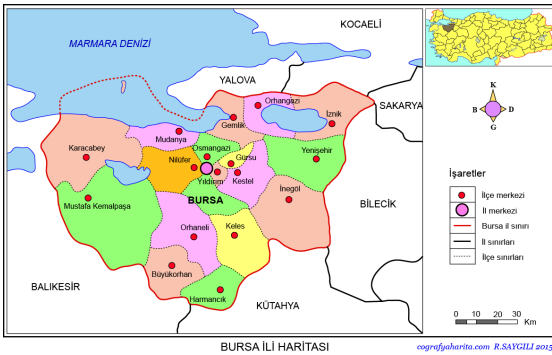

Şekil 7.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.8. Nilüfer Belediyesi

Nüfus	441299
Yüzölçümü (km ²)	552
Bağlı Olduğu İl	Bursa
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	2994521
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Çok Yüksek

Nilüfer Belediyesi'nde çalışmalar %33 oranında Hedef 11, %13.1 oranında Hedef 4 ve %11.2 oranında Hedef 16 üzerinde yoğunlaşmaktadır.

İlçe belediyelerinde yaygın görüldüğü üzere Nilüfer Belediyesi'nde de Şekil 8.a'da görüleceği üzere Hedef 11 içinde, kültürel faaliyetler (11.4 numaralı alt hedef) %16.3 oranı ile öne çıkmaktadır. Yazarlar ile okuyucuları bir araya getiren faaliyetler, Türk şiirine katkı sunmak amacıyla düzenlenen şiir ödülleri, yazarlar, şairler, akademisyenler ve araştırmacılar için

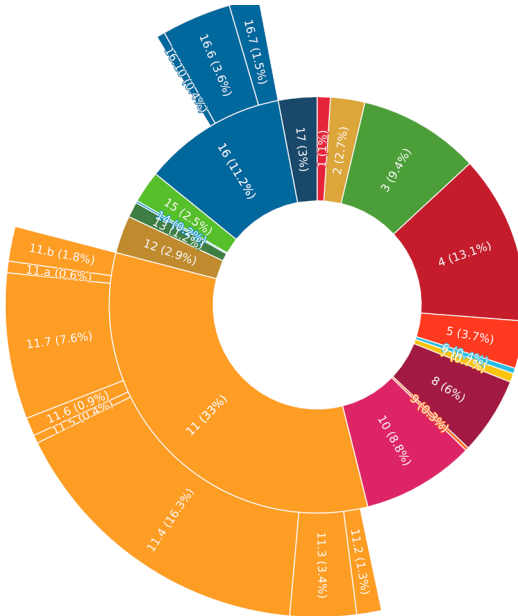
tasarlanan yazıevleri, sünnet şenlikleri, Ramazan aylarında düzenlenen iftar programları, hemşehri derneklerini bir araya getiren ve dayanışmayı arttıran çalışmalar, önemli günlerin ve bayramların vatandaşla birlikte kutlandığı programlar ve geleneksel Türk sporlarına ilişkin verilen eğitimler, Nilüfer Belediyesi'nin kültürel çalışmaları arasında yer almaktadır. Hedef 11 içinde ikinci ağırlığa sahip alt hedef ise %7.6 oranıyla 11.7'dir. Erişilebilir kamusal alanlara ilişkin faaliyetler, Nilüfer Belediyesi'nde en fazla, eğitim üzerinden ağırlık kazanmıştır. Eğitim tesisleri, akademik odalar yerleşkesi, eğitim ve sanat merkezleri bu kapsamdaki çalışmalar arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda, Şekil 8.b incelendiğinde Hedef 11'in birincil amaç olarak belirtildiği proje ve faaliyetlerde Hedef 4'ün en fazla belirtilen ikincil amaç olduğu söylenebilir.

Hedef 4, Nilüfer Belediyesi'nin çalışmalarında öne çıkan ikinci hedeftir. Çocuklara kitap okuma alışkanlığını kazandırmaya yönelik etkinlikler, çocuk kütüphaneleri, tarih buluşmaları, okullardaki başarılı öğrencilere yönelik ödül sistemi, üniversite öğrencilerinin daha iyi koşullarda öğrenim görmeleri için sağlanan destekler, sanat atölyeleri, kültür merkezleri ve meslek edindirme faaliyetleri Nilüfer Belediyesi tarafından eğitim alanında yürütülen çalışmalar arasında yer almaktadır. Öncelikli amacın eğitim olduğu proje ve faaliyetlerde toplumda özellikle dezavantajlı durumda bulunan kişilerin bu hizmete eriş-

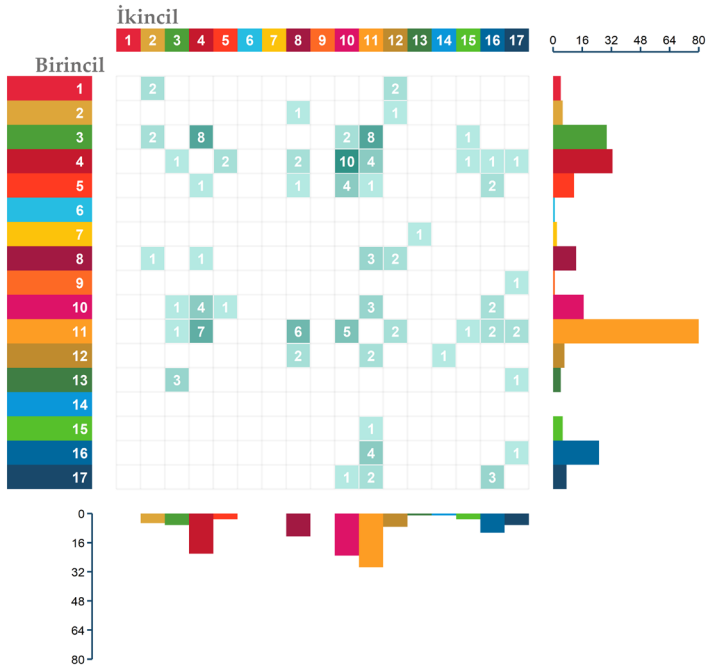
bilirlikleri dikkate alınmıştır. Dolayısıyla Şekil 8.b'den görüleceği üzere Hedef 4'ün birincil amaç olarak yer aldığı çalışmalarda Hedef 10 ikincil amaç olarak yer almıştır. Ayrıca en yoğun kesişme bu iki hedef arasında sağlanmıştır.

Hedef 16, %11.2'lik bir oranla, çalışmaların yoğunlaştığı üçüncü alandır. Kendi içindeki ağırlığına bakıldığında ise 16.6 numaralı alt hedefe yönelik yürütülen çalışmaların daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Bölge sorumluları ile yürütülen çalışmalar vasıtasıyla kırsal bölge ile belediye arasında kurulan yakın iletişim, mahalle komiteleri uygulaması, mahalle iletişim merkezleri ve kent konseyi kanalıyla Nilüfer Belediyesi katılımcı mekanizmalarını hayata geçirmekte ve bu doğrultuda 16.7, öne çıkan bir diğer alt hedef olmaktadır.

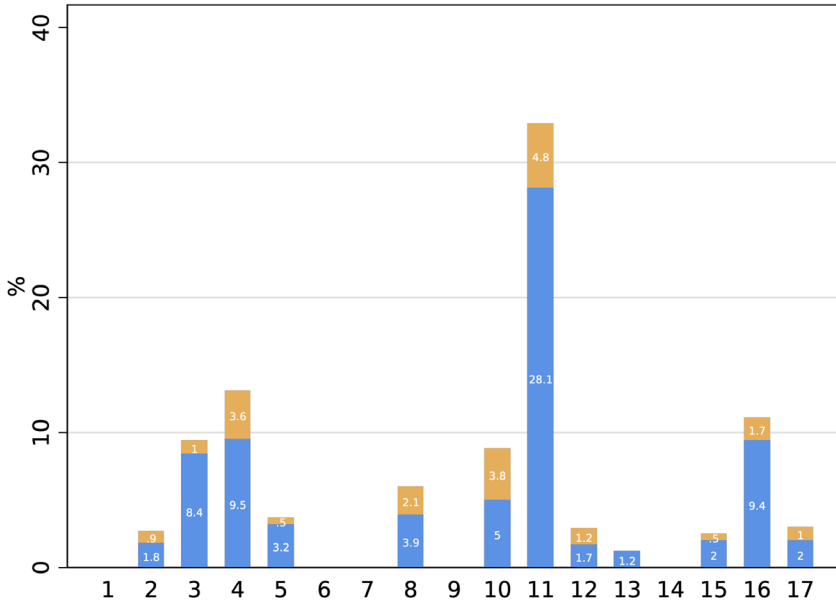
Sağlık çalışmaları da Nilüfer Belediyesi'nin faaliyetlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Şekil 8.a'ya göre % 9.4 oranında bir ağırlığa sahip olan Hedef 3, kapsamında; halk sağlığı çalışmaları, aile sağlığı merkezleri, sporcu sağlığı merkezi, yaz ve kış spor okulları ve spor parkı gibi uygulamalar bu alanda öne çıkmaktadır. Hedef 3 kapsamında yürütülen çalışmalar yoğun olarak spor dallarına yönelik eğitim faaliyetleri üzerinde şekillenmektedir. Dolayısıyla Hedef 3'ün birincil amaç olarak belirtildiği çalışmalarda Hedef 4 ikincil amaç olarak yer almaktadır.

Şekil 8.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Proje 8.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

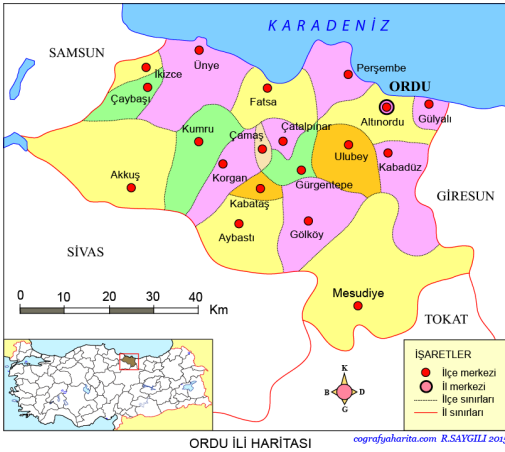

Şekil 8.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.9. Ordu Büyükşehir Belediyesi

Nüfus	771932
Yüzölçümü (km ²)	5861
Bağlı Olduğu İl	NA
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	NA
Kademe	Büyükşehir
Coğrafi Bölge	Karadeniz
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	NA

Ordu Büyükşehir Belediyesi 'nin faaliyetleri % 51.7 oranında Hedef 11, %9.7 oranında Hedef 16 ve %8.5 oranında Hedef 4 üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Projede yer alan büyükşehir belediyelerinden bir diğeri olan Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin proje ve faaliyetlerinin yarından fazlası Şekil 9.a'dan görüleceği gibi Hedef 11 üzerinde yoğunlaşmaktadır. Büyükşehir mevzuatından kaynaklanan görev ve sorumluluklardan doğan faaliyetlerin yanı sıra Ordu'da, doğal ve kültürel mirasın korunmasına ilişkin belediye faaliyetlerinin de ağırlık kazandığı görülmektedir. Ordu'nun kültürel kimliğini yaşatmak için düzenlenen fotoğraf yarışmaları, kültür ve sanat

festivalleri, belediye kültür yayınları ve ibadethane restorasyonları, kültürel alanda (11.4) yürütülen çalışmalar arasındadır. Kültürel faaliyetlerin ardından çalışmaların ağırlık kazandığı bir diğer alan, erişilebilir kamusal alanların oluşturulmasına vurgu yapan 11.7 numaralı alt hedef olmuştur. İlde yürütülen kentsel dönüşüm çalışmaları ise, 11.3 numaralı alt hedefin, Hedef 11 içindeki payını arttırmıştır. Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin faaliyetlerinin, projedeki diğer 2 büyükşehir belediyesine göre Hedef 11 içinde daha fazla alt hedefe dağılımının olduğu görülmektedir.

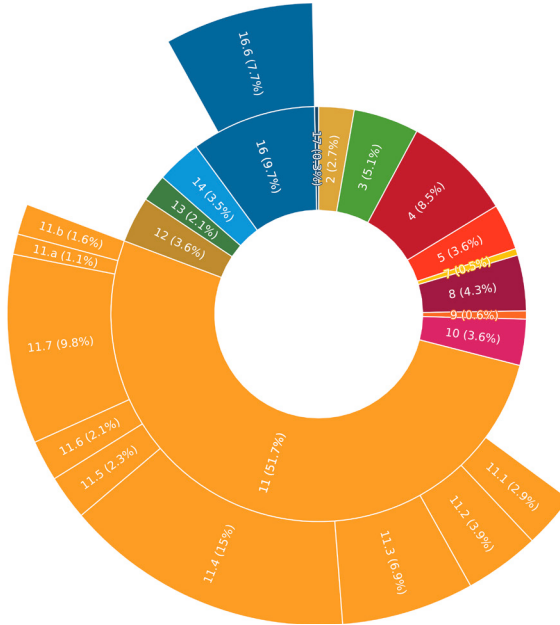
Faaliyetler Hedef 11'den sonra Hedef 16 üzerinde yoğunlaşmıştır. Özellikle kurumsal etkinliğin güçlendirilmesi ve bu sayede hizmette verimliliğin sağlanmasını amaçlayan çalışmalar (16.6 numaralı alt hedef) ağırlık kazanmıştır. Kurum içi yapılan çalışmalar, çalışanların iş koşullarını iyileştirmeye ve bu sayede verimi artırmaya yönelik tasarlanmıştır. Bu doğrultuda Şekil 9.b'de görüleceği gibi Hedef 16'nın birincil amaç olarak belirtildiği faaliyetlerde Hedef 8, ikincil amaç olarak gösterilmiştir. "İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme" başlıklı Hedef 8 aynı zamanda belediye çalışmalarının ağırlık kazandığı (%8.5) üçüncü

alan olmuştur.

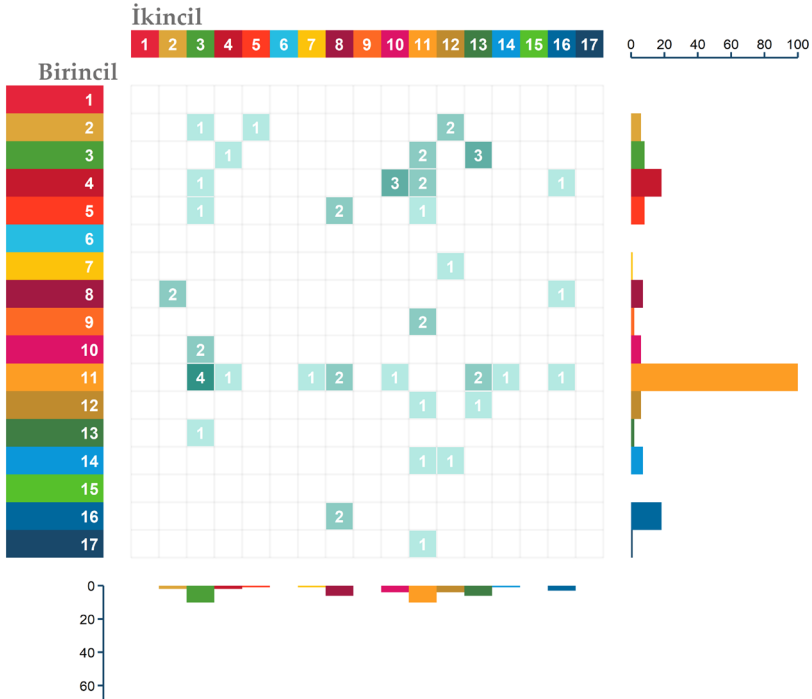
Bilgi evleri, kültür merkezleri, yangın ve afetlere karşı bilgilendirme eğitimleri, kanun ve yönetmelikler hakkında bilgilendirme ve uluslararası satranç turnuvası gibi faaliyetler, Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin eğitim alanında (Hedef 4) öne çıkan çalışmaları arasındadır. Hedef 4 kapsamında değerlendirilen bu tür çalışmalar, belediyenin daha çok hayat boyu öğrenme perspektifinden sunduğu hizmetlerden oluşmaktadır.

Karadeniz sahilinde yer alan Ordu'nun, bulunduğu konum nedeniyle sahip olduğu doğal zenginliğin korunmasına yönelik yürütülen çalışmaların da Hedef 7, Hedef 12, Hedef 13 ve Hedef 14 üzerinde dağıldığı gözlemlenmektedir. Özellikle Hedef 14'e ilişkin yürütülen çalışmalar, projedeki diğer büyükşehir- lere göre daha ağırlıklı durumdadır. Su ürünleri satış merkezi ve mavi bayrak projesi, Hedef 14 çerçevesinde değerlendirilen çalışmalar arasında yer almaktadır.

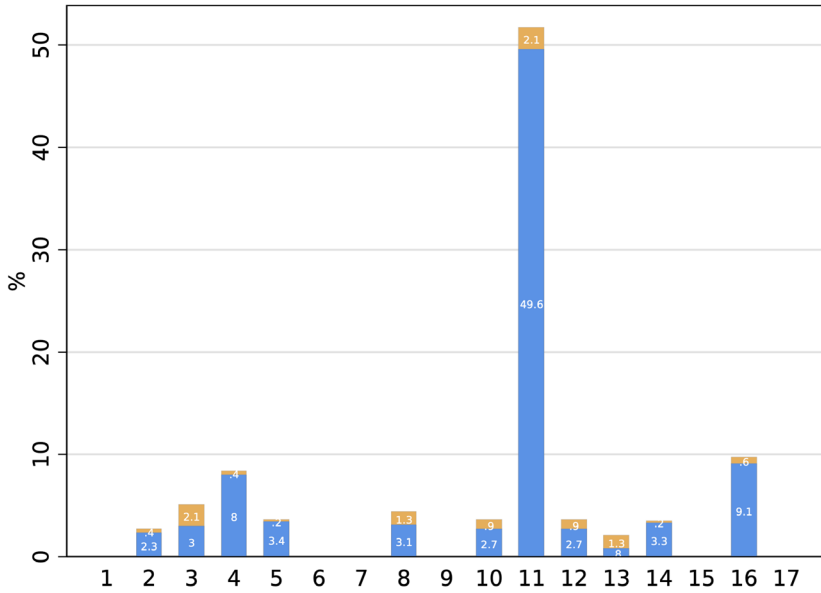
Hedef 6'ya yönelik Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi (OSKİ) tarafından yürütülen çalışmalar, faaliyet sayısı yerine faaliyet kategorisi esas alınarak listeye yansıtılmıştır. Yani aynı niteliği taşıyan faaliyetler, tek bir başlık altında listeye eklenmiştir. Dolayısıyla grafikte bir sapmanın oluşması engellenmeye çalışılmıştır. Ancak buna rağmen, OSKİ faaliyetleri katılımcılar tarafından Hedef 6 kapsamında değerlendirilmemiş ve farklı hedeflere dâhil edilmiştir.

Şekil 9.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 9.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

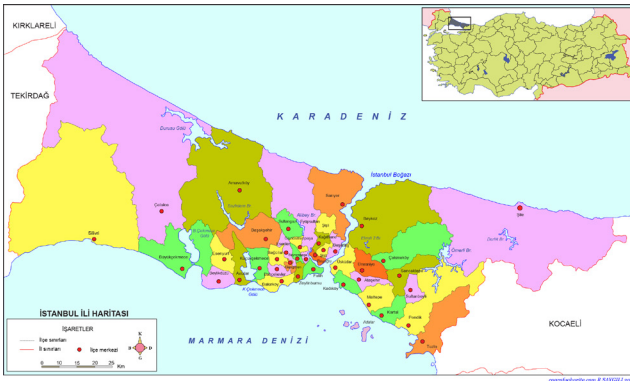
Şekil 9.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.10. Pendik Belediyesi

Nüfus	693599
Yüzölçümü (km ²)	190
Bağlı Olduğu İl	İstanbul
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	15067724
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Yüksek

Pendik Belediyesi'nin çalışmaları; %17.2 oranında Hedef 11, %16.3 oranında Hedef 4 ve % 16.1 oranında Hedef 3 üzerinde yoğunluk kazanmıştır.

İstanbul'un ilçe belediyelerinden biri olan Pendik Belediyesi'nin faaliyetlerin-

de Şekil 10.a'ya göre %17.2 oranında bir ağırlığa sahip olan Hedef 11, alt hedefleri bağlamında ilçe belediyelerinin genel tablosundan farklı bir görünüme sahiptir. İlçe belediyelerinde daha çok kültürel faaliyetler (11.4) üzerinden yoğunluk kazanan Hedef 11, Pendik Belediyesi'nde erişilebilir kamusal alanların oluşturu-

lmasına yönelik çalışmalar (11.7) üzerinden ağırlık kazanmaktadır. Rekreasyon alanlarının yapımı, park ve peyzaj projeleri, kamusal alanlardaki iyileştirme çalışmaları Pendik Belediyesi'nin faaliyetlerinin %5.6'lık dilimine denk gelmektedir. Cenaze evlerine hizmet sunumu yolu ile kent sakinlerine manevi destek sağlanması, klasik sanat eserlerinin erişilebileceği kütüphane çalışmaları, Osmanlı mimarisinin tanıtımına ilişkin düzenlenen eğitim çalışmaları gibi faaliyetler, Türk kültürünün muhafaza edilmesi bağlamında 11.4 numaralı alt hedefe yönelik çalışmalar altında değerlendirilmiştir.

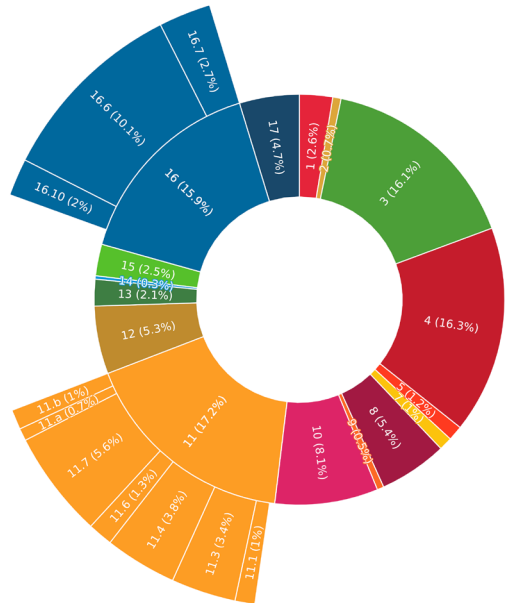
Yine Şekil 10.a'ya göre eğitim faaliyetleri, %16.3 oranında bir ağırlık ile ikinci sırada gelmektedir. Anaokulu düzeyindeki üstün zekalı çocuklara yönelik düzenlenen rehberlik ve eğitim çalışmaları, teknoloji ve sanat odaklı eğitim çalışmaları, mülteciler çocukların okullaşma oranını arttırmaya dönük faaliyetler, aile çocuk eğitim merkezlerinde yürütülen çalışmalar, farklı spor dallarına ilişkin verilen eğitimler, belediyenin Hedef 4 kapsamında yürüttüğü çalışmalar arasındadır. Yoğun şekilde öğrencilerin eğitim hayatını destekleyici faaliyetler üzerinden ağırlık kazanan Hedef 4 kapsamında aynı zamanda bilgi evi ve kültür merkezi aracılığıyla her yaşta vatandaşın hayat boyu öğrenme hizmet-

leri de sunulmaktadır. Eğitim çalışmaları toplumda yer alan tüm dezavantajlı grupların erişimine uygun şekilde tasarlanmıştır. Dolayısıyla Şekil 10.b'ye göre Hedef 4'ün birincil amaç olarak belirtildiği çalışmalarda yoğun şekilde "Eşitsizliklerin Azaltılması" konulu Hedef 10 ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Tablo geneline bakıldığında ise Hedef 4'ün yarıya yakın bir oranda, tamamlayıcı bir faaliyet olarak proje ve faaliyetlerin ikincil amaçları üzerinden ağırlık kazandığı görülmektedir. Sağlık konusunda yapılan bilgilendirme çalışmaları, kadınlara yönelik düzenlenen eğitimler ve kültürün korunmasına ilişkin yürütülen eğitim çalışmaları, Hedef 4'ün oran olarak ağırlık kazanmasında etkili olmuştur.

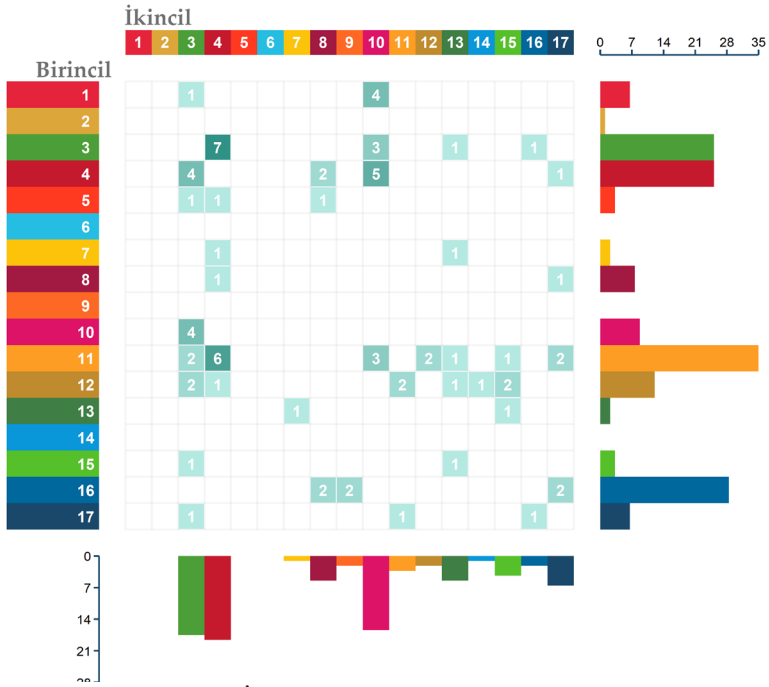
Sağlık çalışmaları, eğitim çalışmalarına oldukça yakın bir oranda (%16.1) üçüncü sırada gelmektedir. Sağlıklı yaşam merkezi, engelli çocuk ve gençler için fiziksel aktivite merkezi, sağlıklı beslenme ve sporun önemine ilişkin yürütülen çalışmalar, okullarda ve ibadethanelerde yürütülen temizlik çalışmaları, sokak hayvanlarını aşılama çalışmaları, spor kampları, amatör spor kulüplerine nakdi ve aynı yardımların yapılması, yüzme havuzu yapımı gibi çalışmalar Hedef 3 altında değerlendirilmiştir. Birincil amaç olarak Hedef 3'ün belirtildiği çalışmalarda yoğun şekilde Hedef 4 ikincil amaç olarak gösterilmiştir. Buradan hareketle sağlık çalışmalarının genellikle bilgilendirme ve farkındalık amaçlı yapılan eğitim faaliyetleri üzerinden yürütüldüğü söylenebilir.

Çalışmaların ağırlık kazandığı bir diğer alan, % 15.9'luk oranla Hedef 16 olmuştur. Şeffaflık, kurum içi kapasite gelişimi ve motivasyon artırıcı etkinlikler yoluyla kurumsal verimliliğin artması (16.6 numaralı alt hedef) belediyenin Hedef 16 kapsamında öncelik verdiği alan olmuştur.

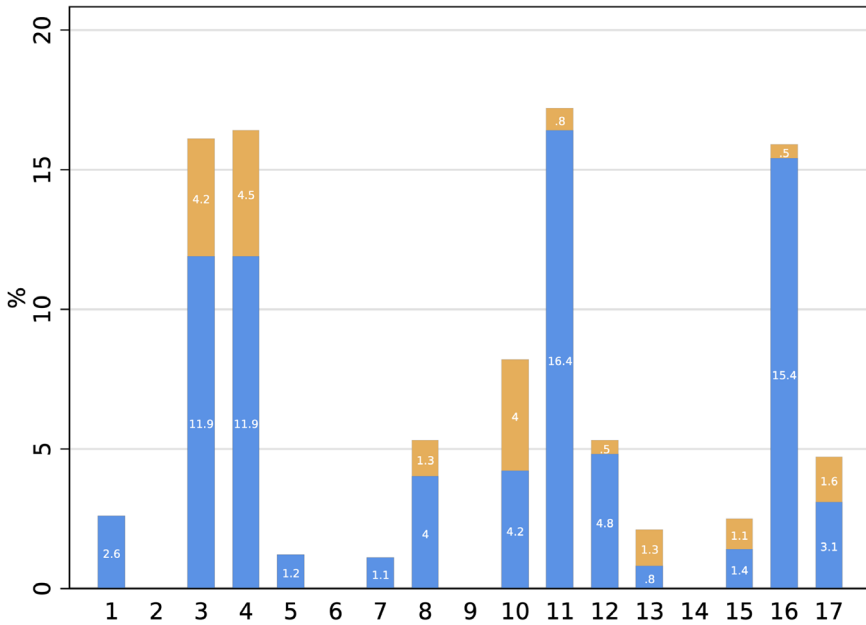
Üretim ve tüketim kalıplarının değişimini amaçlayan Hedef 12, Pendik Belediyesi'nin çalışmalarında gerek kurum içi gerekse kurum dışı hizmetlerde öne çıkmaktadır. Atık pillerin toplanması, ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanması, bitkisel atıkların, cam atıklarının, elektronik atıkların ayrı şekilde toplanması, okullarda atık getirme merkezlerinin yaygınlaştırılması çalışmaları ile Pendik Belediyesi, önleme, azaltma, geri dönüşüm ve tekrar kullanma yoluyla katık atık üretiminin azaltılmasına (12.5 numaralı alt hedef) katkı sağlamaktadır.

Şekil 10.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 10.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

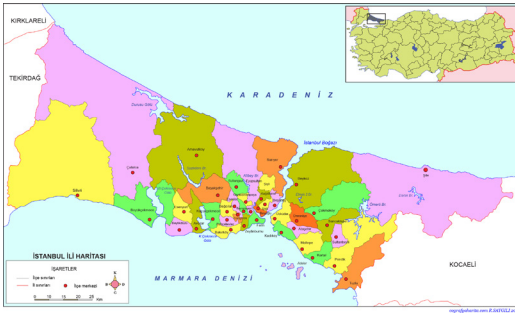
Şekil 10.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.11. Sancaktepe Belediyesi

Nüfus	414143
Yüzölçümü (km ²)	63
Bağlı Olduğu İl	İstanbul
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	15067724
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Orta

Sancaktepe Belediyesi'nin çalışmalarında %28.9 oranında Hedef 11, %15.3 oranında Hedef 4 ve % 13.3 oranında Hedef 16 yoğunluk kazanmıştır.

İstanbul'un bir diğer ilçe belediyesi olan Sancaktepe Belediyesi; arkeolojik

kazı çalışmaları, Şehir Estetik Kurulu'nun oluşturulması, Ramazan ayı faaliyetleri, taziye ziyaretleri, sergiler ve halk oyunları festivalleri gibi kültürel hizmetlerle çalışmalarını Şekil 11.a'da görüleceği gibi 11.4 alt hedefi üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Diğer yandan kavşak sinyalizasyon sistemleri, cadde ve sokak düzenlemeleri, köprülülük kavşak yapımı gibi yol gü-

venliğini geliştirmeye yönelik çalışmalar, Sancaktepe Belediyesi'nin çalışmalarını 11.2 numaralı alt hedef üzerinden öne çıkartmaktadır. Kültür merkezi ve aile yaşam merkezi yapımı, açık hava gösteri merkezi, semt pazarı yapımı, kültür gezileri ve yaşlılar konuk evi gibi çalışmalar, ilçedeki tüm vatandaşların erişimine açık, kamusal alan çalışmaları (11.7 numaralı alt hedef) arasındadır.

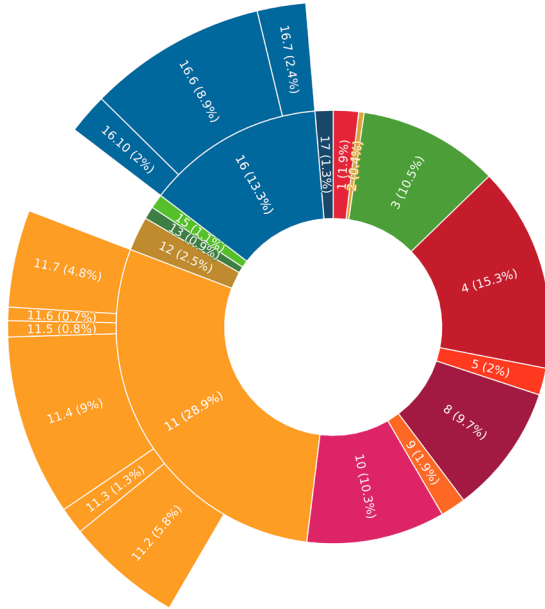
Çalıştaylarda yapılan değerlendirmeye göre teknoloji kullanımına ilişkin eğitim çalışmaları, derslik yapımı, oyuncak kütüphanesi ve atölye çalışmaları, dergi, bülten ve basılı yayın çalışmaları, ebeveyn eğitim programları, kişisel gelişim eğitimleri, okul öncesi eğitim programları Sancaktepe Belediyesi'ni Hedef 4 kapsamında öne çıkartan çalışmalar arasında yer almaktadır. Eğitim faaliyetleri hem hayat boyu öğrenme hem de çocukların ve gençlerin eğitim hayatının desteklenmesi açısından dengeli bir dağılım göstermektedir.

Hedef 16, Şekil 11.a'ya göre çalışmaların yoğun olarak gözlemlendiği üçüncü alandır. Dijital arşivleme sisteminin aktif kullanımı, belediye meclisi ve kent konseyi toplantılarının şeffaf şekilde erişime açık tutulması, çözüm masası ve çağrı merkezi çalışanlarına yönelik düzenlenen eğitimler, personel değerlendirme anketlerinin işlevsel şekilde kullanımı, belediye hizmetlerinin internet ve mobil üzerinden sağlanmasına ilişkin çalışmalar özellikle kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve hizmette verimliliğin artırılması (16.6 numaralı alt

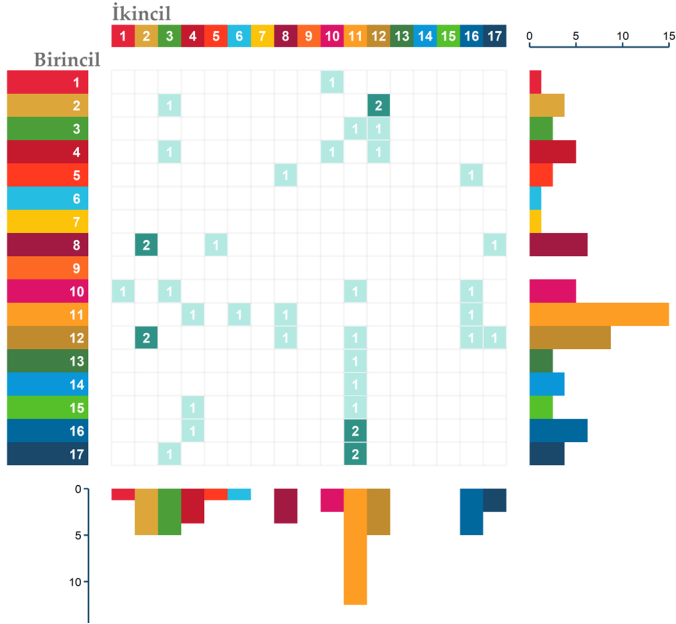
hedef) bağlamında öne çıkmaktadır.

Belediye çalışmalarında %10.5 oranında Hedef 3, %10.3 oranında Hedef 10 ve %9.7 oranında Hedef 8 ağırlık kazanmaktadır. Spor merkezleri, evde sağlık hizmetleri, hasta nakil hizmetleri, koruyucu sağlık hizmetleri ve ilk yardım eğitimleri sağlık faaliyetleri arasında yer alırken, emekli dinlenme evi, engelli rehabilitasyon merkezi, huzurevi, engelli ve ihtiyaç sahibi öğrenciler için servis hizmeti, engellilere yönelik medikal cihaz desteği, ihtiyaç sahiplerine yönelik yardım faaliyetleri, “Eşitsizliklerin Azaltılması” başlıklı Hedef 10 çerçevesinde yürütülen faaliyetlerdir. Çalışanların motivasyonunun artırılması, meslek edindirme ve girişimcilik kursları Sancaktepe Belediyesi’nin “İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme” başlıklı Hedef 8 kapsamına giren çalışmalarıdır.

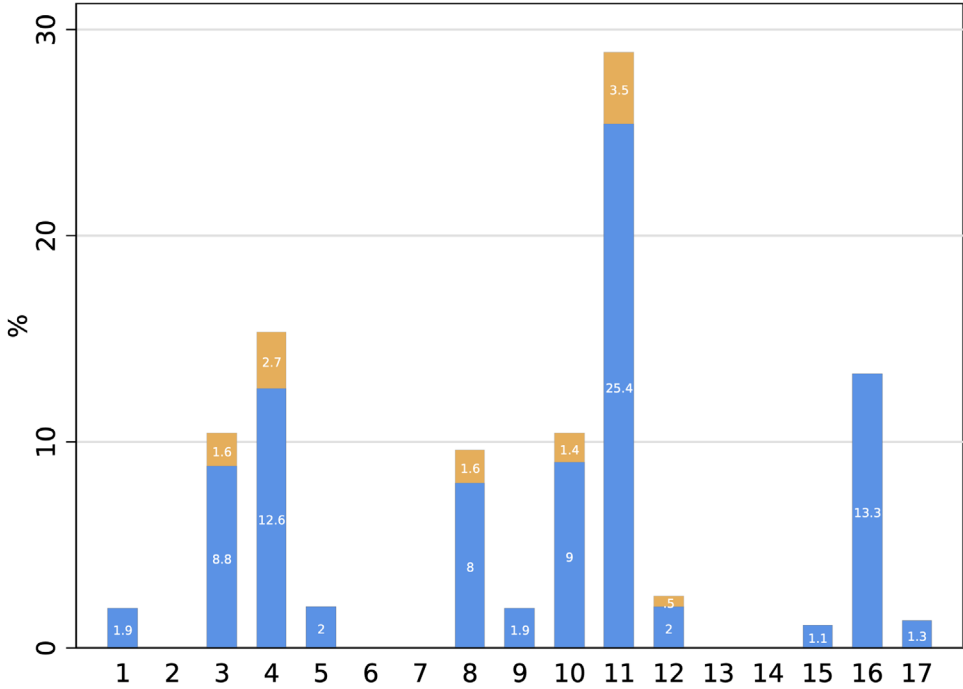
2008 yılında ilçe statüsü kazanan Sancaktepe, önemli bağlantı yollarına olan yakınlığı nedeniyle hassas bir konumda yer almakta olan ve İstanbul’un görece yeni gelişmeye başlamış bir ilçesidir. Bu nedenle ilçedeki alt yapı ve üst yapı çalışmaları ile bu çalışmaları yürütecek belediyenin beşerî sermayesinin güçlendirilmesi, proje ve faaliyetlerde öne çıkan iki ana unsurdur.

Şekil 11.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 11.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 11.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.12. Seferihisar Belediyesi

Nüfus	43546
Yüzölçümü (km ²)	375
Bağlı Olduğu İl	İzmir
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	4320519
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Ege
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	NA

Seferihisar Belediyesi'nin çalışmalarında %25.3 oranında Hedef 11, %10.9 oranında Hedef 12 ve % 9.5 oranında Hedef 16 üzerinde yoğunlaşmıştır.

İbadethane restorasyonları, yazarevi atölye çalışmaları, köy tiyatroları, yöresel yemek günleri, Uluslararası Suluboya Festivali gibi kültürel çalışmalarla Seferihisar Belediyesi Şekil 12.a'da görüleceği gibi 11.4 numaralı alt hedef kapsamında öne çıkmaktadır. Erişilebilir kamusal alanların oluşumuna yönelik faaliyetler de (11.7 numaralı alt hedef) projedeki diğer ilçe belediyeleri gibi Seferihisar Belediyesi'nde de ağırlık kazanan bir diğer alan olmuştur.

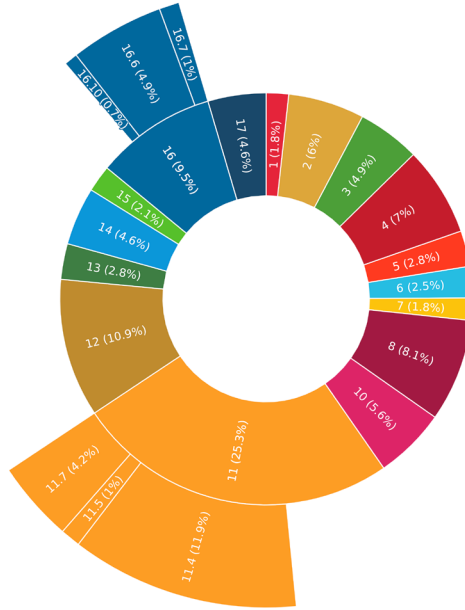
Hedef 12'de ölçümlenen ağırlık (%10.9) projedeki diğer belediyelerden farklı olarak ikinci sırada yer almaktadır. Sürdürülebilir tarımsal kalkınma, İzmir'in bir ilçesi olan Seferihisar'ın gündeminde ilk sıralarda yer almıştır. Sanayileşmenin yerine (Hedef 9) yerli torumun korunması, kooperatiflerin ve üretici pazarlarının desteklenmesi belediye çalışmalarını, "Sorumlu Üretim ve Tüketim" başlığı taşıyan Hedef 12 üzerinde yoğunlaştırmıştır. Belediyenin tarımsal kalkınma modeline yönelik hazırlanan vizyon belgesi de bu çalışmaların referans kaynağı durumundadır.

Hedef 16, yine Şekil 12.a'da görüleceği gibi belediye çalışmalarının ağırlık kazandığı üçüncü alandır. Özellikle belediye çalışmalarında şeffaflığın sağlanması konusunu önceliğine alan Seferihisar Belediyesi'nde, 16.6 numaralı alt hedef yoğunluk kazanmıştır. Bunun yanı sıra "Seferihisarlılar Buluşması" ve "Cittaslow Çocuk Çalıştayı" gibi katılımcı uygulamalar, 16.7 numaralı alt hedefin kapsamına giren çalışmalar arasında yer almıştır.

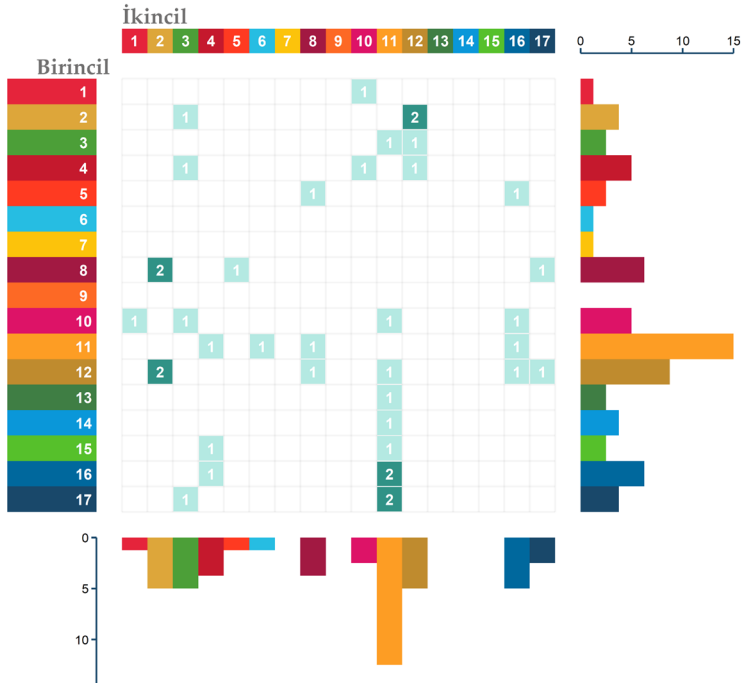
"İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme" başlıklı Hedef 8, Seferihisar Belediyesi'nin çalışmalarında %8.1 oranında ağırlık kazanmıştır. Bu hedef altında

daha çok, yerel ekonomik kalkınmaya katkı sağlanması için yürütülen çalışmalar öne çıkmıştır.

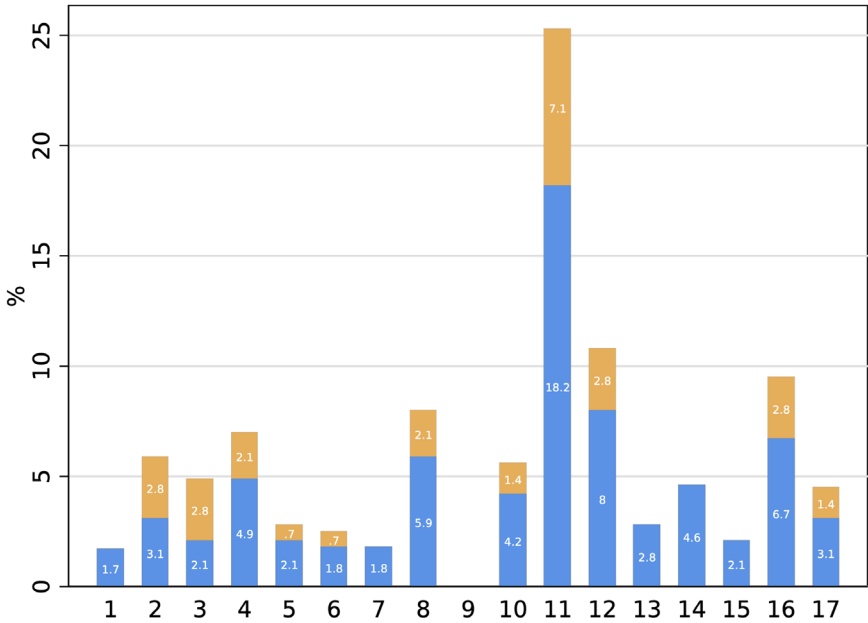
Seferihisar Belediyesi'ne ait veriler, Şekil 12.a'nın gösterdiği gibi projede yer alan belediyeler arasında hedeflerin birbirine en yakın oranda olduğu sonuç grafiğini vermektedir. Sürdürülebilirlik çalışmalarına Türkiye'deki belediyelere kıyasla daha erken başlamış olan Seferihisar Belediyesi, bu çalışmalarını koordine eden bir ofis kanalıyla, faaliyetlerini BM 2030 Gündemi ile orantılı şekilde takip edebilmektedir. Türkiye'nin ilk Cittaslow'u (sakin şehir) olan Seferihisar, uluslararası iş birliklerini de (Hedef 17) aktif tutarak küresel gelişmeleri takip ederek yereldeki çalışmalara entegre edebilmektedir.

Şekil 12.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 12.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 12.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.13. Selçuklu Belediyesi

Nüfus	648850
Yüzölçümü (km ²)	1931
Bağlı Olduğu İl	Konya
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	2205609
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	İç Anadolu
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Yüksek

Selçuklu Belediyesi'nin çalışmaları %28.4 oranında Hedef 16, %25.7 oranında Hedef 11 ve % 13.8 oranında Hedef 3 üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Konya'nın ilçe belediyelerinden biri olan Selçuklu Belediyesi, projede yer alan diğer ilçe belediyelerinden farklı olarak Şekil 13.a'da görüleceği gibi ilk sırada Hedef 16 kapsamına giren faaliyetleri ile ön plana çıkmıştır. Bu çalışmalar da kendi içinde en fazla hizmette verimliliğin artırılmasına yönelik yürütülen faaliyetler ile ağırlık kazanmıştır. Bu doğrultuda, %28.4 oranında ölçümlenen Hedef 16 içerisinde %22.6 oranı ile 16.6 numaralı alt hedef ilk sırada gelmektedir. Mobil başkan uygulaması, belediye'deki birimler ve özellikle zabıta ekipleri tarafından yürütülen çevrim içi hizmetler, vatandaş memnuniyetini ölçen çeşitli mekanizmalar, Selçuklu

Belediyesi'nde hizmet kalitesini ölçmek ve bu hizmetlerin kalitesini yükseltecek araçlar geliştirmek amacıyla hayata geçirilmiştir.

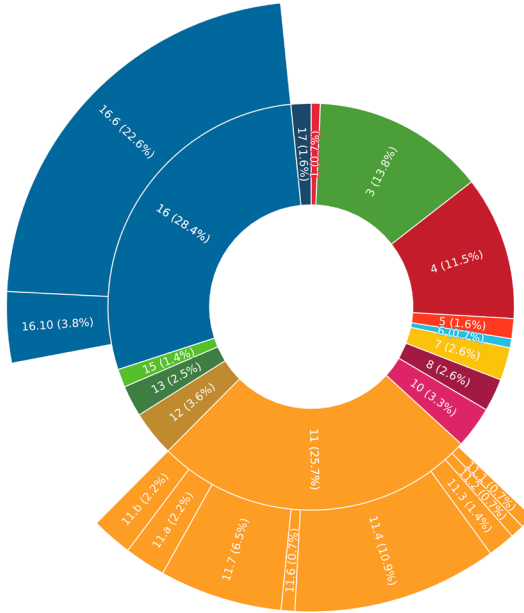
Hedef 11 içerisinde kültürel çalışmalar %10.9 oranında ilk sırada yer almaktadır. İbadethane restorasyonları, Selçuklu Mimari ve Müze Eserleri Envanteri'nin oluşturulması ve uluslararası platformlara taşınması, sergi çalışmaları ve il dışı kültürel ziyaretler, belediyenin 11.4 numaralı alt hedef kapsamına giren çalışmaları arasındadır. Erişilebilir kamusal alanların oluşturulmasına yönelik çalışmalar ise (11.7 numaralı alt hedef) %6.5 oranı ile kültürel çalışmalardan sonra gelmektedir.

Belediyenin sağlık çalışmaları (Hedef 3) ise % 13.8 oranında ağırlığa sahiptir. Spor salonu yapımı, aile sağlığı merkezleri, obezite ile mücadele için sağlıklı yaşam projesi, kanser hastalarının ve yakınlarının konaklaması için verilen umut evi hizmeti ve emekliler lokali, belediyenin Hedef 3 kapsamındaki çalışmaları arasındadır. Okullardaki spor faaliyetlerine yönelik belediye tarafından

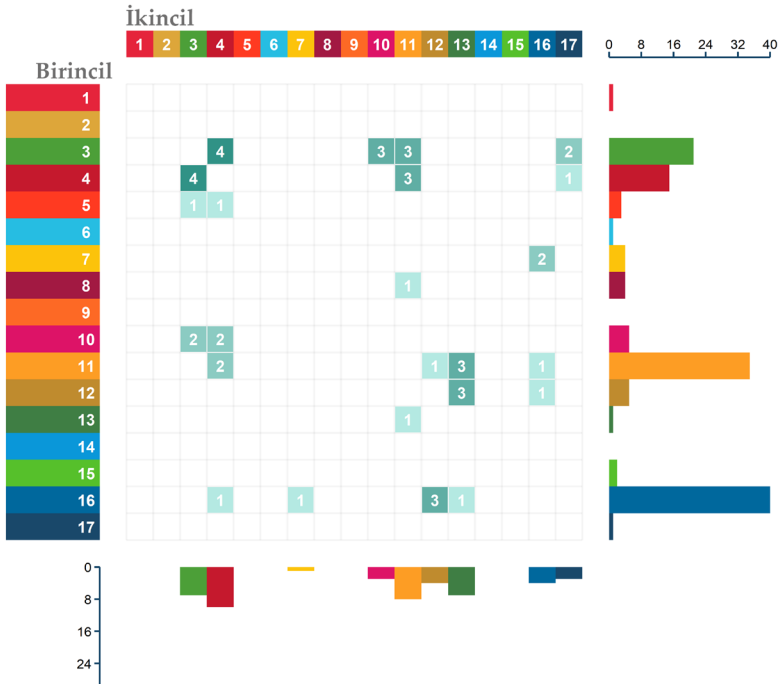
verilen destek hizmetleri dolayısıyla Hedef 3 altındaki çalışmalar, çocukların ve gençlerin eğitim yaşamına da katkı sağlamaktadır. Bu nedenle Hedef 3'ün birincil amaç olarak belirtildiği proje ve faaliyetlerde yoğun olarak Hedef 4, ikincil amaç olarak belirtilmiştir. Benzer şekilde eğitim çalışmaları da en fazla spor okulları üzerinden yürütülmüş ve dolayısıyla Hedef 4 birincil amaç olurken, Hedef 3 proje ve faaliyetlerin ikincil amacı olmuştur.

“Eşitsizliklerin Azaltılması” başlıklı Hedef 10, Selçuklu Belediyesi'nin çalışmalarında daha çok, engelli vatandaşlara yönelik hizmet sunumu üzerinden ağırlık kazanmıştır. Zihinsel Engelliler Yaşam Merkezi, engelli hastalara yönelik taşıma hizmeti, görme engelli takvimi gibi uygulamalar Hedef 10 içerisinde ağırlık kazanan çalışmalar arasındadır.

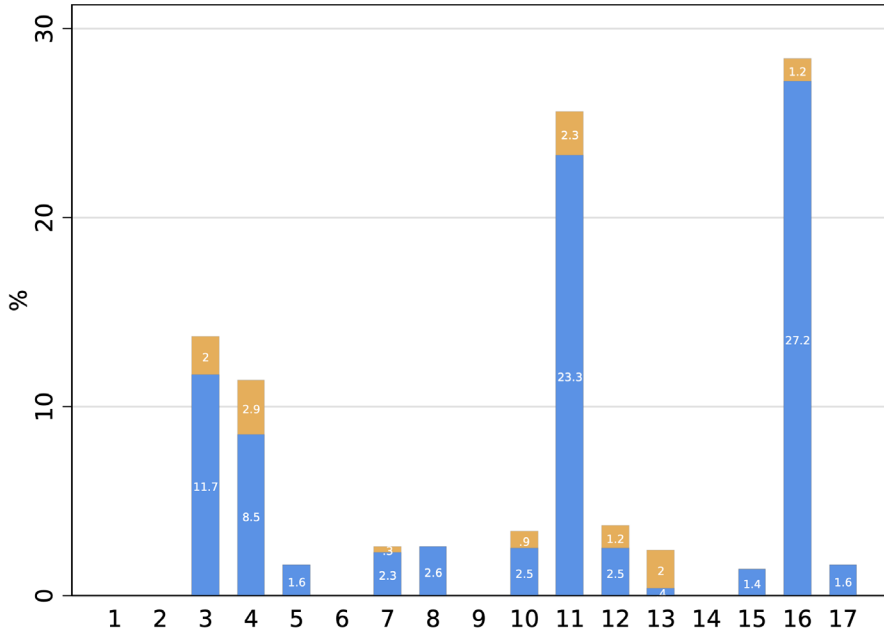
Şekil 12.a incelendiğinde Selçuklu Belediyesi'nin çalışmalarında Hedef 11 ve Hedef 16'nın %50'yi geçen bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Konya'nın en büyük merkez ilçesi olan Selçuklu, bu anlamda ilçe belediyeleri arasında farklı bir örnek teşkil etmektedir.

Şekil 13.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 13.b: Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

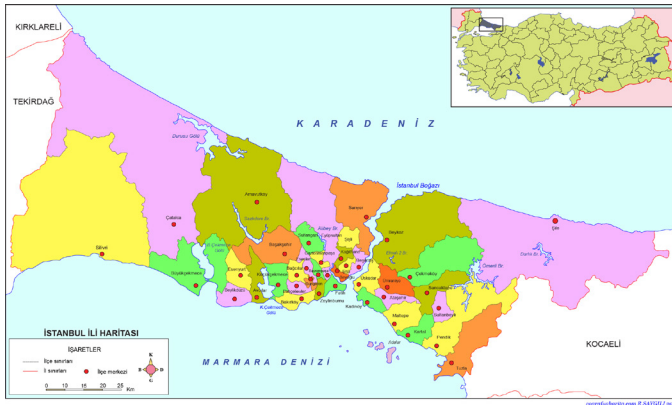
Şekil 13.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.14. Şişli Belediyesi

Nüfus	274289
Yüzölçümü (km ²)	10
Bağlı Olduğu İl	İstanbul
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	15067724
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Çok Yüksek

Şişli Belediyesi'nin çalışmaları %39.3 oranında Hedef 11, %10.2 oranında Hedef 16 ve %11.6 oranında Hedef 3 üzerinde yoğunlaşmıştır.

İstanbul'un ilçe belediyelerinden biri olan Şişli Belediyesi, Şekil 14.a'da görüleceği gibi projedeki ilçe belediyeleri arasında Hedef 11'in en yoğun gözlemlendiği belediye olmuştur.

İlk olarak kamusal alanlara yönelik çalışmalar (11.7 numaralı alt hedef) öne çıkmakta ve ardından kültürel çalışmalar (11.4 numaralı alt hedef), kişilerin çevreye olan olumsuz etkilerinin azaltılması (11.6 numaralı alt hedef), afetlere karşı önlem çalışmaları (11.5 numaralı alt hedef), sür-

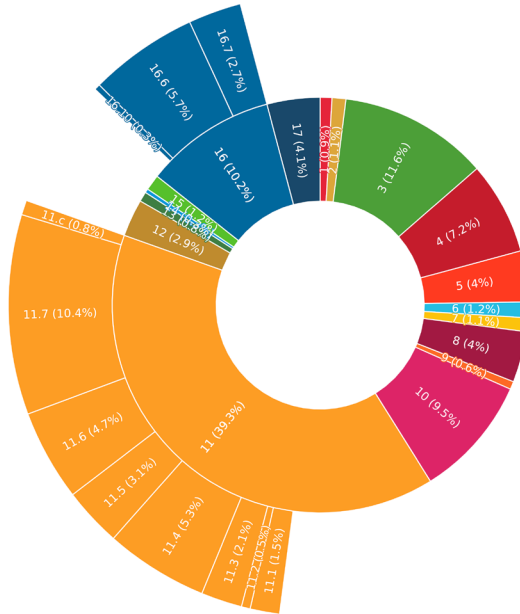
dürülebilir insan yerleşimlerinin planlanması (11.3 numaralı alt hedef) ve yol güvenliğinin geliştirilmesi (11.2 numaralı alt hedef) gelmektedir. Sokak hayvanlarına yönelik yapılan çalışmalar da birincil amaç olarak Hedef 11 altında değerlendirilmiş ve ikincil amaç olarak hayvan sağlığı üzerinden insan sağlığı vurgusu (Hedef 3) yapılmıştır. İlave olarak, parklardaki çocuk oyun alanları ile spor alanları üzerinde kişilerin sağlığına yönelik yapılan çalışmalar da birincil amaç olarak Hedef 11 altında değerlendirilirken, ikincil amaç olarak Hedef 3 belirtilmiştir. Bu bakımdan Şekil 14.b'den görüleceği gibi Şişli Belediyesi'nin Hedef 11 altındaki çalışmalarının en fazla Hedef 3 ile kesiştiği söylenebilir.

Hedef 16, %10.2 oranı ile belediye çalışmalarında ikinci sırada gelmektedir. Kent konseyi çalışmaları, belediye çalışmalarının izleme ve raporlama mekanizmasının kurulması, belediye çalışanlarının motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalar, kurumsal verimliliğin artması amacıyla yürütülen faaliyetler (16.6 numaralı alt hedef) arasında yer almıştır. Katılımcı karar alma mekanizmalarına yönelik yürütülen çalışmalar da (16.7 numaralı alt hedef) Hedef 16

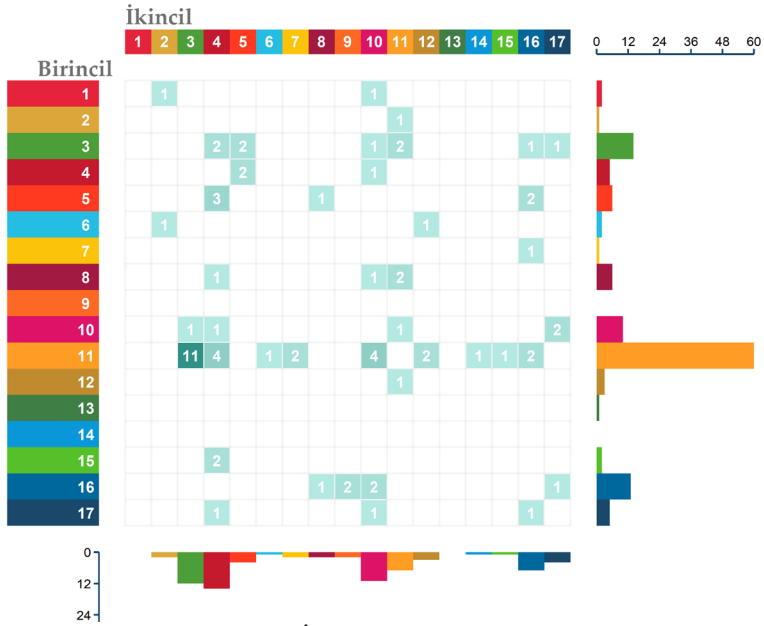
altında ikinci sırada gelmektedir.

Sağlık çalışmaları yine Şekil 14.a'da görüleceği gibi %13.8 oranı ile çalışmaların yoğunlaştığı üçüncü alanı teşkil etmektedir. Kadın sağlığı eğitim programları, obezite ile ilgili bilgilendirme eğitimleri, hamile kadınlar için düzenlenen kurslar, diş sağlığı konusunda okullarda düzenlenen bilgilendirme faaliyetleri Hedef 3 kapsamında öne çıkan uygulamalardır.

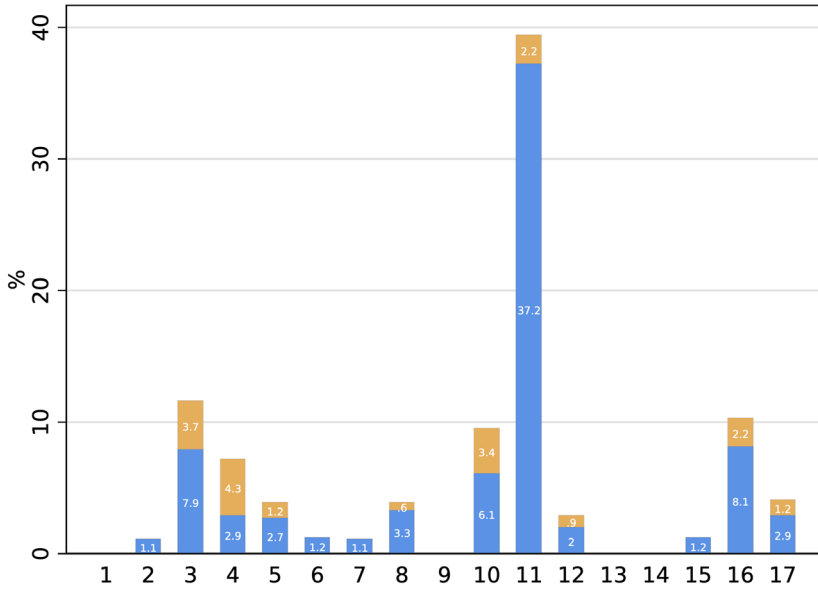
Şişli Belediyesi'nde yürütülen kreş faaliyetleri, kadının iş hayatına katılımını güçlendirme bağlamında Hedef 5 altında değerlendirilmiştir. Belediye bünyesinde kurulan "Eşitlik Birimi", kadınların kendi haklarına yönelik farkındalık kazanmalarını amaçlayan eğitim faaliyetleri, kadın istihdamının teşvik edilmesi çalışmaları da "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" konulu Hedef 5'e yönelik çalışmalar arasında yer almaktadır.

Şekil 14.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

Şekil 14.b: Projelerin Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

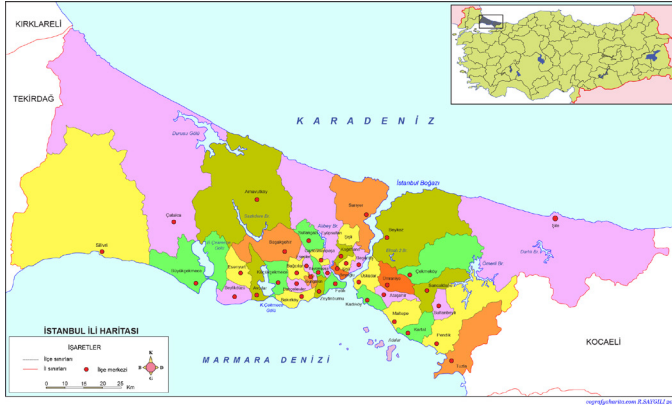
Şekil 14.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

4.2.15. Zeytinburnu Belediyesi

Nüfus	284935
Yüzölçümü (km ²)	12
Bağlı Olduğu İl	İstanbul
Bağlı Olduğu İlin Nüfusu	15067724
Kademe	İlçe
Coğrafi Bölge	Marmara
İnsani Gelişmişlik Kategorisi	Yüksek

Zeytinburnu Belediyesi'nin çalışmalarında %22 oranında Hedef 3, %21.2 oranında Hedef 11 ve %14.5 oranında Hedef 4 ağırlık kazanmıştır.

Zeytinburnu Belediyesi de projedeki diğer belediyelerde gözlemlenen durumun aksine, Şekil 15.a'da görüleceği üzere ilk sırada Hedef 11 yerine %22 oranı

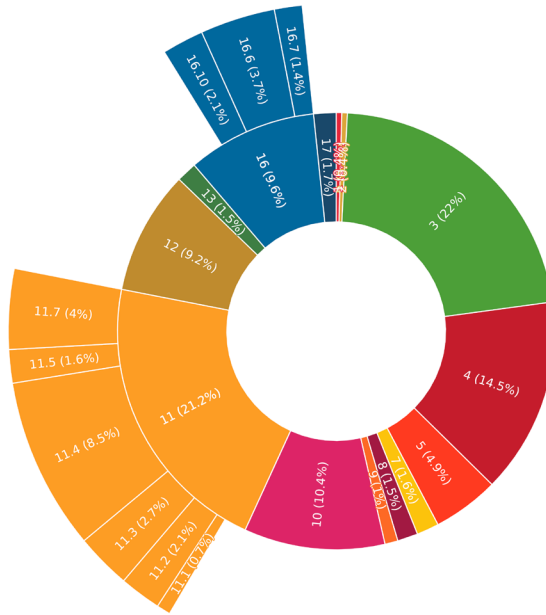
ile Hedef 3 gelmektedir. Çalıştayda yapılan değerlendirmelere göre obezite ve sigara alışkanlığı ile mücadele, çocuklara yönelik ücretsiz ağız ve diş sağlığı hizmeti, kanser hastalarına yönelik motivasyon çalışmaları, gebelik eğitimi, madde bağımlılığını önleme eğitimleri, çocukların sosyal ve duygusal

gelişimini destekleyici çalışmalar, sınav hazırlığında olan öğrencilere yönelik psikolojik destek faaliyetleri, beslenme danışmanlığı, engelli ve yaşlılar için evde bakım hizmeti, bazı hastalıklara karşı halkın farkındalığının artırılmasına yönelik çalışmalar, yaşlıların sağlık konusunda bilgilendirilmelerini sağlayan etkinlikler ve vatandaşa örnek olmak amacıyla bisikletli zabıta ekibinin oluşturulması, Hedef 3 kapsamında yürütülen çalışmalardır. Hedef 3 kapsamına giren çalışmalarda ikincil olarak en yoğun belirtilen, Hedef 10 olmuştur. Sağlık çalışmaları daha yoğun şekilde dezavantajlı gruplar üzerinden yürütülmüştür.

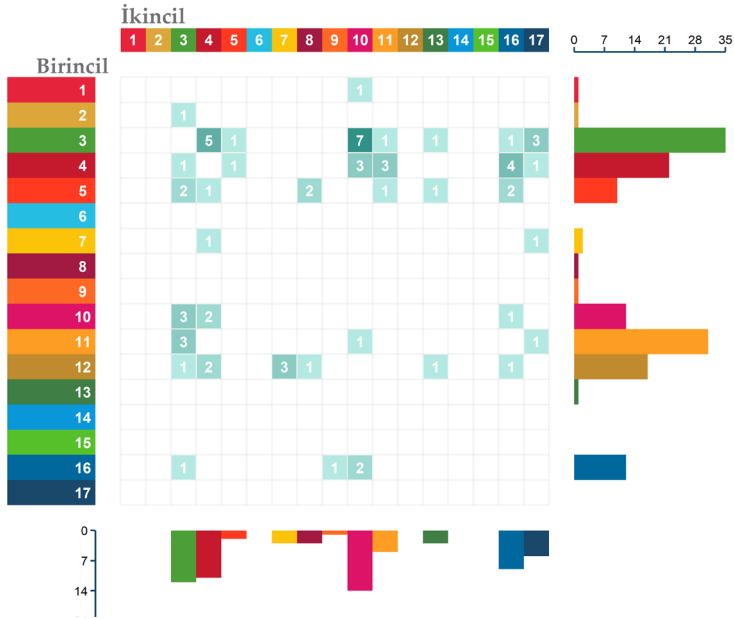
Yine Şekil 15.a'ya göre Hedef 11, sağlık çalışmalarına yakın bir oranla (%21.2) ikinci sırada yer almaktadır. Projede yer alan ilçe belediyelerinde yaygın görüldüğü gibi Zeytinburnu Belediyesi'nin çalışmalarında da kültürel faaliyetler (11.4 numaralı alt hedef) Hedef 11 kapsamında öne çıkmaktadır. Tarihe ilişkin düzenlenen sempozyumlar, kültür gezileri, önemli günlerde Türk geleneğini yaşatmak için vatandaşa yapılan ikramlar ve çocuklara yönelik düzenlenen değerler eğitimi, bu çalışmalardan bazılarıdır.

Eğitim çalışmaları (Hedef 4) belediyenin çalışmalarında öne çıkan üçüncü alandır. Küçük yaştaki çocuklara hayvan sevgisini aşılama amacıyla verilen eğitimler, kadınlara yönelik pratik bilgi eğitimleri, yetişkin okuma yazma eğitimleri, çocuklarda çevre bilincini oluşturmaya yönelik düzenlenen eğitim programları, Türk ve göçmen çocukların bir araya getirildiği okuma ve konuşma kulübü, bilim ve yaşam merkezi çalışmaları Hedef 4 kapsamındaki çalışmalar arasındadır. Genellikle sağlık alanındaki faaliyetler, eğitim aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu sebeple Şekil 15.b'den de görüleceği gibi Hedef 3'ün birincil amaç olarak belirtildiği proje ve faaliyetlerde Hedef 4, ikincil sırada gelmiştir.

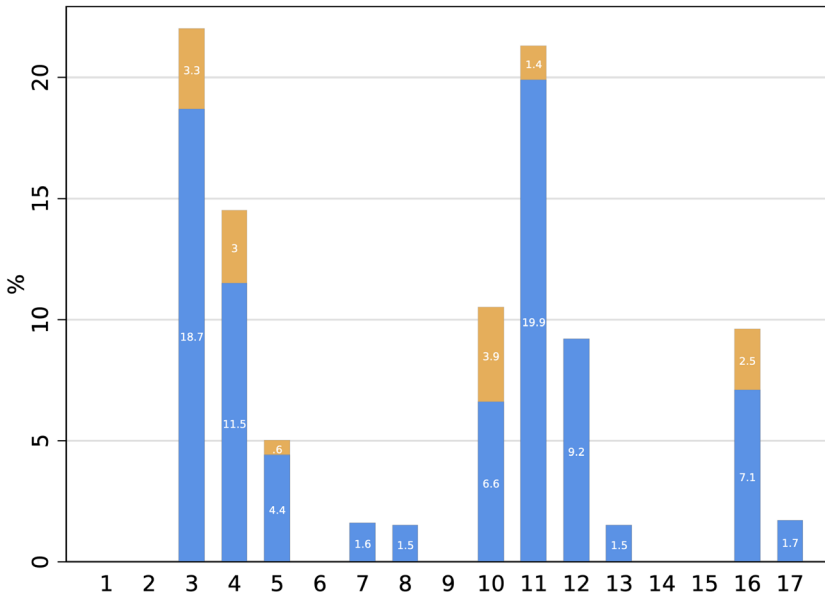
Geri dönüşüm ve çevre duyarlılığı oluşturmaya dönük faaliyetler, belediye çalışmalarında Hedef 12'yi %9.2 oranında öne çıkartmıştır. Atıkların kaynağında ayrıştırılması, doğal kaynakların verimli kullanımı ve geri dönüşüme yönelik özellikle okul çağındaki çocuklar için düzenlenen çalışmalar, ilçedeki tüketim kalıplarının değiştirilmesini amaçlamıştır. Hedef 12 çalışmaları özellikle "Erişilebilir ve Temiz Enerji" konulu Hedef 7 üzerinden hayata geçirilmiştir.

Şekil 15.a: Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Göre Dağılımı

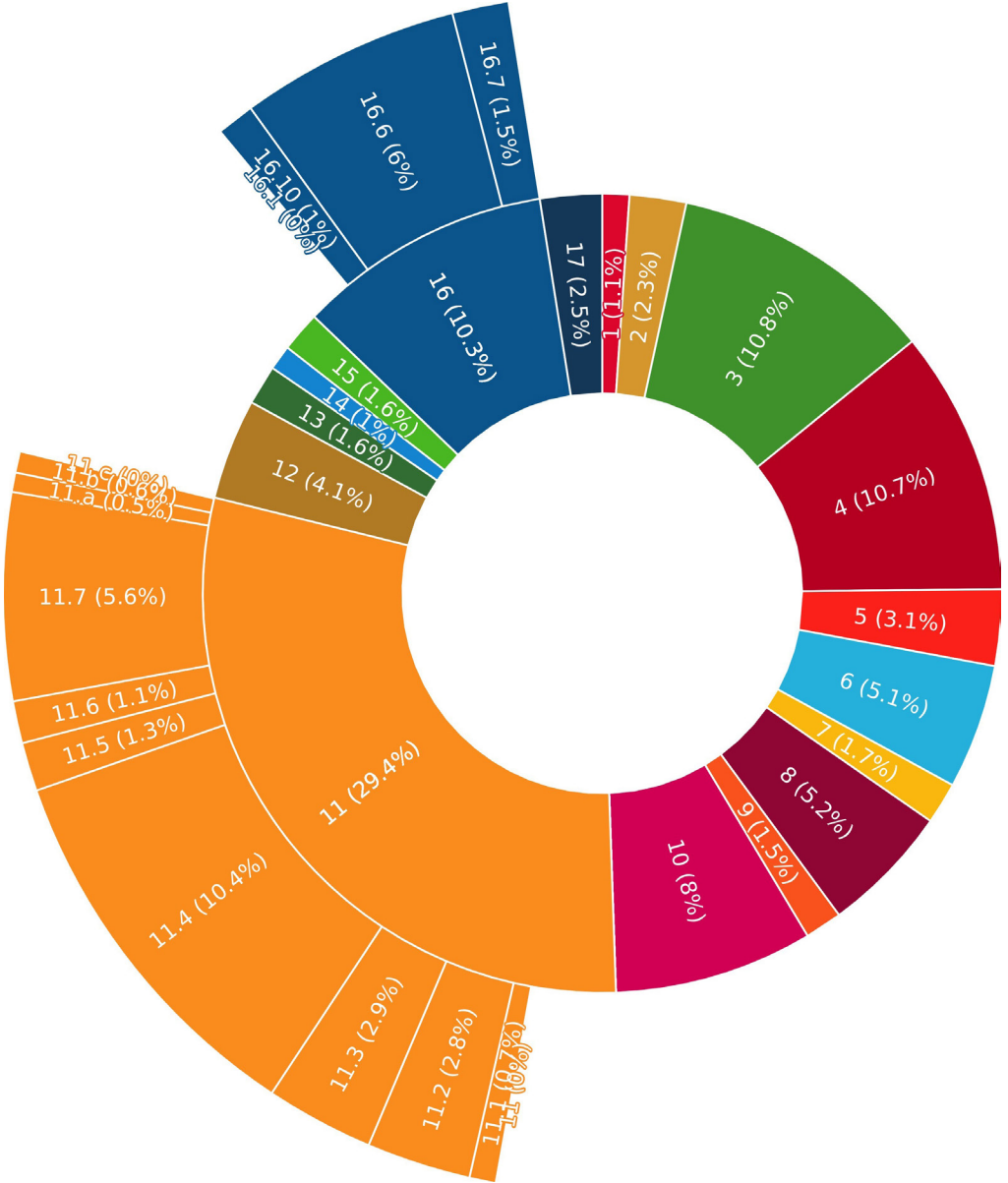
Şekil 15.b: Projelerin Birincil ve İkincil Hedeflerin Sıklığı ve Kesişim Haritası

Şekil 15.c: Birincil (mavi) ve İkincil (sarı) Hedeflerin SKH'ler Üzerinde Dağılımı

5. GENEL DEĞERLENDİRME

Projede yer alan 15 belediyede toplam 2223 proje ve faaliyete ilişkin hizalama çalışması yapılmıştır. Yapılan bu çalışma sonucu; % 29.4 oranında Hedef 11, %10.8 oranında Hedef 3 ve %10.7 oranında Hedef 4 ön plana çıkmıştır.

Küresel bir belge olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Türkiye'deki yerel yönetimlerin yasa ile kendilerine tanınan görev ve sorumlulukları ile büyük öl-

çüde eşleşmektedir. “Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar” başlıklı Hedef 11, bu manada belediye çalışmalarında ilk sırada yer almaktadır. Projede yer alan 3 büyükşehirden 2’sinde ve 12 il ve ilçe belediyesinden 9’unda Hedef 11, proje ve faaliyetlerin en çok eşleştirildiği birinci hedef olmuştur. Duruma istisna teşkil eden Mersin Büyükşehir Belediyesi’nde görülen sapma, MESKİ faaliyetlerinin faaliyet sayısının tamamının listeye yansıtılmasından kaynaklanmaktadır.

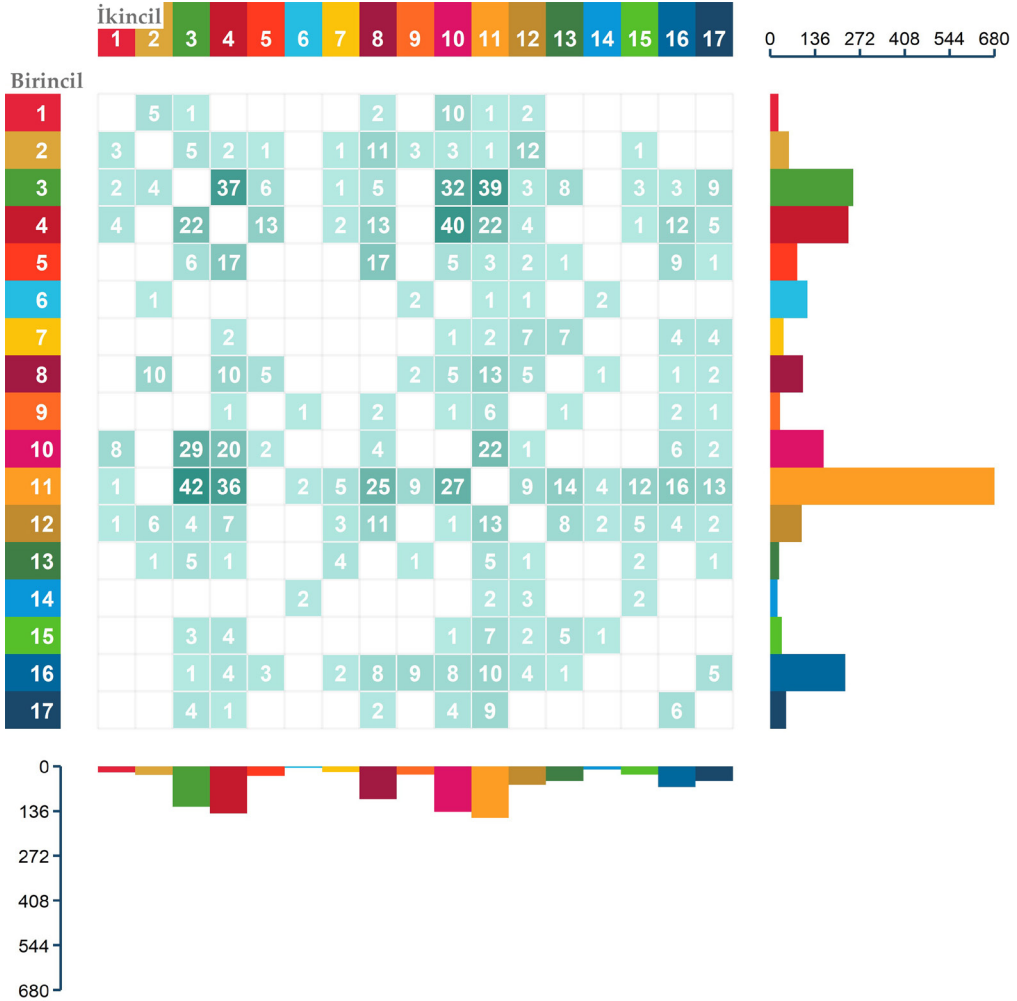
Alt hedef üzerindeki yoğunlaşma bağlamında Hedef 11 incelendiğinde, kültürel çalışmaların yer aldığı 11.4 numaralı alt hedef, %10.4 oranı ile ilk sırada yer almaktadır. Projedeki 3 büyükşehir belediyesinin tamamında ve 12 il ve ilçe belediyesinin de 9’unda 11.4 numaralı alt hedef en sık belirtilen alan olmuştur.

Çalıştaylarda yapılan değerlendirmeler neticesinde, belediyelerin Türk kültürünü ve geleneğini yaşatmaya yönelik yoğun bir faaliyet gündemlerinin olduğu gözlemlenmektedir. Buna, inanç bağlamında yapılan faaliyetleri de dahil etmek mümkündür. Toplumun manevi değerlerini ve kimliğini koruyarak milli birlik ve beraberlik ruhunu güçlendirmek ve kültürel öğelerini sürdürülebilir kılmak, Türkiye’deki belediyeciliğin öne çıkan değerlerindendir. Önemli dinî ve millî günlerde toplumun tüm kesimlerinin bir arada olmasını sağlayan etkinlikler bu manada 11.4 numaralı alt hedef bağlamında, belediyeler tarafından sıklıkla dile getirilmiştir. Öte yandan, erişilebilir kamusal alanların oluşturulmasına yönelik 11.7 numaralı alt hedef, kültürel çalışmaların ardından yoğunluk kazanan bir diğer alt hedef olmuştur. Özellikle 11.7 numaralı alt hedef ve 11.2 ile 11.3 gibi alt hedeflerin önemli bir kısmı, temel belediyecilik hizmetlerinin yürütülmesi ile doğrudan bağlantılıdır ve bu nedenle projede yer alan belediyelerin sonuç grafiğinde Hedef 11 yoğunluk kazanmıştır. Birincil amaç olarak Hedef 11’in belirtildiği çalışmalarda ikincil amaç olarak en fazla, Hedef 3 belirtilmiştir. Özellikle trafik kazalarından kaynaklanan ölümlerin ve yaralanmaların azaltılmasına yönelik yapılan yol düzenleme çalışmaları, bu iki hedefi yoğun şekilde bir araya getirmiştir.

Hedef 3, %10.8 oranıyla ikinci ve Hedef 4 ise %10.7 gibi oldukça yakın bir oranla üçüncü sırada gelmektedir. Özellikle projede yer alan 3 büyükşehirde de sağlık çalışmaları ilk 4 hedef arasında yer almaktadır. Sağlık çalışmaları daha çok, 3.6 numaralı alt hedefte belirtildiği gibi trafik kazalarından kaynaklanan ölümlerin ve yaralanmaların azaltılması üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu amaç doğrultusunda yol güvenliğini sağlamaya yönelik yapılan çalışmalar, Hedef 3’ün birincil amaç olarak belirtildiği çalışmalarda, Hedef 11’i ikincil amaç olarak ön plana çıkartmıştır.

Madde bağımlılığının önlenmesi ve tedavisinin güçlendirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar, projede yer alan bazı belediyeler tarafından Hedef 3 kapsamında değerlendirilirken, bazı belediyeler tarafından bu tür çalışmalar, bağımlılıkla mücadele konusunda ailelerin desteklenmesi bağlamında değerlendirilmiştir. Hedef 3’e ilişkin bir diğer değerlendirme, amatör spor kulüpleri-

ne yönelik yapılan destekler kapsamında olmuştur. Özellikle ilçe belediyelerinde sık görülen bu tür destekler, bir yandan spor faaliyetlerinin desteklenmesi yoluyla bireylerin sağlıklı bir yaşama teşvik edilmesi yönü ile ele alınırken, diğer yandan da spor kulüplerinin eksikliklerinin karşılanması açısından değerlendirilmiştir.

Faaliyetlerin yoğunlaştığı üçüncü alan olan Hedef 4, Türkiye’deki belediyelerin çalışmalarında örgün eğitimi destekleyici faaliyetler, farklı alanlara ilişkin yürütülen farkındalık çalışmaları ve meslek edindirme kursları olarak üç temel koldan ilerlemektedir. Tüm bu çalışmalarda ortak payda ise, sosyo-ekonomik açıdan eşit durumda olmayan kesimlerin eğitim fırsatları ile eşit hizmet almalarının sağlanması olmuştur. Bu bağlamda “Eşitsizliklerin Azaltılması” başlıklı Hedef 10, Hedef 4’ün birincil amaç olarak belirtildiği çalışmalarda sık-

lıkla ikincil amaç olarak öne çıkmıştır. Özellikle göç hareketliliği ile karşı karşıya olan kentlerde farklılaşan toplum yapısının sorunları, Hedef 4 kapsamında yürütülen eğitim faaliyetleri ile çözülmeye çalışılmıştır. Örneğin; Gaziantep'te ve Eyyübiye'de (Şanlıurfa) yoğun bulunan mülteci nüfusuna rağmen, "Eşitsizliklerin Azaltılması" konulu Hedef 10'a yönelik çalışmalar, ilk sıralarda yer almamaktadır. Buna karşın eğitim alanında yürütülen çalışmaların (Hedef 4) ikincil amacı, eşitsizliklerin azaltılması (Hedef 10) olarak belirtilmiştir. Hedef 11'in ardından ikincil olarak en çok belirtilen ise, Hedef 4 olmuştur. Bu da, birçok alandaki faaliyetin eğitim yolu ile gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Hedef 3 ve Hedef 4'e yakın bir oranla (%10.3) "Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar" başlıklı Hedef 16, hizalama çalışmasında yoğun olarak gözlemlenen bir başka hedef olmuştur. Hedef 11 gibi kapsamı geniş olan Hedef 16'nın, kendi içindeki dağılımına bakıldığında 16.6 numaralı alt hedefin yoğunluk kazandığı görülmektedir. Projede yer alan belediyeler tarafından daha etkili, daha şeffaf ve daha hesap verebilir bir kurumsal yapı inşa etmek amacıyla farklı mekanizmalar geliştirilmiştir. Belediyenin yeni kurulmuş olması ve yasal düzenlemelerle mevcut belediyenin sınırlarının genişlemesi, kurumsal kapasite artışını gerekli kılan etkenler arasında yer almıştır.

Enerji, geri dönüşüm, iklim değişikliği ile mücadele, denizlerin ve biyoçeşitliliğin korunması gibi çevreye ilişkin faaliyetler, projede yer alan belediyelere ait sonuç grafiğinde düşük bir orana sahiptir. Bu doğrultuda Hedef 7, Hedef 12, Hedef 13, Hedef 14 ve Hedef 15'in, faaliyetlerin tümünün %10'una denk geldiği görülmektedir. Yapılan hizalama çalışmasına ilişkin, Hedef 11 ile Hedef 15'e ilişkin belirtilmesi gereken bir husus bulunmaktadır. Ağaçlandırma çalışmaları, ağaçlandırma işleminin yapıldığı alana göre Hedef 11 ya da Hedef 15 kapsamına alınmıştır. Yapılan işlem, kent merkezinde olmasına bağlı olarak erişilebilir yeşil alanların oluşturulması kapsamında Hedef 11 olarak değerlendirilirken, kent merkezinden uzakta bu işlemin yapılması durumunda ise karasal yaşamın korunması ve ekosisteme katkı kapsamında Hedef 15'e bağlı bir değerlendirme yapılmıştır.

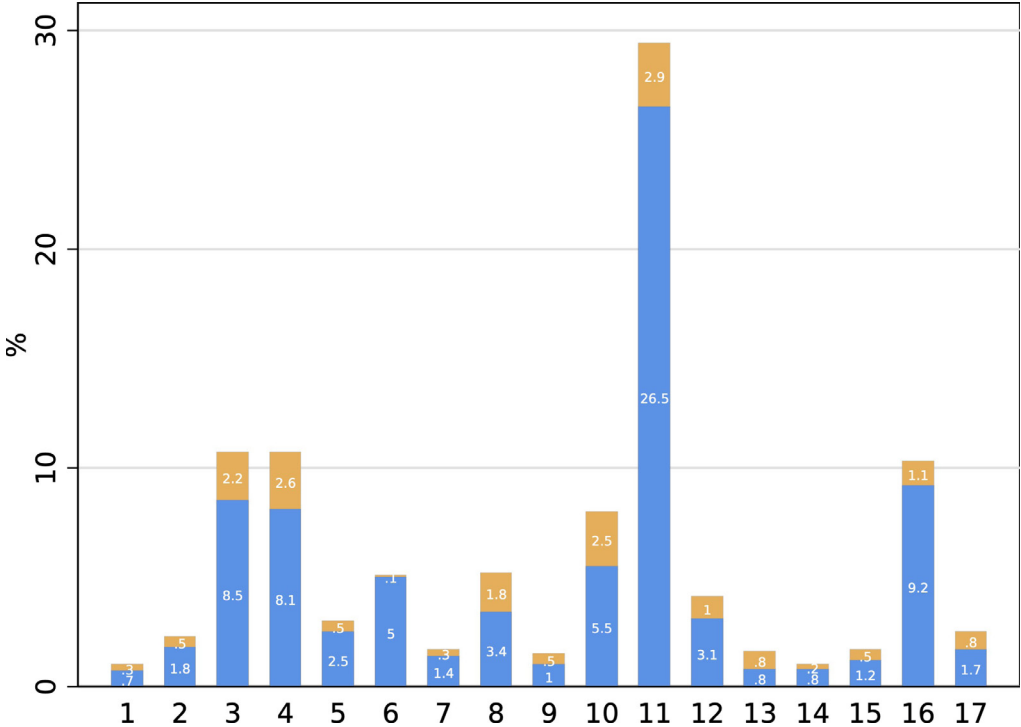
Toplumsal cinsiyet eşitliği konulu Hedef 5, tüm faaliyetlerin %3.1'ine tekabül etmektedir. Projede yer alan belediyelerin yalnızca ikisinde Hedef 5 üst sıralarda yer almaktadır. Kadının sosyo-ekonomik açıdan güçlendirilmesini amaçlayan çalışmalar Hedef 5 kapsamında belediyeleri ortak paydada bir araya getirmiştir. Bu noktada eğitim çalışmaları (Hedef 4) ve istihdam faaliyetleri (Hedef 8) toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik tamamlayıcı çalışmalar olarak öne çıkmıştır.

Projede yer alan belediyelere ait bu sonuçlar, Türkiye'deki yerel yönetimlerin üzerinde yoğunlaştığı alanlar hakkında genel tabloya ilişkin bir özet sunmaktadır. Elbette çıkan sonuçlar, çalıştaylara katılan belediye çalışanlarının ve ilgili uzmanların değerlendirmeleri ile şekillenmiştir. Dolayısıyla aynı ya da ben-

zer bir faaliyet, farklı belediyelerde birbirinden farklı amaçlar doğrultusunda yürütülebilmektedir. Bunun yanı sıra ilçenin veya ilin bulunduğu konum, belediyenin hizmet sunduğu nüfusun ihtiyaçları ve kültürel yapısı, belediyenin ölçeğine göre sahip olduğu sorumluluklar, tüm bu tablonun oluşumunda etkili olan faktörlerdir.

Proje geneline bakıldığında özellikle ilçe belediyelerinde Hedef 6'nın düşük bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bunun nedeni, su ve kanalizasyon çalışmalarının ilçe belediyelerinin bağlı olduğu büyükşehirler tarafından yürütülmesidir.

Çevre ve iklim konularına yönelik olan Hedef 7, Hedef 13, Hedef 14 ve Hedef 15 grafik genelinde düşük bir orana sahiptir. Çalıştaylarda gözlemlendiği kadarıyla, belediyelerde bu alanlara yönelik hâlihazırda projeler ve faaliyetler yürütülmekte, ancak bu çalışmalar iklim ve çevre konusu altında değerlendirilmemektedir. Dolayısıyla projede yer alan belediyelerde çevre ve iklim hassasiyeti gözetilerek yapılan çalışmalara sık rastlanılmadığı söylenebilir.

BM Seçkin Kişiler Üst Düzey Paneli Üyeleri

BİZİ TAKİP EDİN | FOLLOW US | تابعوننا

GezeganimizGeleceğimiz
OurPlanetOurFuture
دوكنامستقبلنا

www.uclg-mewa.org

[@uclgmewaorg](https://twitter.com/uclgmewaorg)

[@uclgmewaorg](https://facebook.com/uclgmewaorg)

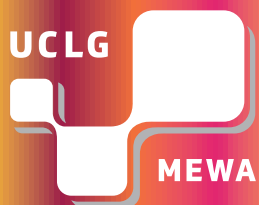
youtube.com/uclgmewa

flickr.com/uclg-mewa

Alemdar Mahallesi Yerebatan Cad. No:2 Sultanahmet-Fatih/Istanbul

www.uclg-mewa.org

www.uclg-mewa.org

